

Arkæologiske udgravninger i Danmark

Katalog 1994

Elektronisk udgave
Kulturarvsstyrelsen 2006

Amt

228.

se lb.nr. 610.

-

Frederiksborg Amt

1. Bakkebjerg

01.01.02 Blistrup

Kogestensgruber

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 97. I et 35 m langt udsnit af spildevandstracé blotlagdes 10-12 kogestensgruber, hvoraf otte undersøgtes. Beskedent fundstof af keramik, dog nok til sikker datering.

GIM 3386.2

Jens-Aage Pedersen

Grube - Yngre bronzealder

2. Baunegård

01.01.02 Blistrup

Gravplads?

Andet anlægsarbejde

Udateret

sb. 95. I et 30 m langt og 7 m bredt udsnit af spildevandstracé undersøgtes seks gravlignende anlæg, mandslange, rektangulære, retvægede og fladbundede fordybninger med fyld som kogestensgruber. I de indtil 10 cm dybe anlæg fandtes ingen strukturer; men i to af dem optoges et beskedent antal brændte knogler. Formodning om grave hviler på ensartet og regelmæssig udformning og ensartet orientering.

GIM 3386.3

Jens-Aage Pedersen

Gravplads/grav - Udateret

3. Holmehus

01.01.02 Blistrup

Boplads

Dyrkning

Ældre bronzealder?

Omkring en jordfast sten konstateredes i et beskedent felt et indtil 10 cm tykt kulturlag med flint og keramik, antagelig fra ældre bronzealder.

GIM 3392

Jens-Aage Pedersen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Kulturlag - Ældre bronzealder

4. Persano

01.01.02 Blistrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 94. Omfattende bopladsforekomst fra YBR, hvoraf afdækkedes ca. 3.800 m². 34 gruber undersøgte, den største 20 x 11 m stor, mens et ikke særligt oldsagsrigt kulturlag, 32 x 20 m stort, afrømmedes maskinelt. Gruberne gik alle til bunden af undergrundens øvre lerplade, men ikke ned i de underliggende sandlag bortset fra et mindre antal "prøvehuller", anlagt fra grubernes bund. Genstandsmaterialet er stort og rigt med mængder af keramik, især per. IV, men også lidt fra per. V. Flintinventaret er domineret af kugleformede slagsten samt skrabere, mens flækkesegl var overraskende fåtallige og især i form af fragmenter. Støberivirksomhed dokumenteres af et beskedent antal digler og ikke nærmere bestemmelige fragmenter af forme. Af bronze fandtes kun en kraftig syl.

GIM 3388

Jens-Aage Pedersen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

5. Toftegård, Bakkebjerg

01.01.02 Blistrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 98. I et 60 m langt og 11 m bredt udsnit af spildevandstracé blotlagdes dele af boplads i form af ni gruber og tre kogestensgruber. Fra seks gruber er et rimeligt inventar, især keramik, mens flintsager var sparsomme. Blandt fundene en skaftlejekølle og et nakkefragment af porfyrøkse med skaftleje.

GIM 3386.1

Jens-Aage Pedersen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

6. Kildedal

01.01.06 Helsingø

Boplads

Selvvalgt forskning

Y.br./æ.germ.

sb. 31. Fortsættelse af naturgasudgravning fra 1987, i alt ca. 4.000 m² undersøgt. Fem huse udgravedes, heriblandt to med fuldt bevaret vægforløb, hhv. 28 x 6,5 og 11 x 5 m store, begge med let buede langvægge og lige afskårne gavle og med hhv. seks og to tagbærersæt. Den sparsomme keramik fra de fåtallige affaldsgruber omfatter næsten kun forrådskar, dog sikkert daterbare. Den tidligere rammedatering til yngre bronzealder (AUD 1987, 1) hvilede på fund af to flækkesegl i stolpehul efter tagbærende stolpe. Det pågældende hus er dog klart af germanertids type med seks sæt tagbærere på let buede rækker. Den yngre bronzealderbosættelse repræsenteredes ved 1994-udgravningen kun af løsfund og muligvis af en ikke-genstandsdateret konstruktion, formentlig et midtsulehus. Tilsvarende er tidligere set i yngre bronzealder sammenhæng i lokalområdet (AUD 1989, 2).

GIM 3391

Jens-Aage Pedersen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Germansk jernalder

7. Kræmmergården

01.01.09 Ramløse

Skattefund

Diverse

Vikingetid

sb. 94. Udgravning af detektorlokaliseret skattefund, delvist adsplittet ved markarbejde. Skatten var nedlagt i en pose eller svøb af organisk materiale i mindre hul i undergrunden. I alt 455 enkeltgenstande, heraf 258 dirrhemer inkl. afklip, tre europæiske mønter og 12 mønter med bortslidt præg. To glatte og en snoet armring var hele, mens ring-, tråd- og kædefragmenter beløb sig til 114 stk. og barrer/barreaflap til 28. I gruppen af diverse (23 stk.) indgår to fragmenter af Terslev-fibler, et kuglehoved til ringnål (norsk), en kapselberlok (polsk?) og et hængesmykke (SØ-europæisk). Hertil 14 genstande af guld, repræsenterende snoede ringe, ophængningsringe og trådfragmenter. I det 95 m² store udgravningsfelt fandtes enkelte udaterede anlægsspor. En sonderingsgravning for at fastslå, om skatten var nedlagt på en boplads, udføres primo 1995.

GIM 3394

Jens-Aage Pedersen

Depotfund/skattefund/offerfund - Vikingetid

8. Vestby Mark

01.02.06 Selsø

Boplads

Selvvalgt forskning

Germ./vik./midd.

sb. 123. Undersøgelse af kystbunden grubehusbebyggelse fra vikingetid samt landsby fra middelalderen. 1,3 ha blev frilagt, enten ved store fladeafdækninger, eller som søgegrøfter. I den gamle strandvold udgravedes 36 grubehuse med et righoldigt indhold af oldsager fra 700-1000-tallet. To stolpebyggede huse øst for grubehusbebyggelsen kan være samtidig med denne. Endvidere undersøgtes i grubehusområdet ti langhuse fra tidlig middelalder samt en forstyrret smedje fra renaissance.

MFG 56/92

Søren A. Sørensen

Jens Ulriksen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

9. Favrholm

01.03.01 Frederiksborg Slots

Voldsted/mølleanlæg?

Andet anlægsarbejde

Senmidd./nyere tid

Undersøgelsen omfattede to søgegrøfter gennem borgbanke og voldgrav, en mod vest og en mod syd. Voldgravsprofilen fremkom tydeligt mod vest, dog uden spor af bygningsanlæg på banken. Fundmaterialet indeholdt udelukkende eftermiddelalderlige genstande. Mod syd fremkom en kampestens- og teglstenskonstruktion i en bro lignende udformning. Undersøgelsen her fortsætter.

NFH A541

Flemming Beyer

Bebyggelse - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

Vej/bro - Nyere tid

10. Kaskaderne

01.03.01 Frederiksborg Slots

Vandkaskadeanlæg

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 42. I forbindelse med genskabelsen af det historiske kaskadeanlæg i Frederiksborg Slotshave blev rester af det oprindelige anlæg fra 1720'erne undersøgt. Ved undersøgelsen blev den ene halvdel af det 225 m lange og 7 m brede anlæg fremdraget, og den geometriske hovedform kunne nøje fastslås. Kanalen og de fire bassiner, der hørte til anlægget, var placeret på tre terrasser. Vandet var fra det øverste bassin løbet gennem anlægget med kaskadetrin mellem de enkelte terrasser og ud i Slotssøen. Faldhøjden er næsten 11 m. Konstruktionen bestod af en ler- og stenpakket bund på godt 1 m tykkelse. Over bundkonstruktionen lå et lerlag med teglsten i mørtel. Vangemurene var opbygget i teglsten med udvendig ler- og stenpakning. Konstruktionen var velbevaret, og det var muligt at udarbejde en sikker rekonstruktion af bassiner og kanaler. Kaskadetrinene mellem de enkelte terrasser var mere problematiske, og det var kun muligt at lave en delvis rekonstruktion. Undersøgelsen danner nu grundlag for genopbygning af anlægget.

NFH A535

Flemming Beyer

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

11. Salpetermosen

01.03.01 Frederiksborg Slots

Boplads

Diverse

Ældre stenalder

sb. 3. Fortsættelse af udgravninger i område med Kongemose- og Ertebøllekultur (AUD 1993, 11). Hele området var forstyrret ved røvergravninger/pløjning, og ingen steder påvistes bevarede kulturlag. Der er dog længere mod vest og sydvest under tæt krat bevaret kulturlag med gode bevaringsforhold for organisk materiale.

NFH A532

Finn Erik Kramer

Bebyggelse - Ældre stenalder

12. Sparepenge

01.03.01 Frederiksborg Slots

Kongeslot

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 42. I forbindelse med genskabelsen af kaskadeanlægget i Frederiksborg Slotshave fremkom også rester af Chr. IV's slot, Sparepenge. Bygningens størrelse blev fastlagt ud fra de tre bevarede hjørner til at have været ca. 32 x 12 m. Murkonstruktionen bestod af en kassemur af tegl og kampesten. Bevaret var kun det nederste af kældermur og fundament, punktvis i største højde af ca. 1,5 m. Bygningen har ligget indgravet i en skrænt mod nord, men har ikke ligget aksefast med Frederiksborg Slot, som tidligere antaget. Undersøgelsen viste, at Slotssøen tidligere har gået næsten ind til Sparepenge. Nord for bygningen fremkom enkelte fundamentsdele i tegl og kampesten fra staldanlægget.

NFH A535

Flemming Beyer

Johan Jensen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Bebyggelse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

Herregård - Nyere tid

13. Ryegård

01.03.03 Græse

Høje

Andet anlægsarbejde

Bronzealder

sb. 56. Undersøgelse af fire overpløjede høje. I en høj, stærkt medtaget af moderne forstyrrelser, fandtes blot dele af en central stenkreds samt lidt brændte knogler. En anden høj indeholdt en jordfæstegrav med en dolkformet ildslagningssten, overlejret af en koncentration af brændte ben. Langs sydsiden af højen iagttoges en ca. 10 m lang, lige randstensrække. Endnu en høj rummede en brændtbensgrav fra yngre bronzealder med et lille bronzesværd og to dobbeltknapper. Under denne grav lå to jordfæstegrave oven i hinanden med svage skeletspor. Eneste gravgave var en ildslagningssten. I den fjerde høj, også med rester af en lige randstenskæde i syd, har der antagelig stået en mindre trækiste i en central stenlægning. Denne brandgrav indeholdt et bronzesværd med rester af sværdskede, en forgyldt bøjlenål, en glat fingerring af guld, to forgyldte dobbeltknapper, pincet, syl, rakekniv og en lille bronzekniv. Datering til periode IV.

MFG 82/94

Søren A. Sørensen

Gravhøj - Bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

14. Østergade

01.03.05 Hillerød

Bebyggelse

Vejanlæg

Nyere tid

sb. 12. Ved undersøgelsen fremkom kampestensfundamenter hørende til bygninger fra 1700-årene, samt en stor affaldsgrube fra et pottemagerværksted på grunden. Der fremkom ingen spor af ældre bebyggelse

NFH A540

Flemming Beyer

Bebyggelse - Nyere tid

Grube - Nyere tid

15. Hagerup voldsted

01.03.06 Jørlunde

Voldsted

Dyrkning

Førrom./midd./nyere tid

sb. 88. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 14), hvor 1.000 m² af voldstedets centrale del blev udgravet. Det ældste fund er en urnegrav fra førromersk jernalder, medens der fra voldstedsperioden fremkom ildsteder, kogestensgruber, en firsidet brønd uden foring, stolpehuller og to hustomter. Den ene har været del af en 5,5 m bred bygning med lerklinede vægge og rørtækket tag, nedgravet mindst 1 m under oprindelig overflade. Efter alt at dømme er der tale om et køkken, hvor lergulvet i brugsperioden, senmiddelalder/renæssance, er blevet fornyet fire gange. I samme tidsrum har der stået et kraftigt funderet hus 10 x 8 m, med stenbrolagt gulv og indtil 1,8 m brede fundamentrester og en træsat afløbsrende i vestmuren. Huset har været i flere etager og opført af munkesten, i den seneste fase med et tag af vingetegl. Det er opført efter 1200-tallet og er nedrevet i slutningen af 1600-tallet.

NM II 14/94

Flemming Eeg Lomborg

Nils Engberg

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

16. Attemose I og II

01.03.09 Nørre Herlev

Boplads

Dyrkning

Palæolitikum

sb. 26. I områder beliggende med godt 100 m afstand ved mosebassin, er der opsamlet karakteristiske Brommepilespidser samt skrabere, stikler og afslag. I 1994 blev samtlige overfladefund indmålt og hjemtaget til museet. Spredningskortet for Attemose I angiver flere fundkoncentrationer. Området er først for nyligt blevet opdyrket, og museet påtænker udgravninger af udvalgte og truede områder i 1995.

NFH A494 og NFH A498

Finn Erik Kramer

Bebyggelse - Palæolitikum

17. Hørup

01.03.12 Slangerup

Kulturlag

Dyrkning

Æ.rom./æ.germ.

sb. 36. Efter fremkomsten af talrige detektorfund, bl.a. ufærdige og reparerede fibler samt støbeaffald, foretoges en undersøgelse, hvorved der fandtes talrige anlæg med kraftige spor af ildpåvirkning, og i det op til 1 m tykke kulturlag fremkom større, sammenhængende, kraftigt rødbrændte "lergulve". Det tykke kulturlag gjorde, at blot en lille del af de frilagte anlæg kunne udgraves, og de øvrige tegnedes blot i fladen. Et helt undersøgt anlæg rummede spor efter håndværksaktiviteter, dels efter bronzestøbning, støbedråber, mange slagge, en smeltedigel, fragmenter af støbeforme, afklippede småstykker af bronze samt to fibelfragmenter, dels efter arbejde i ben og tak, hjortetak og kohorn. Fra denne virksomhed stammer afsavede hornstjeler, hugspåner fra tak, og flere større udsavede hjortetakslister. Af færdige produkter var flere fragmenter af bennåle og kamme, både fra et- og trelagskamme. Sidstnævnte var samlet med jernnitter. Undersøgelsen forventes snarest fortsat, da langt de fleste fund og anlæg ligger højt i kulturlaget og er udsat for ødelæggelse ved pløjning.

MFG 58/92

Søren A. Sørensen

Kulturlag - Romersk jernalder

Kulturlag - Germansk jernalder

18. Bastrup

01.03.13 Uggeløse

Bebyggelse

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 58. Mindre undersøgelse som fremdrog svage bebyggelsesspor i form af kampestenslægning og del af ildsted. Beskedent fundmateriale fra nyere tid.

NFH A564

Flemming Beyer

Bebyggelse - Nyere tid

19. Hestkøbgård

01.04.02 Birkerød

Gruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 63. Ved prøvegravning på et stort bakkeplateau blev der registreret to små kogestensgruber.

HØM 227

Ole Lass Jensen

Grube - Oldtid

20. Hestkøbgård

01.04.02 Birkerød

Teglovn

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 62. Partiel undersøgelse af en nyere tids teglovn, der var gravet ind i en naturlig bakke. Ovnrummets udvendige bredde var 4,7 m, dybden 6,8 m. Frontmuren var bevaret i en højde af indtil 1,1 m og havde tre indfyringsåbninger. Ifølge skriftlige kilder var ovnen i brug 1809. I perioden 1812-1825 blev teglovnen anvendt til brænding af kakler til fajanceovne, idet Vesterbro Ovnfabrik flyttede produktionen til Hestkøbgård.

HØM 228

Ole Lass Jensen

Bebyggelse - Nyere tid

21. Kongslevgaard

01.04.09 Humlebæk

Boplads

Plantning

Y.st./j.

sb. 46. Undersøgelse af ca. 200 m². Der påvistes to stolpehuller, tre kogestensgruber og tre affaldsgruber. Sidstnævnte indeholdt skår af jernalderkarakter samt afslag. I pløjelaget fandtes en tyndnakket, hulsleben økse. Anlæggene var kraftigt forstyrrede af pløjning. Det er tænkeligt, at der kan findes yderligere bopladsspor mod NØ, men da dette i skovrejsningsplanen er udlagt som engområde, blev undersøgelsen ikke udvidet. I det ca. 60 hektar store skovrejsningsområde gjordes i øvrigt en række løsfund, bl.a. et fragment af en drejekværn, et fragment af en slibesten, en flækkesejl og fragmenter af neolitiske økser. En yderligere prøvegravning i området afslørede ikke anlægsspor.

NFH A539

Finn Erik Kramer

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Jernalder

22. Appareilen

01.04.10 Hørsholm

Dæmning/vejanlæg

Selvvalgt forskning

Nyere tid

sb. 125. Undersøgelsen skulle afklare funktion og datering af en 20 x 42 m stor jord- og stenbygget rampe i haven til det nu nedrevne Hirschholm Slot. Der blev lagt et 13 m langt og 2 m dybt snit gennem rampen, som afslørede, at den er bygget over en ældre dæmning, der har forbundet slotssøen med den faste bred. På baggrund af billed- og kortmateriale kan dæmningens opførelse dateres til tidsrummet 1726-1735. Den senere jord- og stenrampe er formentlig opført i 1810 i forbindelse med slottets nedrivning, hvor den har fungeret som kørerampe for hestevognene, der skulle transportere nedrivningsmaterialerne til København.

HØM 223

Ole Lass Jensen

Vej/bro - Nyere tid

23. Damgård I

01.04.03 Blovstrød

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.br.

sb. 60. I tre søgegrøfter på et større bakkeplateau blev der registreret seks stolpehuller og to små gruber. Nogle få lerkarskår og et flintafslag, der blev fundet i et af stolpehullerne, antyder en datering til yngre stenalder eller ældre bronzealder. Anlægsarbejdet på stedet er siden hen opgivet, hvorfor der ikke foretages videre undersøgelser.

HØM 219

Ole Lass Jensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

24. Damgård II

01.04.03 Blovstrød

Boplads/hus

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder?

sb. 60. Under prøvegravning på en lille, kuplet bakketop blev der registreret fire stolpehuller fra et lille treskibet langhus. Husets østlige ende og store dele af et tilgrænsende formodet bopladsområde er senere uretmæssigt ødelagt ved anlæggelse af en golfbane.

HØM 219

Ole Lass Jensen

Bebyggelse - Ældre jernalder

25. Det norske Hus

01.04.10 Hørsholm

Hustomt

Selvvalgt forskning

Nyere tid

sb. 124. Partiel undersøgelse, der skulle fastlægge den præcise beliggenhed af "Det norske Hus", der var et lille lystslot i haven til det nu nedrevne Hirschholm Slot. Ifølge skriftlige kilder er huset opført i årene 1733-36 af Lauritz de Thurah, der var kong Christian VI's ledende arkitekt under de sidste ombygninger af Hirschholm Slot. "Det norske Hus" blev nedrevet 1796. Undersøgelsen påviste forløbet af husets velbevarede grundmure.

HØM 222

Ole Lass Jensen

Bebyggelse - Nyere tid

26. Mariehøj

01.04.02 Birkerød

Boplads/huse

Vejanlæg

Førromersk jernalder

sb. 64. På et lille bakke drag, der grænser op til et vådområde, blev der inden for et ca. 25 x 30 m stort udgravningsfelt påvist stolpehuller fra to, muligvis tre treskibede huse. Som følge af pløjning og træplantning var anlægssporene dårligt bevaret, og de oprindelige huslængder kan ikke fastslås. Tætliggende søgegrøfter på de omkringliggende arealer afslørede ikke yderligere spor efter huse; muligvis repræsenterer husene derfor en enkeltgård i flere faser. I periferien af udgravningsfeltet fremkom to gruber med keramik fra sen førromersk jernalder.

HØM 217

Ole Lass Jensen

Preben Rønne

Bebyggelse - Førromersk jernalder

27. Birkely

01.05.03 Kregme

Boplads

Vejanlæg

Y.germ./vik.

sb. 65. Der undersøgte to grubehuse, nogle affaldsgruber samt et antal stolpehuller. Langhuse blev ikke påtruffet. Grubehusene var ca. 0,5 m dybe, 3 x 3 m i flademål og nedgravet i undergrundsleret. I det ene grubehus fandtes en skålformet fibula af ældre type. På pladsen er fremkommet en række detektorfund af vikingetids smykker. Endelig skal nævnes et fint randskår med tre stempelornamenter (hjulmotiver), samt et par glasperler og en kniv med rester af træskaft.

FRM s7

Niels Wickman

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

28. Ravnsbakke

01.05.03 Kregme

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.br./fjorrom.

En del af det berørte område blev undersøgt, og der fandtes spor efter bebyggelse og gruber med keramik, der kan dateres til yngre bronzealder. En grube kunne dog henføres til fjorromersk jernalder.

FRM s61

Steffen Stummann Hansen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Fjorromersk jernalder

29. Lynæs

01.05.09 Torup

Anløbsplads

Selvvalgt forskning

Vik./tidl.midd.

Undersøgelse på anløbspladsen ved Skuldevig i munden af Roskilde fjord. Et 4 x 33 m stort felt på tværs af strandvolden frembragte en del stenforede stolpehuller, lerforede gruber, lerflader og ildsteder i et op til 70 cm tykt kulturlag. Kulturlaget kunne deles i to hovedhorisonter, en vikingetidig og en tidlig middelalderlig. Det fremgik tydeligt, at den ældste del af kulturlaget repræsenterede det højeste aktivitetsniveau, bl.a. med en del spor efter metalforarbejdning i form af diglefragmenter. Et mindre felt og nogle søgegrøfter viste, at kulturlaget har en kileformet udstrækning på strandvolden, og at pladsen har haft sit tyngdepunkt mod vest, ligesom den har strakt sig mindst 100 m ind i landet på vestsiden af et tidligere vådområde. Det var bemærkelsesværdigt, at der kun fremkom enkelte sager af bronze. Det anses for meget tvivlsomt, om pladsen kunne være lokaliseret med metaldetektor, hvis den havde ligget i dyrket mark.

FRM s64

Jens Ulriksen

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

30. Rosenholm

01.05.09 Torup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Udateret/st.

sb. 99. Undersøgelse af et mindre område. Der fandtes enkelte spor efter bebyggelse, stolpehuller og kogestensgrube? Der var ingen daterbare genstande, men tæt ved fandtes en lille skiveskraber.

FRM s67

Inge Bodilsen

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Udateret

31. Havelsegård

01.05.11 Ølsted

Gård/voldgrav

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 93. Mindre undersøgelse af en middelalderlig væbnergård. Der fandtes en ca. 30 m bred lavning, som har været vandfyldt langt op i tiden. Den kan have haft sammenhæng med den voldgrav, der undersøgtes i 1965. I lavningen erkendtes rester af en pælerække, der formentlig oprindeligt har udgjort et hegn. Endvidere fandtes svage spor efter smedevirksomhed eller malmproduktion i et af de lag, der efterhånden har fyldt lavningen op.

FRM s62

Aase Højlund Nielsen

Bebyggelse - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Københavns Amt

32. Borup

02.01.01 Borup

Vandmølle

Selvvalgt forskning

Middelalder

sb. 18. Fortsat undersøgelse (AUD 1992, 30), der viste, at vandmøllen kan føres tilbage til tidlig middelalder. Anlægget består af møllehus, møllegård og smedje. Omkring 1680 flyttes møllen til Kimmerslev pga. "lidet vand". Undersøgelsen i dæmningen dokumenterede, at den store dæmning er opført i slutningen af 1500-tallet. På dæmnings yderside fandtes et stort genstandsmateriale, især fra begyndelsen af 1600-tallet.

KØM 1506

Svend Åge Tornbjerg

Vandmølle - Middelalder

33. Dyndetvej

02.01.06 Kimmerslev

Vandmølle

Selvvalgt forskning

Nyere tid

Undersøgelse, hvor der fandtes tømmer i åen fra et møllehus. Stedet har været i brug et par generationer, inden det blev flyttet til den nuværende Kimmerslev Mølle lidt længere oppe ad åen (jfr. lb.nr. 32).

KØM 1720

Ulla Fraes Rasmussen

Vandmølle - Nyere tid

34. Køge

02.01.07 Køge

Vej/bolværk/byport

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 37. Overvågning af anlægsarbejde, hvor der blev afdækket afvandingskanaler, fascinelægninger, seks bolværksrækker, havnefront og spor af Broport, en anelig byport, ved byens sydende.

KØM 1700

Ulla Fraes Rasmussen

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

35. Vordingborgvejen

02.01.07 Køge

Landevej

Vejanlæg

Nyere tid

Undersøgelse af ældre faser af Vordingborgvejen lidt syd for Køge. Den ældste vejbelægning bestod af sprængte sten inden for større kantsten, dækket af flintknolde. Sandsynligvis er den "lige" vej Køge-Vordingborg opbygget efter den franske vejingeniør J. Marmillods forskrifter.

KØM 1707

Ulla Fraes Rasmussen

Vej/bro - Nyere tid

36. Baltorpbakken

02.02.01 Ballerup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 35. Undersøgelse af omkring 100 kogestensgruber samt almindelige affaldsgruber med et rigt indhold af brændte knogler og keramik fra yngre bronzealder. I et lavtliggende område fandtes kogestensgruber nederst i en lagfølge med forskellige, tilsammen mere end 1 m tykke muldlag.

SØL 490

Linda Boye

Bebyggelse - Yngre bronzealder

37. Nyvangen

02.02.01 Ballerup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid/y.germ.

sb. 34. Udlægning af ca. 500 m søgegrøfter i terræn oven for mindre vådområde. Ca. 50 spredtliggende fyldskifter fandtes, hvoraf nogle få gruber med skår af ikke nærmere bestemt gammel oldtidskeramik, få kogestensgruber og stolpehuller samt mange udaterede anlæg. Fra muldlaget en detektorfundet næbfibula.

SØL 478

Jens Henrik Jønsson

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Oldtid

38. Appevad

02.02.05 Herstedvester

Vadested

Selvvalgt forskning

Nyere tid

Sondering af et, muligvis to stenlagte vadesteder, ved St. Vejleå umiddelbart nord for Snubbekorsvej/Gl. Landevej.

SØL 482

Marlene Kirkegaard

Vej/bro - Nyere tid

39. Pile Mølle

02.02.08 Ishøj

Vandmølle

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 27. I en 40 m lang nedgravning registreredes grøfter og render direkte op til gammelt vandmølleanlæg. Der er dels tale om brede grøfter, dels om smalle render (møllerender?). Førstnævnte tilhører formentlig nyere tid. Desuden konstateredes spor efter ældre mølledam under nuværende gårdsplads.

SØL 408

Ditlev L. Mahler

Vandmølle - Nyere tid

40. Korsvejgård

02.02.10 Måløv

Boplads

Andet anlægsarbejde

St./udateret/y.br./j./vik.

Prøveundersøgelse af et areal på 115.200 m² samt udgravning af ca. 21.000 m². Som løsfund fremkom en skiveøkse fra ældre stenalder. Gravhøjen "Svinshøj" blev genfundet, men totalt ødelagt. Der fandtes endvidere en toskibet hustomt, formentlig fra TN, med bevarede rester efter gavle, vægge og indgang; husarealet er ca. 3 x 10 m. Endvidere mindst en hustomt fra yngre bronzealder. Fra jernalder fremkom ca. 20 hustomter, langhuse og staklader. To af disse skilte sig ud fra de andre. I staldenden i et hus på 22 x 5,5 m påvistes to gruber, som formodes at være rester efter sivebrønd pga. fund af ubrændte stenskærver. Ved fosfatanalyser konstateredes en stærkt forhøjet værdi i selve sivebrønden. Den anden hustomt udskiller sig ved sin størrelse på 46 m længde og 8 m bredde og dateres til tidlig vikingetid. Endelig fandtes tomten af et grubehus fra vikingetid med fund af keramik, vævevægtsfragmenter, en bryne samt to små glasskår. Fortsat undersøgelse af området påregnes.

SØL 463

Benny Staal

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Gravhøj - Udateret

Gravplads/grav - Udateret

41. Kroppedal

02.02.11 Sengeløse

Boplads/huse

Plantning

Y.st./y.germ.-tidl.vik.

sb. 64. Inden for et 90.000 m² stort område prøvegravedes ca. 17.000 m² ud fra flintfund og jernalderperler. Ved den egentlige udgravning afdækkedes knap 4.000 m². Der fandtes dels nogle få anlæg fra yngre stenalder, dels seks huse repræsenterende en gård i flere faser fra yngre germansk jernalder til tidlig vikingetid.

SØL 441

Eliza Fonnesbech-Sandberg

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

42. Smørum Fjernvarme

02.02.12 Smørum

Boplads/urnegrave

Andet anlægsarbejde

Y.br./oldtid

sb. 73. Ved en prøvegravning af et knap 5.000 m² stort areal registreredes spredte aktivitetsspor i form af stolpehuller og gruber af oldtidskarakter. Undersøgelsens vigtigste resultat var registrering og udgravning af to urnebegravelser.

SØL 486

Ditlev L. Mahler

Andre anlæg/diverse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

43. Høje Taastrup Vest

02.02.13 Torslunde

Boplads/huse

Plantning

Y.br./j.

sb. 38. Inden for et areal på 32.000 m² undersøgtes ved prøvegravning og egentlig udgravning ca. 5.500 m². Der fandtes dels bopladsgruber med keramik og støbeformsfragmenter fra yngre bronzealder, dels tre små jernalderhuse, som må høre til bebyggelse uden for det 30 m brede beplantningsbælte.

SØL 470

Eliza Fønnesbech-Sandberg

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

44. Vallensbæk Nordmark

02.02.15 Vallensbæk

Boplads/grav

Andet anlægsarbejde

Br./j.

sb. 25. Prøvegravning på et ca. 120.000 m² stort areal, hvorved der fandtes otte områder med et eller flere huse fra jernalder samt flere områder med gruber og stolpehuller med bronzealderkeramik. Tre huse havde spor efter væg; to af disse er identiske med Ragnesminde 2-huset, der er dateret til 4.-5. årh. e.Kr. I samme udgravningsområde fremkom bunden af en helt nedpløjet urnegrav, hvor resten af de brændte knogler lå i pløjesporet.

SØL 466

Linda Boye

Grube - Bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

45. Højgårds Mark

02.02.16 Værløse

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder

sb. 4. Undersøgelse af et område vest for bopladsen (AUD 1991, 42). Området indeholdt stolpehuller, gruber og to store nedgravninger, lertagningsgruber.

VÆM 150

Jørgen Seit Jespersen

Bebyggelse - Ældre jernalder

46. Højgårds Mark I

02.02.16 Værløse

Boplads/grav

Selvvalgt forskning

Yngre jernalder

sb. 5. Fortsat undersøgelse (AUD 1992, 49). Vest for højen fandtes spor af en ca. 30 m lang stolperække, mens der mod øst lå et jernalderhus. Ud fra husets SV-lige hjørne udgik en ca. 15 m lang smal rende, som endte i en lille brolægning. NØ for højen fandtes et mandslangt fyldskifte, der indeholdt to små ravperler, antagelig en sekundær begravelse.

VÆM 5

Jørgen Seit Jespersen

Bebyggelse - Yngre jernalder

Gravplads/grav - Yngre jernalder

47. Kirke Værløse Kirke

02.02.16 Værløse

Grav

Selvvalgt forskning

Middelalder

sb. 105. Genundersøgelse af romansk, muret grav ved kirkeskibets syddør. Graven indeholdt skelettet af en ca. 40 årig kvinde uden påviselige sygdomstegn.

VÆM 202

Jørgen Seit Jespersen

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

48. Værløse Golfbane I

02.02.16 Værløse

Boplads

Andet anlægsarbejde

Æ.j./nyere tid

sb. 89. Undersøgelse af et 19 m langt hus med spor efter seks sæt tagbærende stolper, to staklader/udhuse, gruber og ildsteder mv. samt to pottemagerovne. En grøft indeholdt 15-1600-tals materiale.

VÆM 203

Jørgen Seit Jespersen

Bebyggelse - Ældre jernalder

Bebyggelse - Nyere tid

49. Glucksvej

02.03.06 København

Kogestensgruber

Andet anlægsarbejde

Bronze/jernalder

sb. 121. Ved prøvegravning fremkom fire kogestensgruber, der indeholdt store mængder af trækul, ildskørnede sten, flintafslag og et enkelt brændt knoglefragment. Der er muligvis tale om et randområde af en boplads, der ligger nordvest for fundsted.

KBM 1029

Palle S. Schiellerup

Grube - Bronzealder

Grube - Jernalder

50. Højbro Plads

02.03.06 København

Bebyggelse

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 150. Undersøgelse af ca. 300 m², hvorved der fremkom betydelige rester af den bebyggelse, der lå her frem til bybranden i 1795. Murværk fra senmiddelalder og renæssance var bevaret i ca. en meters højde. Kældrene fra mindst tre bygninger har været overhængende og belagt med fine stengulve. I det ene kældergulv fandtes et kompliceret system af trævandrender. Under bygningerne sås højmiddelalderlige opfyldslag af strandzonen. Særlig de middelalderlige trægenstande, f.eks. en brønd, to tønder samt træhusgeråd var velbevarede. Udgravningen fortsætter i 1995.

KBM 1213

Ulla Johansen

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

51. Toftøjevej

02.03.06 København

Landsby

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 125. Undersøgelse i den sydligste udkant af den gamle Vanløse landsby. Der blev kun fundet spor af den yngre del af landsbybebyggelsen i form af gruber og en brønd. Dateringen hviler hovedsagelig på keramik og en fin kniv med benskaft. Enkelte genstande, bl.a. en fragmentarisk kam, en hvæssesten og enkelte potteskår kan dateres til middelalder.

KBM 1081

Anne Preisler

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

52. Vigerslevparken

02.03.06 København

Hus

Andet anlægsarbejde

Ældre romersk jernalder

Københavns Kommunes første jernalderhus er udgravet i parkens nordligste område. Evt. andre huse vil ligge nord for anlægsområdet. Huset, der var orienteret NV-SØ, var ca. 12,3 m langt og ca. 4,5 m bredt med fire sæt tagbærende stolper. Datering på baggrund af keramik fundet i gruber.

KBM 1204

Rikke Simonsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

53. Søllerød Hulvej

02.03.10 Søllerød

Vej

Diverse

Nyere tid

sb. 325. Der lagdes tre snit på tværs for at afklare hulvejens opbygning og dens datering. Over den gamle jordvej, som formentlig går tilbage til oldtiden, fandtes vejlag med materiale fra renæssancen og frem.

SØL 487

Eliza Fonnesbech-Sandberg

Vej/bro - Nyere tid

54. Vedbæk Strandvej

02.03.10 Søllerød

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 335. I forbindelse med eftersøgning af to gravhøje afdækkedes stolpehuller og gruber. Et af stolpehullerne indeholdt en flække samt trækul. Løsfund af en flintkærne peger formentlig på en neolitisk bosættelse, måske tragtbægerkultur.

SØL 483

Ditlev L. Mahler

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

55. Tårnby Torv

02.03.11 Tårnby (Kastrup)

Landsby

Vejanlæg

Midd./nyere tid

Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 47) af landsby fra 1200-tallet til 1700-tallet. Der er fundet rester af velbevarede gårde, hegn, brønde og 31 husrester i op til 1,4 m tykke kulturlag. Blandt gårdene er f.eks. et formodet trefløjet anlæg fra 1200-tallet med beboelses- og økonomibygninger. Fundmaterialet består af næsten 10.000 genstande: kamme, knapper, perler af glas og rav, bæltespænder, mange jerngenstande, drejekværne, slibesten af norsk glimmerskifer og bemalet vinduesglas fra 1200-tallet. Fra brøndene er der trægenstande, bl.a. dele af en ard fra 1400-tallet og genanvendt tømmer. Keramikken udgør den største fundgruppe, bl.a. med et lille indslag af importerede stentøjskander fra Tyskland, men der er også fransk og nederlandsk keramik. Der er videre hjemtaget ca. 150 kg faunamateriale, knogler fra almindelige husdyr og mange fiskeknogler fra kystnære arter samt 5-600 l jordprøver. Under de middelalderlige lag er levn efter endnu ældre bebyggelse i form af fem bygninger, måske fra 1100-tallet, og i undergrunden er spor efter mange grøfter, herunder måske toftegrænser. Sammen med den vikingetidige bebyggelse er der således tale om en ubruds bebyggelse i området gennem 1000 år.

SØL 457

Ditlev L. Mahler

Mette Svart Kristiansen

Thomas Roland

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

56. Sønderø

02.04.05 Himmelev

Anløbsplads

Selvvalgt forskning

Y.j./vik./tidl.midd.

sb. 63. Fortsat undersøgelse af anløbsplads ved Roskilde fjord. Et større udgravningsfelt og en række søgegrøfter klarlagde, at der på trods af talrige metalsager i pløjelaget kun var ganske få spor efter konstruktioner. Ud over et antal løse stolpehuller og små gruber, fandtes et ca. 60 x 6 m stort kulturlag, der var op til 50 cm tykt. Kulturlaget var fundfattigt, men kunne på den sparsomme keramik dateres til vikingetid og tidlig middelalder. I forlængelse af kulturlaget fandtes to træforede, næsten fundtomme brønde, hvor enkelte skår af keramik giver en foreløbig datering til vikingetid/tidlig middelalder. Træforingen kunne ikke dendrodateres, og en C-14-datering afventes. Nær brøndene fandtes flere udaterede sandtagningsgruber.

ROM 533/82

Jens Ulriksen

Anløbsplads/handelsplads - Yngre jernalde

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

57. Algade

02.04.10 Roskilde

Kulturlag

Vejanlæg

Middelalder

sb. 34. Forholdene var forbløffende ensartede i området: en stenbrolægning lagt direkte på den afgravede undergrund. Herover tykke møddingslag. Der fandtes intet ældre end ca. 1300. Gode fund bl.a. af sko og læderaffald fra middelalder. Undersøgelserne fortsættes i 1995.

ROM 1679

Hanne Dahlerup Koch

Kulturlag - Middelalder

58. Gråbrødre Kirkegård

02.04.10 Roskilde

Kloster

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Undersøgelse af et murforløb, ca. 7 m langt, opbygget i munkesten. Muren må hidrøre fra det nedbrudte Roskilde Gråbrødrekloster og er således det første stykke murværk fra klostret, der er blevet arkæologisk undersøgt. Murens placering i klostret kan ikke stadfæstes.

ROM 1674

Michael Andersen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Kloster - Middelalder

59. Hestetorvet

02.04.10 Roskilde

Boplads/kulturlag

Andet anlægsarbejde

Y.br./midd.

De ældste bebyggelsesspor udgjordes af affaldsgruber med keramik fra yngre bronzealder. Den bymæssige bebyggelse lod sig ikke føre længere tilbage end til omkring 1200. Den østlige udkant af byen er således først blevet bebygget efter byvoldens anlæggelse ca. 1150. Langs torvets nordside, ved Algade, har der været en randbebyggelse. Et højmiddelalderligt hus har rummet et ovnanlæg; torvet i øvrigt synes at have været ubebygget i middelalder.

ROM 1672

Michael Andersen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

60. Provstevænget

02.04.10 Roskilde

Kulturlag

Selvvalgt forskning

Vik./midd.

Den ubebyggede mark nord for domkirken udgjorde i middelalderen en del af Skt. Hans sogn. Ved undersøgelserne lykkedes det at afdække et ældre samt et yngre forløb af den forsvundne gade Kattesundet og ligeledes fundamentet til den senmiddelalderlige kirkegårdsmur, der har adskilt gaden fra Skt. Hans kirkegård. I murforløbet fandtes den stensatte grube til en færst (1,5 x 1,5 x 1,5 m). Ca. 90 begravelser på kirkegården blev undersøgt. Kirkegårdens sydlige afgrænsning havde været et plankeværk eller lignende. Øst for kirken, ud til Kattesundets østside, blev et hus fra 1400-årene undersøgt. Det har formentlig været opført i bindingsværk i to stokværk og rummede i nordenden en stor bagerovn, 4 m². Det omfattende genstandsmateriale fra undersøgelsen, adskillige seglstamper f.eks., tyder på en høj social status i kvarteret, som var kendt som Roskildes kannikekvarter. Undersøgelsens ældste fund peger i retning af en bebyggelse fra sen vikingetid, klæberstensskår, kufisk mønt etc.

ROM 1351

Michael Andersen

Hanne Dahlerup Koch

Kulturlag - Vikingetid

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

61. Gl. Lejre

02.06.01 Allerslev

Vandmølle

Diverse

Tidlig middelalder

Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 61), hvor resterne af et mølleanlæg udgravedes. Tilbage af det oprindelige mølleanlæg stod rækker af kraftige, nedrammede stolper af egetræ, og imellem stolperne fandtes nogle steder kantstillede planker. Sidstnævnte har formentlig været en del af den konstruktion, der skulle lede og regulere vandstrømmen til møllehjulet. En platform sat af store marksten, antagelig til møllehuset, fandtes i forbindelse med de nedrammede pæle. Frådsten fra en nedbrudt bygning i nærheden af møllen er blevet genanvendt til konstruktionen af denne. Der blev fundet mange store fragmenter af kværnsten (møllesten) af granatglimmerskifer. Desuden en del keramik, ben- og jernredskaber samt dyreknogler. Dendrokronologiske dateringer og det arkæologiske materiale daterer møllekomplekset til ca. 1200 e.Kr.

ROM 641-85

Tom Christensen

Vandmølle - Middelalder

62. Gershøj

02.06.02 Gershøj

Bebyggelse/anløbsplads(?)

Selvvalgt forskning

Vik./tidl.midd.

sb. 3. Prøveundersøgelse på mark ved kysten, umiddelbart nord for Gershøj Kirke, hvor der tidligere er fundet metalsager fra vikingetid og tidlig middelalder. Søgegrøfterne viste talrige anlægsspor i området nærmest kirken i form af stolpehuller med ildskørnede sten og store gruber med munkesten. Undersøgelsen forventes fortsat i 1995.

ROM 1346/89

Niels Wickman

Jens Ulriksen

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Bebyggelse - Vikingetid

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

63. Kirke-Hyllinge Kirke

02.06.05 Kirke Hyllinge

Kirke

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Ved en fornyelse af korets gulv fandt kirkens håndværkere en del glaserede gulvfliser med forskellige indstemplede dekorationer, der kendes fra fund i to tidligere udgravede fliseovne fra o. 1300 ved Bistrup nord for Roskilde Fliserne var fundet i omgravet fyld, og ved den efterfølgende undersøgelse blev det oprindelige mørtelgulv samt en sekundær vægbænk ved korets nordside påvist, medens det måtte konstateres, at alle yngre gulvlag, og hermed også flisegulvets mørtelunderlag, var forsvundet ved en gulvomlægning i ny tid.

NM II 701/94

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

64. Lyndby

02.06.09 Lyndby

Anløbsplads (?)

Selvvalgt forskning

Y.j./vik./tidl.midd.

sb. 52. Prøveundersøgelse på mark oven for en lav kystskrænt, umiddelbart øst for Lyndby Kirke. Gennem 1980'erne er der fundet enkelte smykker fra yngre germanertid, vikingetid og tidlig middelalder. Desuden er der opsamlet keramik fra samme periode og rester fra metalforarbejdning. Søgegrøfterne viste en stærk opblandet undergrund af moræneler og sand, men der kunne ikke konstateres anlægsspor.

ROM 632/84

Niels Wickman

Jens Ulriksen

Anløbsplads/handelsplads - Yngre jernalde

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

65. Sæby Skole

02.06.12 Sæby

Jættestue/ardspor

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 41. Den høj, der oprindeligt havde dækket jættestuen, havde været ca. 20 m i diameter og markeret af en randstenskæde af 75 sten. Mellem stenene lå stadig rester af tømursfliser mv. Uden for randstenskæden fandtes et 2,5-3 m bredt, bælteformet og delvist brolagt "fortov". Dette var bedst bevaret mod syd, vest og øst i ca. 40 m længde. Indgangen til kammeret var i østsiden, og gangen var ca. 1 m bred og 6 m lang. Kammeret var ca. 7 m langt og 3,5 m bredt og ovalt af form, vurderet ud fra stenspor. Det havde været sat af 12 bæresten, og imellem disse lå endnu rester af tømursfliser og andre sten. Der blev fundet såvel skeletmateriale som flintsager og keramik, bl.a. tyknakkede og tyndbladede økser samt skår hovedsagelig fra MN A II-III. Mellem kammerets bagside og randstenskæden kunne der flere steder registreres ardspor.

ROM 1398-93

Ager/mark - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

601. Syd for Saltholm

02.03.01 Dragør

Boplads

Diverse

Ældre stenalder

Ved undersøgelse fandtes lidt udvasket bopladsflint, der kan henføres til Maglemose- eller Kongemosekultur.

NSL 8.21-22

Jørgen Dencker

Bebyggelse - Ældre stenalder

602. Svalerumpen

02.03.06 København

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre stenalder

Sondering på lokalitet, udpeget på grundlag af topografisk model for fiskeribaseret kystbosættelse. På stedet fandtes en koncentration af bopladsflint på 6,5 m dybde. Redskaber og flækketeknik daterer bosættelsen til klassisk Maglemosekultur.

SNS 616-0157

Anders Fischer

Bebyggelse - Ældre stenalder

603. Aflandshage

02.03.09 Store Magleby

Vrag

Diverse

1600-tallet

Undersøgelse af vragbund, der kan stamme fra "Tre Kronor" eller "Prinsessan Ulrika Eleonora", der deltog i slaget i Køge Bugt og blev stukket i brand af svenskerne. Vraget er ca. 30 m langt og 12-15 m bredt, dækket af ballaststen. Ved vraget er fundet kanonkugler, andre kugler samt læder fra fodtøj og en knogle fra ko. Positionen, vragtømmerets dimensioner og ammunitionen er stærke indicier på, at identifikationen af vraget som resterne af et af de to oven for omtalte fartøjer er rigtig. Undersøgelserne forventes fortsat.

NSL 848

Hanne Marie Myrhøj

Vrag - Nyere tid

604. Kastrup

02.03.11 Tårnby (Kastrup)

Søfort

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

Undersøgelse af Christian IV's søfort, anlagt i 1645, ca. 600 m fra kysten på ca. 6 m vand. Fundamentet var ca. 17 x 40 m, opbygget af bjælker lagt vinkelret på hinanden og fyldt ud med ler og sten. Bjælkerne er alle af nåletræ, og en prøve heraf er dateret til 1639

SNS 616-0157

Birger Thomsen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

605. Knollen

02.03.11 Tårnby (Kastrup)

Boplads

Diverse

Ældre stenalder

Ved dykkerundersøgelse gjordes beskedne fund, hovedsagelig af udvasket bopladsmateriale, små afslag og enkelte mikrolitter, der kan henføres til Maglemose- og Kongemosekultur. Men der blev også lokaliseret mindre gytjeforekomster og trærodde, der vil kunne bidrage med vigtige oplysninger om forholdet mellem land og hav i slutningen af fastlandstiden og omkring Øresunds dannelse. Således blev der på 13,45 m dybde, DNN, fundet et mindre område med saltvandsgytje, evt. brakvandsgytje, og et stykke trækul herfra er C 14-dateret til 7590-7490 B.C., kal

NSL 8.21-12

Jørgen Dencker

Bebyggelse - Ældre stenalder

606. Øresund

02.03.11 Tårnby (Kastrup)

Flyvrag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

Lokalisering/registrering på ca. 10 m dybde af tremotors tysk flyvebåd af typen Bv 138c, i folkemunde kaldet Anders And. Flyet, der blev sænket af RAF i forbindelse med en flyveopvisning den 1. juli 1945, er unikt, idet der intetsteds kendes et så velbevaret eksemplar af denne flytype.

SNS 616-0157

Susanne Petersen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

607. Mosede Fort

02.05.04 Karlslunde

Vragside

Diverse

Middelalder

Undersøgelse af en 7 m lang og 3 m bred kraelbygget vragside, der var kastet op på kysten. Tilbage er seks spanter og seks klædningsplanker, og der er spor efter mindst et barkholt, der kendes i skibe fra 1600-tallet. Egetømmeret kan desuden vises at være fra træ, der tidligst er fældet omkring 1595. Uden for brændingen ligger to vrag, og vrag siden kan stamme fra et af disse. Besigtigelse vil ske i 1995

NSL 861

Hanne Marie Myrhøj

Vrag - Middelalder

Holbæk Amt

66. Lindegade/Sct. Olaigade

03.01.01 Kalundborg

Kulturlag/kælder

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 58. Øst for Franciskanerklosterets tomt blev der foretaget en mindre prøvegravning. Ældste anlæg var en brolægning af små sten, antagelig fra anden halvdel af 1200-tallet, anlagt på undergrundssand. Endvidere fandtes en række sandtagningsgruber med fyld, der, ud fra keramikken, kan dateres til 1300-tallet. I den sydlige del af området var der spor efter omfattende afgravning/terrænregulering i forbindelse med 1600-tals byggeri, den ældste egentlige bebyggelse på stedet. Hertil hører østenden af en kampestensbygget kælder.

KAM 6/94

Jens Andersen

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

67. Raklev

03.01.03 Raklev

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./y.br./fjorrom.

sb. 190. Undersøgelse af område med mange gravhøje, hvor der i seks af otte felter på i alt 2.000 m² var anlægsspor. Det drejer sig om sporene efter østenden af et hus, der kan keramikdateres til fjorromersk jernalder per. II samt gruber og udsmidslag, der kan henføres til yngre stenalder, yngre bronzealder og fjorromersk jernalder per. I.

KAM 4/94

Lotte Lai Sørensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Fjorromersk jernalder

Grube - Fjorromersk jernalder

68. Raklev Skillevej

03.01.03 Raklev

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 367. Undersøgelse af udsmidslag i lavning, overlejret af flyvesandslag. Fundene udgøres af ildsprængte sten, flint fra tidligneoitisk tid og begyndelsen af mellemneolitisk tid samt keramik fra Virumfasen.

KAM 5/94

Jens Nielsen

Lisbeth Pedersen

Kulturlag - Yngre stenalder

69. Hallebygården

03.02.02 Buerup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Æ.st./midd./nyere tid

sb. 125. I to lag fandtes mindre mængder af bearbejdet flint, der antagelig skal henføres til ældre stenalder. To stolpehuller er sandsynligvis fra middelalder eller nyere tid

KAM 7/94

Jens Nielsen

Bente Draiby

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

70. Slotsvej

03.03.03 Holbæk

Voldgrav

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 6. Undersøgelse i den vestlige voldgrav ved Holbæk Slot. Det kunne konstateres, at voldgraven har været oprenset flere gange og som følge heraf, var der kun få fund. Nær voldgravens SV-hjørne blev der optaget dele af en kværnsten samt nogle store pæle, hvoraf den ene var 4,5 m lang og af eg. Voldgravens SV-hjørne synes at ligge ved hjørnet af Slotsvej og Slotsvolden at dømme efter forekomster af blålerslag i området. En del store kampesten i fylden stammer antagelig fra en forstærkning af voldsiden.

MHO 499/94

Else Asmussen

Hanne Dahlerup Koch

Lise Holm

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

71. Tempelkrog

03.03.19 Ågerup

Boplads?

Andet anlægsarbejde

Stenalder?

sb. 24. Mindre prøvegravning på en skråning, hvor der tidligere var gjort fund fra stenalderen. Ingen anlægsspor

MHO 403/91

Kirsten Christensen

Else Asmussen

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

72. Hornebjerg

03.04.01 Asnæs

Høj, ardspor

Dyrkning

Ældre bronzealder

sb. 416. Undersøgelse af hidtil uregistreret, overpløjet høj med en diameter på 22 m, hvor størstedelen af randstenskæden var bevaret. Der var spor efter to nu plyndrede grave. Bedst bevaret var centralgraven med en bundbrølægning på ca. 2 x 1 m. Lige uden for brølægningen blev der fundet to stykker mindre bronze fra sværd/dolkklunge. Af sekundærgraven var der kun bevaret sporadiske dele af bundbrølægningen. Gravform og bronzestykkerne daterer gravene til ældre bronzealder, og disse var anlagt oven på den gamle overflade. Under denne fremkom ardspor, men ikke yderligere fyldskifter. DGU udtog pollenprøver fra den gamle overflade.

OHM 1352

Lise Holm

Arne Hedegaard Andersen

Ager/mark - Ældre bronzealder

Gravhøj - Ældre bronzealder

73. Rævejergård

03.04.01 Asnæs

Boplads

Naturgas

Jernalder

sb. 418. Undersøgelse på jernalderboplads, hvor der blev registreret 36 fyldskifter samt stolpehuller. Pga. vejrliget blev der dog blot tale om en delvis udgravning.

OHM 1363

Lise Holm

Bebyggelse - Jernalder

74. Tolsager

03.04.01 Asnæs

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.br./æ.j.

sb. 417. Der blev registreret fire affaldsgruber, otte kogestensgruber og et stort stolpehul. Ud fra de fundne anlæg tolkes lokaliteten som udkanten af en boplads. Keramik daterer pladsen til sen yngre bronzealder, evt. tidlig førromersk jernalder.

OHM 1374

Lise Holm

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Ældre jernalder

75. Tolsager

03.04.01 Asnæs

Kogestensgruber

Vejanlæg

Oldtid

sb. 421. Over en strækning på omtrent 800 m gennem kuperet terræn blev der undersøgt syv kogestensgruber.

OHM 1392

Henrik Christiansen

Grube - Oldtid

76. Egebjergård

03.04.02 Egebjerg

Jættestue/ardspor

Dyrkning

Yngre stenalder

sb. 284. Afsluttende undersøgelse af dobbeltjættestuetomt (AUD 1993, 72). Gravlagene i kamre og gange blev færdigundersøgt med materiale fra mellemneolitisk tragtægerkultur, grubekeramisk kultur samt senneolitikum. Det SØ-lige kammer har været ca. 4,5 x 2,5 m, grundplanen er nærmest oval. Gangen er 4,5 m lang og 0,80 m bred med tærskelsten og trædesten. I gangens inderste del var der lagt et lag flintgrus. Det NØ-lige kammer har været ca. 3,5 x 2,5 m, og er ovalt/cirkulært. Gangen er 4 m lang og 0,80 m bred med tærskelsten lagt af flade fliser. Kamrene har ikke sten fælles, men de er bygget helt ind til hinanden, og hvor de løber sammen, var der bevaret en meget stor støttesten i den vestlige side. I det SØ-lige kammers nordende fremkom under gulvlaget to stolpespor. det ene 0,60 m dybt og det andet ca. 0,30 m dybt, anbragt nøjagtig i midten i længdeaksen af de to kamre. Det er formentlig spor efter stolper, der har været brugt ved byggeriet, sandsynligvis i forbindelse med dækstenene. Den vestlige stenspækning bag kamrene var bevaret i to til tre skifter, som var anbragt oven på den gamle overflade. Yderst var stenspækningen kantet af randsten. Ved indgangene fremkom enkelte store stenspor, som antyder et portalignende indgangsparti. I kamre og gange var det gamle vækstlag afgravet og lagt i en bræmme bag kamrene mod vest, under dette lag fremkom ardspor. DGU udtog pollenprøver fra det gamle vækstlag og den overliggende højfyld.

OHM 1175

Lise Holm

Arne Hedegaard Andersen

Ager/mark - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

77. Hølkerup

03.04.02 Egebjerg

Affaldsgruber

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Undersøgelse af middelalderlig bebyggelse. En stor affaldsgrube indeholdt et righoldigt fundmateriale, især bestående af keramik, men også flere specielle ting som benskojter, benfløjte, benpren, bronzenål, ravklump, jernkniv, hvæssesten og en del af en kværnsten. Keramikken fra gruben dateres til 1300-tallet.

OHM 1376

Lise Holm

Grube - Middelalder

78. Sandskredet

03.04.02 Egebjerg

Kogestensgrube

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 285. Ved prøvegravning fandtes blot en enkelt kogestensgrube beliggende på en jævn flade.

OHM 1217

Lise Holm

Grube - Oldtid

79. Kolås Skov

03.04.03 Fårevejle

Affaldsgrube

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 38R. Ved overvågning af anlægsarbejde ved den fredede gravhøj blev der ca. 15 m vest for højen registreret en større affaldsgrube indeholdende skallag, mange store sten og lidt næsten opløst keramik fra sen yngre bronzealder.

OHM 1375

Arne Hedegaard Andersen

Grube - Yngre bronzealder

80. Grevinge Kraftvarmeværk

03.04.04 Grevinge

Boplads

Naturgas

Y.br./æ.j.

sb. 355. Undersøgelse af gruber, kogestensgrube og stolpehuller. Formodentlig drejer det sig om udkanten af et bopladsområde. Keramik fundet i gruberne kan dateres til sen yngre bronzealder, evt. tidlig førromersk jernalder.

OHM 1364

Lise Holm

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Ældre jernalder

81. Grevinge Station

03.04.04 Grevinge

Affaldsgruber

Vejanlæg

Y.br./æ.j.

sb. 358. På bakketop undersøgtes tre affaldsgruber. Den ene indeholdt et større keramisk materiale, som kan dateres til sen yngre bronzealder/tidlig førromersk jernalder.

OHM 1416

Henrik Christiansen

Grube - Yngre bronzealder

Grube - Ældre jernalder

82. Lundshøjvej

03.04.04 Grevinge

Boplads/kulturlag

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.j./midd.

sb. 361. Undersøgelse af syv affaldsgruber, fire kogestensgruber og i en sænkning et neolitisk kulturlag. Den ene grube indeholdt meget keramik formentlig fra ældre jernalder. De øvrige gruber kan ud fra materiale dateres til sen middelalder og i disse fandtes kompakte skallag. Det neolitiske kulturlag indeholdt enkelte flintredskaber og afslag samt enkelte småskår.

OHM 1369

Arne Hedegaard Andersen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Grube - Ældre jernalder

Grube - Middelalder

83. Maglehøjgårdsvej

03.04.04 Grevinge

Boplads

Naturgas

Br./j.

sb. 356. Udkant af boplads, hvor der fandtes enkelte stolpehuller og to affaldsgruber. Ukarakteristiske lerkarskår angiver en datering til formentlig bronzealder eller jernalder.

OHM 1366

Lise Holm

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

84. Slotsvej

03.04.06 Hørve

Kogestensgrube

Vejanlæg

Oldtid

sb. 421. Nær den tidligere Lammefjords kyst undersøgtes en kogestensgrube.

OHM 1392

Henrik Christiansen

Grube - Oldtid

85. Søby

03.05.03 Nordby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Vikingetid

Ved denne 9. udgravning (AUD 1993, 76) af bopladsen afdækkedes ca. 930 m² tæt op ad tidligere felter. Der fandtes et grubehus, muligvis med to faser, en hegnsgrøft og en stor oval grube. Endvidere fremkom der adskillige stolpehuller, af hvilke dog kun de færreste var særligt dybe. Noget system i placeringen af de sikre stolpehuller kunne ikke konstateres, og deres funktion er usikker. Der er således stadig ikke fundet huse på pladsen. Fundmængden var sparsom, keramik af vikingetidskarakter samt ryggen af en ornamenteret benkam, der kan dateres til 900-1000-tallet. Desuden fremkom lidt lerklining, dårligt bevarede dyrekogler og en flintøkse fra sen mellemneolitisk tid.

SMT 260

Marie Foged Klemensen

Bebyggelse - Vikingetid

86. Asminderupgård/Birkendegård

03.06.10 Værsløv

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./br.

sb. 93. Over en strækning på godt to km fandtes fire bopladsområder: 1) Diverse gruber/kogestensgruber, neolitisk flint samt keramik fra Virumfasen. 2) Gruber/kogestensgruber, rester af kulturlag og neolitisk flint, herunder fund, der dateres til overgangen fra tidlig til mellemneolitisk tid. 3) Rester af kulturlag, kogestensgruber og en del keramik fra yngre bronzealder. 4) Få stolpehuller og gruber/kogestensgruber, muligvis fra bronzealder

KAM 3/94

Jens Nielsen

Bente Draiby

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Grube - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Bronzealder

Grube - Bronzealder

Sorø Amt

87. Engelsborg

04.01.01 Alsted

Skattefund/boplads

Dyrkning

Ældre germansk jernalder

sb. 44. Mindre undersøgelse af detektorfundet, stærkt udpløjet sølvskat. Selve skatten består af 58 brudstykker af barrer og store sølvkar, to mønter, heraf en Constantius II, en del af en forgyldt sølvblikfibula, en nål samt flere ubestemmelige sølvplader og stænger, i alt 725 gram. Under pløjelaget fandtes rester af et bopladsområde med 38 stolpehuller, otte gruber og en kogestensgrube. Stolpehullerne hører til resterne af to forskellige huse. Keramikfundene fra gruberne dateres til yngre jernalder.

AMK 1993 041

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Depotfund/skattefund/offerfund - Germansk

88. Anagergård

04.01.03 Bromme

Boplads

Råstof

Oldtid

sb. 48. Der blev fundet i alt 26 anlæg fordelt på diverse nedgravninger, ni stolpehuller og to kogestensgruber.

AMK 1994 080

Niels Wickman

Bebyggelse - Oldtid

89. Vigersdalgård 1

04.02.02 Benløse

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder

sb. 20. Mindre undersøgelse af bopladsområde med stolpehuller, affaldsgruber og koge-grube samt dyreknogler. Fund af fintmagrede, rødbrændte sideskår samt flintafslag daterer bopladsen til ældre jernalder

AMK 1994 061

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Ældre jernalder

90. Vigersdalgård 2

04.02.02 Benløse

Boplads/grav

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.rom.

sb. 8. Undersøgelse af et bopladsområde med affaldsgruber, stolpehuller og kogestensgruber. Fund af grov keramik med dybe fingerindtryk, ornamenterede lerskiver, tyknakkede flintøkser samt diverse flintredskaber daterer de fleste af bopladssporene til MN A V, mens fund af randskår med fortykket facetteret mundingsrand daterer de øvrige til ældre romertid. Desuden fandtes en øst-vest orienteret grav, der fremstod som en 1,2 m bred, 2 m lang og 75 cm dyb stenforet grube. Fund af fladbundet lerkar af samme gods, som den øvrige stenalderkeramik samt flintafslag daterer graven til MN A V

AMK 1994 062

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

91. Vigersdalgård Øst

04.02.02 Benløse

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 21. Prøvegravning nær gravhøjen 3 gav to kogestensgruber uden daterende fund.

AMK 1994 071

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

92. Gadeagergård

04.02.06 Haraldsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 231. Prøvegravning gav fem gruber og to stolpehuller uden fund.

AMK 1994 072

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

93. Haraldsted

04.02.06 Haraldsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 234. Prøvegravning nær Haraldstedgravpladsen gav fire udaterede gruber og et stolpehul.

AMK 1994 075

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

94. Nygårds Mark

04.02.06 Haraldsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 235. Prøvegravning gav en kogestensgrube og et stolpehul uden daterende fund.

AMK 1994 076

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

95. Søbjerg

04.02.06 Haraldsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid/st.

sb. 233. Prøvegravning gav en kogestensgrube og tre opfyldte lavninger med kogestensgrubeagtig fyld, der tolkes som affald fra en nærliggende boplads.

AMK 1994 074

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Oldtid

96. Ørvadgård

04.02.06 Haraldsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid/st.

sb. 232. Prøvegravning gav en kogestensgrube og tre opfyldte lavninger med kulturjord, indeholdende flintafslag.

AMK 1994 073

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Oldtid

97. Baunehøjgård 1

04.02.10 Kværkeby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 27. Prøvegravning gav fire stolpehuller uden system, to gruber og en kogestensgrube. Ingen daterende fund.

AMK 1994 068

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

98. Baunehøjgård 2

04.02.10 Kværkeby

Bopladsgruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 28. Prøvegravning gav to udaterede affaldsgruber.

AMK 1994 070

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

99. Klokkehøj

04.02.10 Kværkeby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid/br.(?)

sb. 26. Prøvegravning nær den fredede bronzealderhøj 2 gav en enkelt kogestensgrube.

AMK 1994 069

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Oldtid

100. Sct. Bendts Kirke

04.02.12 Ringsted

Kirke

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Under kirkens vestparti, der er genopført ved H.B. Storcks restaurering i 1900-08, blev resterne af Svend Nordmands frådstenskirke fra o. 1080 afdækket. Nederste skifte af kasse-muren var bevaret, og murkernens mørtel var af usædvanlig god kvalitet med så stort indhold af flint, at dette må være tilført bevidst, hvad der ikke er almindeligt i det senere romanske murværk, hvor man snarere synes at bestræbe sig på at undgå flint i murkernen

NM II SK 15/94

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

101. Konradfeld Nord

04.02.16 Teestrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid/br.(?)

sb. 22. Prøvegravning gav to kogestensgruber og to gruber uden daterende fund.

AMK 1994 026

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Oldtid

102. Konradfeld Syd

04.02.16 Teestrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 21. Prøvegravning gav en kogestensgrube samt et stolpehul uden daterende fund.

AMK 1994 027

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

103. Skovgård

04.02.16 Teestrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 19. Prøvegravning gav en udateret grube.

AMK 1994 028

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

104. Videbækgård

04.02.16 Teestrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 23. Prøvegravning gav to stolpehuller og fem kogestensgruber. Ingen daterende fund, men ud fra topografien er bronze-/jernalder mest sandsynlig.

AMK 1994 024

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

105. Grisebjerg 2

04.03.01 Boeslunde

Boplads/skattefund

Dyrkning

Y.germ./vik.

sb. 109. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 88). Ved søgegrøfter blev det bebyggede område afgrænset inden for et 120 x 100 m stort område mod vest, syd og øst, mens den nordlige afgrænsning er usikker. Inden for det afrømmede område registreredes godt 300 anlægsspor, først og fremmest stolpehuller, desuden fire - fem store oldsagsførende lertagningsgruber og en opfyldt brønd. Der kunne udskilles spor af fire sæt tagstolper til et mindst 24 m langt hus, orienteret NV-SØ. Proportionerne indikerer yngre germansk jernalder, hvilket støttes af keramik i gruberne samt en fuglefibula i pløjejorden. I enkelte gruber og stolpehuller lå skår af vikingetids karakter, som angiver, at skatten er nedlagt i en samtidig bebyggelse. Ved udgravningen fremkom yderligere 127 stk. brudsølv, hvilket bringer skattefundet op på ca. 1.500 genstande med en samlet vægt af 3,1 kg. Slutmønten er fra ca. 920. Spor af håndværksaktiviteter på pladsen er et digelfragment og en bronzematrice til små rosetter, mens flere facetterede bronzelodder vidner om hande.

AMK 1993 015

Henning Nielsen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Depotfund/skattefund/offertfund - Germansk

Grube - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Depotfund/skattefund/offertfund - Vikingetid

106. Gundlevgård I

04.03.02 Gerlev

Landsby

Andet anlægsarbejde

Middelalder?

sb. 16. Prøvegravning gav fire stolpehuller, 14 gruber, et stenspor samt et muligt markskel, der er ved at blive pløjet helt væk. Ingen daterende fund, men anlægssporene hører sandsynligvis til en tidligere fase af den nuværende Gerlev landsby.

AMK 1994 008

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Middelalder

107. Hvidbjerggård I

04.03.02 Gerlev

Rydningrøse

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 14. Undersøgelse af 4 x 4 m stendynge bestående af tre-fire lag sten i 60 cm tykkelse. Mellem stenene fandtes enkelte flintafslag, en skraber og sideskår. I muldlaget under dynge fandtes et flintbor. Tolkes som rydningsdynge, sandsynligvis fra bronze- eller jernalder.

AMK 1994 006

Kirsten Christensen

Gravplads/grav - Oldtid

108. Hvidbjerggård II

04.03.02 Gerlev

Boplads

Andet anlægsarbejde

Br./j.

sb. 15. Mindre undersøgelse af to stolpehuller og 18 gruber på sydvendt skråning. Fund af groftmagret, rødbrændt keramik dateres til yngre bronzealder/ældre jernalder.

AMK 1994 007

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

109. Stærbogård

04.03.02 Gerlev

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 13. Prøvegravning gav tre stolpehuller, ti gruber af forskellig karakter samt to områder med tørveagtig jord. Ingen daterende fund.

AMK 1994 005

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

110. Vårby Å

04.03.15 Slots Bjergby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 15. Prøvegravning af kulturlag indeholdende sideskår, ildslagningssten og flintafslag samt kogestensgruber. Keramikken dateres til yngre bronzealder.

AMK 1994 031

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

111. Trelleborggård

04.03.04 Hejninge

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 6. Undersøgelse, hvor der fandtes en grube samt et mindre kulturlag. Anlæggene dateres på keramikken til TN C/MN A I.

AMK 1994 034

Niels Wickman

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

112. Nykilde

04.03.15 Slots Bjergby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Vik./midd.

sb. 36. Undersøgelse af 36 stolpehuller og 13 gruber af forskellig karakter, et stenspor samt et ildsted. Flere af stolpehullerne danner resterne af en husvæg, men den modsvarende husvæg var der ikke sikre spor af. Fund af Østersøkeramik daterer de fleste af anlægssporene til 1100-årene.

AMK 1994 016

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

113. Slots Bjergby Syd

04.03.15 Slots Bjergby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 35. Prøvegravning gav fem stolpehuller og fem gruber uden daterende fund.

AMK 1994 015

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

114. Bonderup

04.03.19 Tårnborg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Bronzealder

sb. 107. Fund af gruber, kogestensgruber og stolpehuller. To af gruberne indeholdt keramik af bronzealderkarakter.

AMK 1994 032

Henning Nielsen

Stig Grummesgaard-Nielsen

Bebyggelse - Bronzealder

115. Møllevej

04.03.19 Tårnborg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 98. Undersøgelse af ca. 7.000 m². På dette område fandtes fire affaldsgruber, 12 kogestensgruber, et stolpehul samt ni anlæg med ukendt anvendelse. Disse sidste var fundtomme. De fire affaldsgruber og en af kogestensgruberne indeholdt keramik af yngre bronzealder type.

AMK 1994 039

Niels Wickman

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

116. Forlev Losseplads

04.03.20 Vemmelev

Bopladsgruber

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 44. Fund af bl.a. to gruber, der på det nærmeste var fyldt med keramik af MN A V-type samt skrabere. Særligt interessant var et anlæg, hvor keramik og skrabere koncentrerede sig i den østlige og vestlige side og nærmest beklædte grubevæggen. Af stratifikationen fremgik det, at keramik og skrabere var placeret først, hvorefter gruben var blevet fyldt op. Tæt ved de to anlæg lå et ca. 1 m stort ildsted.

AMK 1992 064

Niels Wickman

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

117. Forskningscentret

04.04.03 Flakkebjerg

Gruber

Andet anlægsarbejde

Udateret

sb. 6. Ved undersøgelsen fremkom fem nedgravninger, der var 40-80 cm i diameter og 10-55 cm dybe. Alle var fundtomme.

AMK 1994 040

Niels Wickman

Grube - Udateret

118. Slagelsevej-Industrivej

04.05.00

Diverse anlæg

Vejanlæg

Oldtid

Rekognoscering og prøvegravning på den ca. 6 km lange 1. etape af omfartsvejen vest om Næstved. Rekognosceringerne blev på grund af meget vanskelige iagttagelsesforhold suppleret med en systematisk fosfatkartering af tracéet. På grundlag af forundersøgelserne udvalgte 22 lokaliteter til prøvegravning, og de første ni lokaliteter blev prøvegravet.

NÆM 1994:124

Anne Bloch Jørgensen

Andre anlæg/diverse - Oldtid

119. Gedebjerggård

04.05.07 Herlufsholm

Boplads

Naturgas

Yngre bronzealder

Nedlægningskontrol, hvor der blev registreret en del fyldskifter i det delvist muldafrømmede naturgatracé. Ved den efterfølgende prøvegravning fremkom der anlægsspor inden for en strækning på ca. 250 m. Der var tale om både stolpehuller, gruber og kogestensgruber. I en større grube fandtes beklaskede lerkarskår, som dateres til yngre bronzealder.

NÆM 1994:127

Niels Hartmann

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Præstø Amt

120. Keldingehøjgård

05.01.01 Bjæverskov

Boplads

Andet anlægsarbejde

Romersk jernalder

Prøvegravning, hvorved der fremkom enkelte stolpehuller fra en kortvarig bebyggelse på et ganske lille område.

KØM 1715

Svend Åge Tornbjerg

Bebyggelse - Romersk jernalder

121. Tessebølle

05.01.04 Herfølge

Boplads

Andet anlægsarbejde

Romersk jernalder

sb. 86. På en lille højning udgravedes et hus med tilhørende kulturlag. Huset havde spor efter fire sæt tagbærende stolper. Kulturlaget var flere steder 30-40 cm tykt og indeholdt et stort antal lerkarskår, en fibula af jern og et fragment af en lille glasgenstand eller meget stor, flerfarvet glasperle. Kulturlaget kan dateres til ældre romersk jernalder, dog med det yngste lag fra overgangen til yngre romersk jernalder.

KØM 1716

Svend Åge Tornbjerg

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

122. Baisstræde

05.02.13 Vordingborg

Kulturlag/kælder

Andet anlægsarbejde

Midd./Nyere tid

sb. 152. Undersøgelse af kulturlag og et anlæg, der tolkes som en forråds-kælder. I denne sås flere lag og nederste egeplanker, måske nedstyrkede. Kælderen skal ses i sammenhæng med tidligere undersøgte anlæg (AUD 1993, 105).

SMV 7351

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

123. Baisstræde II

05.02.13 Vordingborg

Kulturlag/bebyggelsesspor

Andet anlægsarbejde

Vik./midd./nyere tid

sb. 156. Undersøgelse 100 m fra borgbanken. En grube indeholdt fund fra vikingetid og tidlig middelalder. Ud over kulturlag, gruber og stolpehuller registreredes fundamenter til to bygninger fra hhv. højmiddelalder og renæssance.

SMV 7373

Johan Jensen

Grube - Vikingetid

Grube - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

Grube - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Grube - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

124. Tøkkerup station

05.03.02 Fakse

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 34. Undersøgelse af bopladsspor i form af stolpehuller, kogestensgruber og gruber

SMV 7418

Palle Østergaard Sørensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

125. Køng Å - Stoksbjerg Bro

05.04.00

Diverse anlæg

Andet anlægsarbejde

Oldtid

Rekognoscering og prøvegravning på en ca. 19 km lang etape af KONTEK-kablet. På grund af prøvegravningsresultaterne udvalgte ni lokaliteter til videre undersøgelse, primært bopladsområder fra jernalderen. I forbindelse med anlægsarbejdets udførelse blev der desuden foretaget efterkontrol på strækningen. Efterkontrollen resulterede i registrering af bopladsspor på yderligere syv lokaliteter, som ikke kunne erkendes på forhånd på grund af meget vanskelige rekognosceringsforhold.

NÆM 1994:100

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Oldtid

126. Killebæk Huse

05.04.01 Hammer

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 23. Ved efterkontrol registreredes i det muldafrømmede tracé et bopladsområde, strækkende sig over ca. 150 m, med mange gruber og stolpehuller. Der var ikke mulighed for at fremdrage daterbare fund.

NÆM 1994:132

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

127. Ring Firgårde

05.04.01 Hammer

Brønd

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 29. Ved efterkontrol registreredes en ca. 2 m dyb stensat brønd. I brøndfylden fandtes genstande fra nyere tid.

NÆM 1994:133

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Nyere tid

128. Holmegaard

05.04.02 Holme-Olstrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre jernalder

sb. 20. Partiel udgravning af et bopladsområde med gruber, kulturlag og stolpehuller, herunder en 15 x 6 m stor hustomt med spor efter tre sæt tagbærende stolper. Ud fra de tagbærende stolpehullers placering fremgår det, at huset har haft let buede langsider og derfor henføres til yngre jernalder. Dateringen underbygges af fund af keramik af yngre jernalderkarakter både i husets stolpehuller og i en nærvedliggende grube.

NÆM 1994:119

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Yngre jernalder

Grube - Yngre jernalder

Kulturlag - Yngre jernalder

129. Oreby Skov

05.04.03 Kastrup

Langhøj/dysser/jættestue

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 28. Udgravning af fem gravanlæg fra tragtæggekultur. Ældste anlæg på lokaliteten var sporene efter en ca. 45 m lang NNØ-SSV orienteret langhøj. I langhøjens sydende registreredes sporene efter en grøft, en facade med stolpespor samt sten og en grav af type Troelstrup. I graven lå, sammen med enkelte dårligt bevarede knogler, en tyndnakket stenøkse samt en del fragmenteret keramik. Også i forbindelse med facaden fandtes fragmenteret keramik. Keramikken i forbindelse med langhøjen kan dateres til den sene del af tidlig neolitikum. På lokaliteten fremkom desuden sporene efter tre dysser og en jættestue. En dysse og jættestuen lå i langhøjen.

SMV 7407

Dorte Veien Christiansen

Palle S. Schiellerup

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

130. Oregård I

05.04.03 Kastrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.j.

sb. 32. Undersøgelse af et større bopladsområde med stolpehuller og gruber samt en større næsten rektangulær sænkning med lerklining. De fleste gruber var fundtomme, men enkelte indeholdt keramik fra MN og ældre jernalder. Området med lerklining tolkes som opfyld i en sænkning i undergrunden. Anlæggene må stamme fra randområdet af en bebyggelse fra henholdsvis neolitisk tid og ældre jernalder

SMV 7392

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

131. Oregård II

05.04.03 Kastrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 33. Undersøgelse af et større fyldskifte, som på baggrund af genstandsmaterialet dateres til neolitikum. I fladen kunne der med regelmæssige mellemrum langs den ene side ses flere halvcirkler. Det kunne ikke konstateres, om der var tale om stolpehuller og således rester af et hus.

SMV 7393

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Yngre stenalder

132. Oregård III

05.04.03 Kastrup

Løsfund/Offergube

Andet anlægsarbejde

Æ.st./y.st.

sb. 34. Undersøgelse af et rundt ca. 4 x 2 m stort fyldskifte, opfyldt med store sten. I det ene hjørne lå samlet fragmenter af et tragtbæger. Anlægget tolkes som en offergrube. Endvidere kunne der iagttages små gruber indeholdende neolitiske oldsager. I forbindelse med undersøgelsen blev der i den opgravede fyld fundet en Ahrensburgpil.

SMV 7394

Palle S. Schiellerup

Andre anlæg/diverse - Palæolitikum

Depotfund/skattefund/offerfund - Yngre ste

Grube - Yngre stenalder

133. Roshøj

05.04.03 Kastrup

Brønd/gruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid/midd.

sb. 345. Registrering og undersøgelse af flere affaldsgruber samt resterne af en træsat brønd bygget af sammenlavede planker. Brønden er ca. 1,5 x 1,5 m. Fundmaterialet i gruberne består af oldtidskeramik samt dyreknogler. Materialet i brønden er uhyre sparsomt, specielt kan nævnes en islægger og en trækugle med skaft. Brønden dateres foreløbigt til middelalder, og der forventes en dendrokronologisk datering.

SMV 7409

Palle S. Schiellerup

Grube - Oldtid

Bebyggelse - Middelalder

134. Skaverup Nor

05.04.03 Kastrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Æ.st./j.

sb. 30. Ved den fossile fjord blev der undersøgt dele af en væltet egeskov, som dateres til den højatlantiske transgression. Der er udtaget prøver til C-14 og dendrokronologi. Omkring de velbevarede træstammer fandtes mesolitiske flintgenstande og flere dyreknogler af hund/ræv, fisk, kronhjort og vildsvin. Endvidere fandtes syv tætsiddende nedrammede pæle, som ligeledes dateres til mesolitikum. På et mindre plateau syd for lokaliteten fandtes enkelte stolpehuller samt gruber fra jernalderen.

SMV 7390

Palle S. Schiellerup

Henrik Høier

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Jernalder

135. Skaverupgård

05.04.09 Sværdborg

Kogestensgruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 48. Ved prøveundersøgelse af et større plateau, fandtes flere kogestensgruber.

SMV 7439

Palle S. Schiellerup

Grube - Oldtid

136. Ågård I

05.04.03 Kastrup

Kogestensgruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

Ved prøveundersøgelse fandtes der i et lavtliggende terræn syv kogestensgruber.

SMV 7438

Palle S. Schiellerup

Grube - Oldtid

137. Ågård II

05.04.03 Kastrup

Gruber

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 31. Undersøgelse af neolitiske gruber med få fund. Nær lokaliteten fandtes talrige neolitiske oldsager.

SMV 7391

Palle S. Schiellerup

Grube - Yngre stenalder

138. Ålebjerg

05.04.03 Kastrup

Boplads/jordfæstegrav

Andet anlægsarbejde

Romersk jernalder

sb. 27. Undersøgelse af kystnære bebyggelsesspor fra 2.-4. årh. Der er tale om et velbevaret gårdsanlæg i to faser. Langhusene er ca. 17 m lange og 5 m bredde. Gården dateres til 3.-4. årh. Et hus med spor efter tre sæt tagbærende stolper, som ligger uden for gårdsenheden, kan dateres til 2. årh. Keramik i stolpehuller og affaldsgruber underbygger disse dateringer, foretaget ud fra hustypologi. I den sydlige del af lokaliteten undersøgte en velbevaret skeletgrav uden oldsager. Denne formodes på baggrund af form og gravskik, at kunne henføres til ovennævnte tidsrum.

SMV 7395

Palle S. Schiellerup

Keld Møller Hansen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

139. Enghavegård

05.04.04 Køng

Boplads/grave/agersystemer

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.j./midd.

sb. 56. Ved en undersøgelse på lokaliteten fremkom få neolitiske gruber. Flere store affaldsgruber indeholdt keramik og dyrekogler, som kan dateres til ældre jernalder. Endvidere blev der undersøgt tre grave. Således to brandpletter, som dateres til ældre jernalder, samt en jordfæstegravgrav, hvor kun tænderne var bevaret. Sidstnævnte dateres bredt til oldtid. Undersøgelsen fremviste flere øst-vestgående render. For hver 6. eller 7. m fremstod smalle sådanne, hvoraf flere var flankeret af pælehuller. Ved udgravningen opløstes renderne i parvis tætsiddende pælehuller. Disse render må på baggrund af form og fund sættes i forbindelse med middelalderlige agersystemer.

SMV 7388

Palle S. Schiellerup

Grube - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

140. Fuglebækshuse

05.04.04 Køng

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./j.

sb. 57. Undersøgelse af et neolitisk udsmidslag samt stolpehuller og kogestensgruber fra jernalderen. Der kunne ikke påvises husgrundrids. Ved en forudgående rekognoscering fandtes talrige neolitiske oldsager samt en firsidet, rektangulær hvæssesten.

SMV 7389

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Jernalder

141. Gadeskov

05.04.04 Køng

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder?

sb. 55. Undersøgelse af et større bopladsområde med talrige stolpehuller og gruber. Grubernes form minder i fladen om gravanlæg. Disse indeholdt dog intet, som antyder en sådan funktion. Flere velbevarede stolpehuller står i lige linie og kunne lede tanken hen på neolitiske huse, uden at dette dog kan dokumenteres. På markoverfladen fandtes neolitiske oldsager.

SMV 7387

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

142. Kirkebjerggård I

05.04.04 Køng

Dysse

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 59. Undersøgelse af dyssekammer samt randsten. Kammeret var forstyrret, dog var de fleste sten bevaret. Der fandtes kun få stykker keramik og knogler, hertil kommer affaldsflint. Der er tale om en runddysse, under hvilken der fremkom flere fyldskifter, hvis funktion og sammenhæng ikke kunne klarlægges.

SMV 7384

Palle S. Schiellerup

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

143. Kirkebjerggård II

05.04.04 Køng

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 58. Undersøgelse af boplads spor i form af gruber, stolpehuller og kulturlag. Dateringen hviler på genstandsmaterialet. Det lykkedes ikke, trods velbevarede stolpehuller, at påvise husgrundrids.

SMV 7385

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Yngre stenalder

144. Ramsmosegård

05.04.04 Køng

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./j./midd.

sb. 61. Undersøgelse af et større bopladsområde, hvor der kunne iagttages stolpehuller, gruber og kogestensgruber. Flere gruber og kulturlag kan på baggrund af genstandsmaterialet dateres til neolitikum. Der var ved rekognoseringen fundet et fragment af et Snartemobæger, men anlæggene antydede ikke, hvorfra dette måtte stamme. Der kunne ikke påvises husgrundrids. Endvidere fandtes der under rekognoseringen middelalderlige fund samt en grubekeramisk pil.

SMV 7386

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Jernalder

Bebyggelse - Middelalder

145. Øbjerggård I

05.04.04 Køng

Boplads

Andet anlægsarbejde

Æ.j./midd.

sb. 60. Undersøgelse af et større bopladsområde med stolpehuller, gruber og grøfter. De store affaldsgruber samt flere stolpehuller kan på baggrund af keramikken henføres til ældre jernalder. Husgrundrids kunne ikke konstrueres. Endvidere registreredes flere større grøfter, som på baggrund af genstandsmaterialet kan henføres til middelalderen.

SMV 7382

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Ældre jernalder

Bebyggelse - Middelalder

146. Øbjerggård II

05.04.04 Køng

Bebyggelsesspor/Brønd/Vej

Andet anlægsarbejde

Æ.j./midd./Nyere tid

sb. 62. Ved en undersøgelse nær Lille Gurre Voldsted fremkom talrige anlægsspor. En brønd, staklade, samt flere stolpehuller kan ud fra keramik dateres til ældre jernalder. Flere stolpehuller og render synes middelalderlige og kan være en del af en civil bebyggelse i tilknytning til voldstedet. Et vejforløb kunne iagttages og kendes fra Rytterdistriktskortene fra 1771. Resten af anlægssporene i form af grøfter og stolpehuller tilskrives omlægning til kobbelbrug, som ifølge de skriftlige kilder finder sted i 1774.

SMV 7383

Martin Poulsen

Palle S. Schiellerup

Bebyggelse - Ældre jernalder

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

147. Fladsågård

05.04.06 Mogenstrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder

sb. 11. Udgravning af et stolpesat hegn, gruber samt en mulig hustomt. I en grube tæt ved hegnet fandtes keramik, der dateres til sen førromersk/ældre romersk jernalder. Det delvist udgravede bopladsområde kan være et enkeltliggende gårdsanlæg.

NÆM 1994:107

Niels Hartmann

Grube - Førromersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

148. Næstelsø Præstemark

05.04.06 Mogenstrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 10. Partiel udgravning af et bopladsområde med gruber, kulturlag og enkelte stolpehuller. Genstandsmaterialet omfatter flintafslag og en flækkekniv.

NÆM 1994:117

Niels Hartmann

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

Kulturlag - Oldtid

149. Bavnegård

05.04.07 Næstelsø

Boplads/stenlægning

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 15. Partiel udgravning af to bopladsområder med en del gruber og stolpehuller, herunder partier af to mulige hustomter. Fund fra anlæggene tyder på bosættelse i området over længere tid, fra ældre til yngre jernalder. På toppen af Bavnebakken, syd for en tilvokset sø, undersøgte en stenlægning i en trugformet nedgravning, muligvis en grav, men blot indeholdende spredte lerkarskår af yngre jernalderkarakter.

NÆM 1994:116

Anne Bloch Jørgensen

Niels Hartmann

Bebyggelse - Jernalder

150. Brandelevgård

05.04.07 Næstelsø

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 16. Ved efterkontrol registreredes flere gruber samt enkelte stolpehuller. Delvis udgravning af to gruber resulterede i fund af keramik fra yngre bronzealder.

NÆM 1994:139

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

151. Maxhavegård

05.04.07 Næstelsø

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder(?)

sb. 14. Partiel udgravning af en hustomt, som fortsatte mod øst. Huset, hvoraf der frilagdes huller fra tre tagbærende stolpesæt, var minimum 11 m langt. I et af stolpehullerne fandtes et lerkarskår, som forsigtigt dateres til ældre jernalder. O.0467/94-034

NÆM 1994:115

Niels Hartmann

Bebyggelse - Ældre jernalder

152. Næstelsø Præstemark

05.04.07 Næstelsø

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 17. Ved efterkontrol registreredes en boplads over en strækning på ca. 100 m med en koncentration af gruber og stolpehuller, herunder et parti af en hustomt. I et stolpehul efter en tagbærende stolpe fandtes keramik af jernalderkarakter.

NÆM 1994:138

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Jernalder

153. Gødstrup

05.04.10 Toksværd

Boplads

Andet anlægsarbejde

Førromersk jernalder

sb. 35. Partiel udgravning af et bopladsområde med stolpehuller og gruber. I en af gruberne fandtes lerkarskår, som dateres til sen førromersk jernalder. Fundmaterialet omfatter desuden fragmenter af flere skubbekværne.

NÆM 1994:113

Niels Hartmann

Bebyggelse - Førromersk jernalder

154. Kildegård

05.04.10 Toksværd

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre jernalder(?)

sb. 36. Mindre undersøgelse, hvor der undersøgtes flere gruber samt få stolpehuller. Et randskår fra et stolpehul dateres forsigtigt til yngre jernalder.

NÆM 1994:114

Niels Hartmann

Bebyggelse - Yngre jernalder

Grube - Yngre jernalder

155. Toksværd

05.04.10 Toksværd

Gruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 37. Ved efterkontrol registreredes på en sydvendt skråning to store gruber.

NÆM 1994:141

Niels Hartmann

Grube - Oldtid

156. Toksværd Kirke

05.04.10 Toksværd

Kirke

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Kirken er bemærkelsesværdig, fordi den allerede i senromansk tid har fået en udvidelse mod vest i tegl af samme længde som det oprindelige skib. En guldundersøgelse viste, at den traditionelle indretning med murede bænke langs væggene var videreført i forlængelsen, hvor bænkenene dog var opført i tegl, medens gulvet var udstøbt i kalkmørtel i lighed med gulvene i de gamle bygningsafsnit

NM II 1185/93

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

157. Myrup

05.04.12 Vester Egesborg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 32. Ved efterkontrol registreredes over en strækning på ca. 50 m flere trækulsholdige gruber samt resterne af et ildsted.

NÆM 1994:142

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

158. Vester Egesborg

05.04.12 Vester Egesborg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.j.

sb. 31. Partiel undersøgelse, hvor det ved udgravningen blev klart, at der var tale om tre særskilte bopladsområder, en boplads fra yngre stenalder med gruber, hvori fandtes lerkarskår med lodret bugafstribning samt et fragment af en tyndnakket økse. Endvidere registreredes et afgrænset område med enkelte stolpehuller samt gruber med keramik af ældre jernaldertype. Endelig undersøgte et større område med gruber og stolpehuller, herunder et 16 m langt og 6 m bredt hus med spor af tre sæt tagbærende stolper, bevarede vægstolper og spor efter indre rumopdeling. I et af husets stolpehuller fandtes et randskår, som dateres til yngre romersk jernalder.

NÆM 1994:112

Niels Hartmann

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

159. Vester Egesborg

05.04.12 Vester Egesborg

Gruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 36. Ved efterkontrol registreredes over en strækning på ca. 50 m flere kogestensgruber.

NÆM 1994:134

Anne Bloch Jørgensen

Grube - Oldtid

160. Vester Egesborg

05.04.12 Vester Egesborg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 29. Mindre undersøgelse af et bopladsområde med gruber og stolpehuller. Fundmaterialet begrænsede sig til nogle få flintafslag.

NÆM 1994:110

Niels Hartmann

Bebyggelse - Oldtid

161. Vester Egesborg

05.04.12 Vester Egesborg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder

sb. 30. Partiel undersøgelse af et bopladsområde med gruber og stolpehuller. I en af gruberne fandtes dele af et sikar, som dateres til sen førromersk/ældre romersk jernalder.

NÆM 1994:111

Niels Hartmann

Bebyggelse - Ældre jernalder

162. Hulehøj

05.05.01 Bogø

Jættestue

Restaurering

Yngre stenalder

I forbindelse med udskiftning af jernstøtter i den fredede og udgravede jættestue foretoges almindelig istandsættelse og oprensning af gulv i gang og kammer. I kammeret undersøgtes de nederste dele af et delvist intakt gravlag med lerkarskår, ravperler og knogler.

SNS 613-0236, NM I 7668/94

Torben Dehn
Svend I. Hansen
Lars Holten

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

163. Stolshøj

05.06.06 Lille Heddinge

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 13. Undersøgelse af bopladsspor fra yngre bronzealder. Blandt stolpesporene kunne udskilles enden af et øst-vest orienteret langhus

SMV 7417

Palle Østergaard Sørensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

164. Bjerggård

05.06.08 Magleby Stevns

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 113. Undersøgelse af bopladsspor i form af stolpehuller og kogestensgruber

SMV 7419

Palle Østergaard Sørensen

Bebyggelse - Jernalder

165. Østergård

05.06.11 Store Heddinge Ls

Boplads

Råstof

Jernalder

sb. 54. Prøveundersøgelse, hvor der fandtes forskellige anlægsspor i form af gruber og stolpespor.

SMV 7268

Keld Møller Hansen

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Jernalder

166. Fuglebækgård

05.06.12 Strøby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 73. Undersøgelse af kulturlag og gruber fra en større bebyggelse beliggende på et næs tæt ved Tryggevælde Ådal. Gruberne var særdeles fundrige med flintsager, keramik og knogler. Bebyggelsen er samtidig med en undersøgt jættestue tæt ved med fund især fra MN A II og III.

KØM 1718

Ulla Fraes Rasmussen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

167. Strøby

05.06.12 Strøby

Boplads/handelsplads

Selvvalgt forskning

Germ./vik.

sb. 74. I forbindelse med detektorfund af brudsølv foretoges en lille prøvegravning. Foruden mindre metalstykker fandtes inden for et mindre område en guldgubbe med dobbeltmotiv. Pløjelaget bestod af sort, muldet jord. Undersøgelsen forventes fortsat.

KØM 1699

Svend Åge Tornbjerg

Anløbsplads/handelsplads - Germansk jern

Bebyggelse - Germansk jernalder

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Bebyggelse - Vikingetid

168. Aske Agre

05.04.07 Næstelsø

Boplads

Andet anlægsarbejde

Førromersk jernalder

sb. 22. Prøvegravning, hvor der afdækkedes mindre partier af to hustomter samt flere gruber. I en af gruberne fandtes dyreknogler samt keramik fra sen førromersk jernalder

NÆM 1994:131

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

169. Fensmark

05.07.03 Fensmark

Boplads

Andet anlægsarbejde

Førromersk jernalder

sb. 18. Partiel udgravning af et bopladsområde med stolpehuller, gruber, kogestensgruber og kulturlag. Der kunne ikke udskilles regulære hustomter. Keramik fra gruberne dateres til sen førromersk jernalder og omfatter dele af et sikar samt et lerlåg

NÆM 1994:118

Niels Hartmann

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

170. Kalkerup

05.07.03 Fensmark

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Vikingetid

sb. 19. Udgravning af kulturlag med dyreknogler og Østersøkeramik af mellemslavisk type fra perioden ca. 800-1000

NÆM 1994:108

Anne Bloch Jørgensen

Kulturlag - Vikingetid

171. Havreholm

05.07.07 Næstved

Boplads

Naturgas

Yngre stenalder

sb. 57. Ved undersøgelsen registreredes gruber, kogestensgruber, grøfter samt mange stolpehuller, herunder udsnit af to stolperækker. I en af gruberne fandtes lerkarskår, der dateres til begyndelsen af yngre stenalder, TN B. Udgravning af lokaliteten fortsætter i 1995.

NÆM 1994:129

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

172. Lillelunds Have

05.07.07 Næstved

Bebyggelse/kulturlag/ager

Andet anlægsarbejde

Y.j./midd./nyere tid

sb. 47. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 116), hvor der registreredes stolpebyggede huse fra ældre middelalder samt et hus med syldsten, der kunne følges gennem fem til seks faser fra højmiddelalder til omkring 1600. Anlægssporene omfatter desuden hegn, skelgrøft, gruber, brønde, ovnanlæg, latriner samt et parti af en smal ager med plovspor fra vikingetid eller tidlig middelalder. Efter fundene at dømme kan også denne del af Næstved føre sin historie tilbage til yngre jernalder. I den sydøstlige del af udgravningsfeltet påvistes bredden af den nu opfyldte Munkesø.

NÆM 1993:800, 1994:122

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Yngre jernalder

Kulturlag - Yngre jernalder

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

173. Millings Have

05.07.07 Næstved

Bebyggelse

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Udgravning øst for Næstved Sortebrødrekloster af en nedbrændt hustomt fra ældre middelalder, en brolagt gårdsplads fra yngre middelalder samt brudstykker af kampestensfundamenter fra nyere tid.

NÆM 1994:010

Anne Bloch Jørgensen

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

174. Sandbjerget

05.07.07 Næstved

Grav/gruber

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Udgravning af en massegrav med ca. 56 skeletter. De foreløbige antropologiske undersøgelser viser, at graven, der måler 6 x 2,5 m, rummer mange unge samt nogle ældre mænd, som er dræbt ved voldsomme hug i hoveder og lemmer. Genstandsmaterialet er sparsomt, et hesteskoformet dragtspænde og to remspænder. De døde er vel blevet ribbet for alt af værdi. Graven er C 14-dateret til perioden omkring 1300. Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at relatere massegraven til en bestemt historisk begivenhed. Massegraven er anlagt inden for et vikingetidsgravfelt, kendt siden forrige århundrede, og en massegrav med over 30 skeletter fandtes i øvrigt også i 1888. På toppen af Sandbjerget registreredes mange gruber og sandtagningshuller med genstande fra middelalder og nyere tid

NÆM 1994:121

Anne Bloch Jørgensen

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

175. Ålestoksgård

05.07.07 Næstved

Kogestensgruber

Naturgas

Oldtid

Ved nedlægningskontrol af det muldafrømmede tracé blev der registreret flere kogestensgruber.

NÆM 1994:128

Anne Bloch Jørgensen

Grube - Oldtid

176. Tybjerg Kirke

05.07.11 Tybjerg

Kirke

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

I koret foran det udvidede og ombyggede alter blev et parti af kirkens ældste mørtelgulv afdækket. Mod nord var gulvet fjernet ved anlæggelse af et muret gravkammer, formentlig fra tiden efter reformationen

NM II 622/94

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

177. Tyvelse Kirke

05.07.12 Tyvelse

Kirke

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Bag den udvendige tilmuring af skibets romanske nordvindue fremkom et usædvanligt velbevaret trævindue bestående af fire sammenbladede rammestykker og en påbladet vandret midtersprosse. I den 1,5 cm brede glasfals sad rester af to forskellige sæt søm til fastholdelse af de blyindfattede glaspaneler. Dvs. at vinduet har haft mindst to sæt glaseringer inden tilmuringen, der formentlig er sket samtidig med hvælvsbygningen, idet vinduets øvre del indvendig dækkes af skjoldbue og hvælvkappe.

NM II 953/94

Morten Aamann Sørensen

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

608. Jungshoved Nor

05.02.05 Jungshoved

Bro- eller kajanlæg

Selvvalgt forskning

Middelalder?

sb. 9. Undersøgelse af tidligere erkendt bro- eller kajanlæg(?), nu genfundet ved hjælp af seismik. Anlægget er opført af sten og nedrammede og tværliggende egepæle og måler ca. 5 x 8 m. Den videre udstrækning lod sig ikke klarlægge, hverken med seismisk udstyr eller ved svømmedykker. Undersøgelsen fortsættes, bl.a. for at klarlægge karakteren af en tidligere lokaliseret kraftig pælerække (spærring?) i området.

NMF/NSL 726

Anne Nørgård Jørgensen

Ole Grøn

Andre anlæg/diverse - Middelalder

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

609. Lund Stevns

05.06.07 Lyderslev

Møntfund

Dyrkning

Nyere tid

500 m² havbund undersøgtes med metaldetektor, og store mængder sand blev gennemsuget. Ud over et stykke messingblik, en kobberknap og en mulig kabyssten, blev der fundet 45 kobbermønter á 30-40 g, en øre, tre kobberplademønter á ca. 1.300 g og fragmenter, ca. 4.300 g af en kobberbarre. Mønterne er svenske og kan dateres til ca. 1650. Der blev ikke fundet vragrester, der kan sættes i forbindelse med disse fund.

NSL 402

Jørgen Dencker

Depotfund/skattefund/offerfund - Nyere tid

Bornholms Amt

178. Baggårds Grusgrav

06.01.04 Klemensker

Kogestensgrube/boplads

Råstof

Y.br./æ.førrom./vik.

sb. 241. Undersøgelse af 3.200 m² nær grusgravens kant ved at trække ni søgegrøfter. Kun få anlægsspor registreredes. Enkelte beklaskede skår dateres til yngre bronzealder og ældre førromersk jernalder. Skår af Østersøkeramik kan relateres til en nærliggende hustomt fra sen vikingetid

BMR 1578

Finn Ole Nielsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

179. Kokkedal

06.01.04 Klemensker

Bopladslag med ardspor

Råstof

Y.st./y.br.

sb. 57. Undersøgelse af et 500 m² stort bopladslag fra tidlig tragtbægerkultur (TN B). Bopladslaget er sekundært aflejret og udgøres af materiale, der er pløjet ned ad skråningen fra en nu bortgravet bosættelse. Kraftige trækulslag tolkes som spor efter svedjebrug. Det udgravede materiale omfatter tragtbægre, kraveflasker, øskenkrukker og lerskiver med negleindtryk. I mange af karrene findes madskorper. Hertil kommer fragmenter af firsidigt slebne, tyndnakkede økser, tværpile, skrabere og flækkeknive. Kun en ringe del af bopladslaget er udgravet, og fortsat grusgravning vil tilvejebringe mere materiale. Bosættelsen anses for kortvarig. Lignende bopladslag er udgravet ved den nærliggende Marevadgård. Der er også gjort fund af enkelte bronzealderskår på bakken.

BMR 2178

Finn Ole Nielsen

Ager/mark - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

Ager/mark - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

180. Kulhøj

06.01.04 Klemensker

Høj/grave/ardspor

Dyrkning

Y.br./førrom./rom.

sb. 7. Foranlediget af en fritidsarkæologs fund af bl.a. oppløjede rammegrebsknive og en ragekniv med hestehovedformet greb fra yngre bronzealder samt kuglefibler fra yngre førromersk jernalder undersøgte dele af en overpløjet høj, Kulhøj Højtomten var 33 m i diameter, hvor 20-40 cm af den oprindelige højfyld samt dele af randstenskæde var tilbage. Omkring de store randsten fandtes 30 brandgrave, hvoraf syv dateres til yngre førromersk jernalder ifølge kuglefibler og trekantfibler. Grov, rødbrændt keramik med beklaskning kan ikke dateres nøjere. Tre Brandgrave synes at have forbindelse med kogestensgruber i højranden. Umiddelbart syd for højfoden fandtes to jordfæstegrave, hvoraf en kan dateres til ældre romersk jernalder. Endnu to brandgrave dateres til yngre romersk jernalder ud fra keramik. Et rektangulært stentæppe tæt ved højfoden er endnu ikke undersøgt, men har formodentlig tilknytning til en gravplads. Muligheden for at finde centralgraven foreligger ved den videre undersøgelse i 1995.

BMR 1137

Birgitte B. Hansen

Andre anlæg/diverse - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Andre anlæg/diverse - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Ager/mark - Oldtid

Gravhøj - Oldtid

181. Marevadgård

06.01.04 Klemensker

Bopladslag med ardspor

Råstof

Y.st./y.br.

sb. 198. Undersøgelse af 200 m² af et bopladslag fra tidlig tragtbægerkultur (TN A/B). Dette repræsenterer ikke den egentlige bosættelsesflade, der er bortgravet, men et erosionslag forårsaget af pløjning med fund af bl.a. skår af tragtbægre, knusesten og kværnstensfragmenter. Trækulslag og ardspor i to retninger tolkes som spor efter svedjebrug. Bosættelserne fra denne tidligste del af bondestenalderen anses for kortvarige.

BMR 1105

Finn Ole Nielsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Ager/mark - Oldtid

182. Krusegård

06.01.06 Rutsker

Møntskat

Dyrkning

1000-tallet

sb. 182. Foranlediget af en fritidsarkæologs 35 detektorfundne sølvmonter fra 1000-tallet undersøgtes fundstedet, en sækning i marken på skrånende terræn. Ved undersøgelsen fandtes yderligere 66 sølvmonter inden for et 15 x 20 m stort område. Skattens i alt 100 monter udgøres hovedsageligt af 1000-tals monter samt monter slået i Sven Estridsens regeringstid. Brudsølv forekom ikke. Der fandtes ingen anlægsspor, og møntskatten må anses for at være flyttet fra sit oprindelige deponeringssted ved opfyldning af sækningen. Muligvis er her tale om resterne af en møntskat, fundet på marken i forrige århundrede

BMR 2158

Hanne Wagnkilde

Depotfund/skattefund/offerfund - Vikingetid

Depotfund/skattefund/offerfund - Middelald

183. Stensebygård

06.02.01 Bodilsker

Jættestue/huse/boplads

Dyrkning

Y.st./vik./midd.

sb. 138. På foranledning af fritidsarkæologers detektorfund af 30 sølvmonter på sandet bakke drag tæt ved Stenseby-jættestuen iværksattes en undersøgelse af fundstedet, der kan identificeres med en allerede kendt skat fra 1000-tallet. Ved undersøgelsen fremkom på 400 m² yderligere otte sølvmonter, otte fragmenter af sølvmonter samt fire stykker brudsølv. Foruden spor af fire huse, der ud fra fund af Østersøkeramik dateres til sen vikingetid/tidlig middelalder, udgravedes en "smedegrube" med en smeltet mønt, sølvdråber, fragment af et sølvvarmbånd med stempelornamentik, fragment af en smeltedigel, en slibesten samt smedeskæl og slagger. I gruben iagttoges flere lag, adskilt af stråbunker. Ved siden af gruben fandtes en stenkonstruktion, der tolkes som underlag for en esse. Skatten skal således muligvis ses som en smeds råstofdepot. Umiddelbart syd for højen fandtes tillige bl.a. et skårlag fra MN A III. Sandstensstykker syd for jættestuen tolkes som vidnesbyrd om flisetilhugning til jættestuens tørmur.

BMR 2151

Finn Ole Nielsen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

184. Neksø Halmvarmeværk

06.02.02 Neksø

Boplads

Vejanlæg

Romersk jernalder

sb. 22. Rekognoscering og undersøgelse af boplads, hvor der tidligere er foretaget udgravning. Ved undersøgelsen registreredes et bopladsareal på 3.000 m² med et fundrigt kulturlag. Bopladsen undersøges i 1995

BMR 1636

Hanne Wagnkilde

Bebyggelse - Romersk jernalder

185. Dammegård

06.02.03 Pedersker

Hustomter og skattefund

Dyrkning

Y.st./vik.

sb. 158. På et bopladsområde, der er iagttaget fra luften, rundt om Peders Kirke fandt fritidsarkæolog med metaldetektor 23 arabiske sølvmonter eller dele af monter samt syv stykker brudsølv. Ved en undersøgelse af stedet fandtes yderligere 176 dirheme eller fragmenter heraf samt en torshammer med rosetstempler og et fragment af en snoet arming. Skatten dateres via mønterne til 900-tallet og hører således til den tidlige gruppe af vikingetidsskatte. Skattens i alt 199 møntfragmenter, svarende til ca. 20 hele monter, samt ni øvrige sølvgenstande har været gravet ned tæt på en tagbærende stolpe i et treskibet hus med buede vægge. Huset dateres via Østersøkeramik til sen vikingetid. Ved undersøgelsen, der omfattede 300 m², undersøgte endvidere et brændt hus af Trelleborgtypen samt rester af et tredje hus. Ved udgravningen fandtes desuden enkelte TN-skår P.2914/94-000

BMR 2000

Finn Ole Nielsen

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Vikingetid

Depotfund/skattefund/offerfund - Vikingetid

186. Sandemandsgård

06.03.01 Knudsker

Boplads

Vejanlæg

Ældre førromersk jernalder

sb. 47. Partiel undersøgelse af 3-4 sønderpløjede førromerske huse, hvoraf kun et med bevarede vægstolper. Ingen af hustomterne kunne afdækkes i deres helhed. Vest for husene fandtes et område med kogestensgruber. Husene dateres på grundlag af grov, beklasket keramik til ældre førromersk jernalder, mens enkelte fint glittede skår med bort af vinkelornamentik samt udsvajet, facetteret rand er fra midten af førromersk jernalder. Se endvidere AUD 1992, 111)

BMR 2116

Finn Ole Nielsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

187. Louisenhøj

06.03.04 Rønne

Flint

Andet anlægsarbejde

Stenalder

sb. 3. Sondering på bakkedrag med tykke muldrag. Herved fremkom en enkelt flintblok fra Maglemosetid samt skår og flintafslag fra yngre stenalder. Der er dog ikke tale om egentlige bopladslag. På bakken er tidligere registreret en brandgravplads (3)

BMR 2209

Finn Ole Nielsen

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

188. Tyskegård

06.03.05 Vestermarie

Hustomt, møntskat

Dyrkning

Vik./midd.

sb. 425. Foranlediget af fritidsarkæologers 21 detektorfundne sølvmonter og tre stykker brudsølv på skellet mellem Kannekegårds og Tyskegårds marker undersøgtes fundstedet. Herved fandtes yderligere 25 mønter spredt over 300 m² ved en faststående klippe i marken. Skattens i alt 46 mønter er hovedsagelig tyske og engelske mønter fra 1000-tallet, danske mønter fra Sven Estridsens regeringstid samt enkelte dirhemer. 20 m syd for mønterne udgravedes tomten af et nedbrændt hus med enkelte skår af stempelornamenteret keramik fra 1000-tallet. Huset målte 18 x 7 m med fem sæt tagbærende stolper. Vægforløbet kunne følges nøje, da der dels var en tyk bræmme brændt lerklining, dels en grøft med sten som dræn. Et lignende hus er tidligere udgravet ved Runegård i 1985. Det kunne således konstateres, at skatten ikke var nedlagt i huset, men derimod ved klippepartiet mod nord. Blot 200 m NV herfor er senere lokaliseret endnu en skat bestående af Ethelred-mønter. Undersøges 1996

BMR 2174

Hanne Wagnkilde

Bebyggelse - Vikingetid

Depotfund/skattefund/offerfund - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Depotfund/skattefund/offerfund - Middelalder

189. Hallebrøndshøj

06.04.03 Ibsker

Jættestue

Restaurering

Yngre stenalder

Ved restaureringen rejstes en væltet bæresten, og dæksten blev lagt tilbage på oprindelig plads over kammeret. Ved istandsættelsen af tømurene kunne iagttages detaljer i kammerets opbygning; prøver udtaget til pollenanalyse var positive

SNS 613-0510, NM 7766/94

Torben Dehn

Svend I. Hansen

Lars Holten

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

190. Kelse Å

06.04.05 Østerlarsker

Boplads

Dyrkning

Ældre stenalder

sb. 206. En systematisk undersøgelse på senglacial strandterrasse med soldning af såvel muldlag som kulturlag tilvejebragte et stort flintmateriale hvoriblandt 36 mikrolitter fra den ældste Maglemosetid. Undersøgelsen afsluttes i foråret 1995

BMR 2236

Finn Ole Nielsen

Bitten Chantelou

Bebyggelse - Ældre stenalder

191. Kelse Å

06.04.05 Østerlarsker

Brandgrave

Dyrkning

Y.br./førrom.

sb. 205. Udgravning af tre brandgrave, hvoraf to med dæksten og en med stenlægning af strandsten. Gravene dateres på grundlag af fund af grov, rødbrændt keramik til overgangen mellem yngre bronzealder og førromersk jernalder. Undersøgelsen fortsættes i 1995

BMR 2235

Hanne Wagnkilde

Bitten Chantelou

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

192. Kobbe Å

06.04.05 Østerlarsker

Boplads/jordfæstegrav/urnegrav/brandgrav

Vejanlæg

Æ.st./br./førrom./rom.

Udgravning på en 140 m lang og 5 m bred bane med dele af et større røsegravfelt nær Kobbe Åens udløb. Undersøgelsen omfattede 4-5 forstyrrede røser, 71 brandpletter, en urnebegravelse, to jordfæstebegravelser i henholdsvis hellekiste og stenkiste, enkelte kogestensgruber samt et kulturlag med et meget stort flintmateriale fra Maglemosetid. Under brandpletter fandtes flintredskaber og afslag fra Maglemosekultur spredt over et område på 30 m². Størstedelen er kugleflint, men den lidt grovere Kristianstadflint er anvendt til kernerredskaberne. Ved en foreløbig gennemgang er flintmængden opgjort til 130.000 stykker, heraf 1.000 mikrolitter. På baggrund af mikrolitterne dateres bopladsen til yngre Maglemosetid. En hellekiste samt en stenkiste var dækket af en stor røse. Hellekisten indeholdt skelettet af en ca. 30 årig mand. Kisterne dateres på grundlag af gravform, orientering samt stratigrafi til ældre bronzealder. En urnegrav er fra yngre bronzealders periode VI, mens brandpletterne på grundlag af fibler, jernknive, bæltehager, sværd, keramik, guld- og glasperler stammer fra slutningen af førromersk samt ældre romersk jernalder. Dækstenene og stenlægningerne over brandpletterne lå i mange tilfælde på deres oprindelige plads. Stenlægningerne bestod af strandrullede sten lagt i forskellige formationer

BMR 2217

Birgitte B. Hansen

Henrik Høier

Bebyggelse - Ældre stenalder

Kulturlag - Ældre stenalder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

193. Lousgård

06.04.05 Østerlarsker

Gravplads

Vejanlæg

Jernalder

Undersøgelse af en strækning ud for det kendte Lousgårdgravfelt. Gravfeltet forventedes at strække sig ind under vejen, men ingen grave fandtes ved sonderingen. Strandvolden var her dækket af 35 cm flyvesand, og muldtykkelsen var i alt 120 cm

BMR 1971

Hanne Wagnkilde

Gravplads/grav - Jernalder

194. Nørre Sandegård

06.04.05 Østerlarsker

Boplads/urnegrav/brandgrave

Vejanlæg

Æ.st./y.br./førrom.

sb. 154. 154 Undersøgelse af et område nord for de af C.J. Becker undersøgte Maglemosebopladser og brandgrave fra yngre bronzealder og førromersk jernalder. Ved undersøgelsen registreredes nordgrænsen for tidligere udgravninger. Foruden enkelte mikroflækker og andre flintafslag undersøgtes en stenkiste med urne fra yngre bronzealders periode VI, fire brandpletter med grov, rødbrændt keramik fra sen yngre bronzealder/førromersk jernalder samt en kogestensgrube med grov keramik fra yngre bronzealder.

BMR 2213

Hanne Wagnkilde

Bebyggelse - Ældre stenalder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

195. Over Sandegård

06.04.05 Østerlarsker

Gruber/boplads

Vejanlæg

Ældre stenalder

sb. 213. Undersøgelse af en smal zone langs landevejen ved Over Sandegård. Her fandtes fire gruber eller ildsteder fra yngre Maglemosekultur. Gruberne var mellem 30 cm og 100 cm i diameter og mellem 15 cm og 50 cm dybe. Gruberne indeholdt lidt trækul, hasselnøddeskaller og få flintafslag. En enkelt indeholdt en trekantmikrolit samt en mikrostikkel. 100 m NV herfor udgravedes tykke Maglemoselag på lokaliteten Kobbe Å

BMR 2215

Hanne Wagnkilde

Bebyggelse - Ældre stenalder

Grube - Ældre stenalder

196. Strandfryd

06.04.05 Østerlarsker

Brandgrave

Vejanlæg

Ældre romersk jernalder

sb. 179. Undersøgelse af syv brandpletter tæt ved et tidligere undersøgt brandgravfelt med 163 grave fra ældre romersk jernalder. Gravene indeholdt bl.a. øjenfibler, en jernspore, en ornamenteret tenvægt af ben samt små lerkar, der bekræfter dateringen til ældre romersk jernalder

BMR 803

Hanne Wagnkilde

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Maribo Amt

197. Slingewraas March

07.01.02 Eskilstrup

Kogestensgrube

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 52. Prøvegravning af formodet stenalderbebyggelse. En udateret kogestensgrube gav ikke anledning til yderligere undersøgelse

FMN 1038

Kirsten Christensen

Grube - Oldtid

198. Stødstrup Vestermark

07.01.02 Eskilstrup

Gruber

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 1. Ved nedlægningskontrol fandtes spor efter enkelte gruber, der kan knyttes til den sydøstligste udkant af et større jernalderbopladsområde

FMN 1043

Bodil Holm Sørensen

Grube - Jernalder

199. Lommelev Østermark

07.01.08 Nørre Kirkeby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 11. Prøvegravning af formodet bronzealderbebyggelse. Ved undersøgelsen fandtes fire spredte gruber samt en kulturlagsrest fra en nu totalt bortpløjet boplads, der sandsynligvis skal dateres til stenalderen

FMN 1048

Lisbeth Christensen

Bebyggelse - Oldtid

200. Boassten

07.01.09 Nørre Vedby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 58. Prøvegravning af formodet jernalderbebyggelse. Fund af to stolpehuller og to gruber, med enkelte lerkarskår af jernalderkarakter, gav ikke anledning til yderligere undersøgelse

FMN 1050

Lisbeth Christensen

Bebyggelse - Jernalder

201. Egelev Kirkevang

07.01.09 Nørre Vedby

Kogestensgrube

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 60. Prøvegravning af formodet stenalderbebyggelse. En udateret kogestensgrube gav ikke anledning til yderligere undersøgelse

FMN 1049

Lisbeth Christensen

Grube - Oldtid

202. Floragård

07.01.09 Nørre Vedby

Kogestensgruber

Andet anlægsarbejde

Br./j.

sb. 57. Prøvegravning af formodet ældre jernalderbebyggelse. Fund af en enkelt kogestensgrube fra bronze- eller jernalder gav ikke anledning til yderligere undersøgelse

FMN 1051

Lisbeth Christensen

Grube - Bronzealder

Grube - Jernalder

203. Gyldenbjerggård

07.01.09 Nørre Vedby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Romersk jernalder

sb. 59. Prøvegravning og partiel udgravning af meget stærkt nedpløjet bebyggelse fra romersk jernalder. Kun bunden af stolpehulsnedgravninger til tagbærende stolper og bunden af kogestensgruber var bevaret. En 5 m² stor bopladsgrube på en sydvendt skråning indeholdt dog såvel groft magret som fint glittet og sortbrændt keramik fra flere kar, flint, lerklining og dyreknogler

FMN 1052

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

204. Orenæs Nord

07.01.09 Nørre Vedby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./br.

sb. 34. På en sydvendt skråning fandtes affaldsgruber fra yngre stenalder og bronzealder, mens der ikke var bevaret rester af huse, som formodentligt har ligget på den flade bakketop nord for. Gruberne indeholdt rester af bl.a. keglehalskar, dobbeltkoniske kar og kar med bugknæk, som daterer pladsen til midten af bronzealder, periode III - IV. Dertil kommer en del flintredskaber, især skraber, men også knive, flækker og tværpile, som er fremstillet i en meget god flinteteknik. Fund af grovere keramik og en opskærpet sleben flintøkse daterer mindst en af affaldsgruberne til mellemneolitisk tragtbægerkultur jvf. sb 34 Nørre Vedby sogn

FMN 1054

Bodil Holm Sørensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Bronzealder

Grube - Bronzealder

205. Orenæs Syd

07.01.09 Nørre Vedby

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre romersk jernalder

sb. 35. Udgravning af 2.000 m² af et større boplads- og aktivitetsområde med 30 gruber og et righoldigt genstandsmateriale samt stolpehuller efter tagbærende stolper. Det var ikke muligt at udskille egentlige husgrundrids inden for tracéet. Bebyggelsen ligger på en sydvendt skråning i et område, hvor både marine og terrestriske ressourcer har været umiddelbart tilgængelige. Fra stolpehuller og gruber er hjemtaget flint, trækul, brændt lerklining og en pyramideformet vævevægt samt keramik fra ældre romersk jernalder. I alt er hjemtaget skår fra mindst 64 forskellige kar

FMN 1053

Bodil Holm Sørensen

Lisbeth Christensen

Bebyggelse - Romersk jernalder

206. Tranemose

07.01.09 Nørre Vedby

Gruber

Andet anlægsarbejde

Bronzealder

sb. 61. Prøvegravning af formodet jernalderbebyggelse. Fund af det nederste af enkelte kogestensgruber og affaldsgruber med dårligt bevaret bronzealderkeramik. Yderligere undersøgelse skønnedes ikke nødvendig

FMN 1055

Kirsten Christensen

Grube - Bronzealder

207. Skt. Jørgensgård

07.01.11 Stubbekøbing

Spedalskhedskirkegård

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 9. Delvis udgravning af kapelfundament og 45 begravelser fra Stubbekøbings Skt. Jørgensgård. Kapelfundamentet og gravlæggelserne er senere forstyrret ved mindst tre lejligheder. Skt. Jørgensgården i Stubbekøbing nævnes i skriftlige kilder fire gange mellem 1481 og 1509. Denne datering stemmer overens med de gravlagtes armstilling, dels hen over bæltstedet, dels med armene over kors og hånden på den modsatte skulder. 1/3 af de undersøgte begravelser er børnebegravelser. Hovedparten af skeletterne bærer tydelige spor af spedalskhed

FMN 1104

Anna-Elisabeth Jensen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

208. Stubbekøbing Gl. Kirkegård

07.01.11 Stubbekøbing

Grave

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 9. Nedlagt Kirkegård ved Stubbekøbing Kirke. Undersøgelse af 14 øst-vest orienterede grave med plankekister, hvoraf de ti indeholder skelettet af en voksen person, mens de sidste fire er barneskeletter. Keramikken og fund af kridtpibestumper fra et ovenliggende affaldslag daterer gravene til før 1700

FMN 1092

Kirsten Christensen

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Gravplads/grav - Nyere tid

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

209. Bruntofte

07.01.12 Tingsted

Gruber

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 61. Prøvegravning af formodet bronzealderbebyggelse. To udaterede gruber gav ikke anledning til yderligere undersøgelse

FMN 1044

Bodil Holm Sørensen

Grube - Oldtid

210. Bruntofte Østervang

07.01.12 Tingsted

Grube

Andet anlægsarbejde

Udateret

sb. 59. Prøvegravning af formodet middelalderbebyggelse. En udateret grube gav ikke anledning til yderligere undersøgelse

FMN 1045

Kirsten Christensen

Grube - Udateret

211. Tingsted Skovmark

07.01.12 Tingsted Kogestensgrube

Andet anlægsarbejde Oldtid

sb. 56. Prøvegravning af formodet jernalderbebyggelse. En udateret kogestensgrube gav ikke anledning til yderligere undersøgelser

FMN 1037 Kirsten Christensen

Grube - Oldtid

212. Tåderup Taskevang

07.01.12 Tingsted Boplads

Andet anlægsarbejde Førromersk jernalder

sb. 58. Fortsat (AUD 1993, 125) udgravning af boplads beliggende inden for et velafgrænset og rigt ressourceområde med adgang til såvel ager som engjord og med både tørve- og lerforekomster i umiddelbar nærhed. Det var ikke muligt at udskille egentlige husgrundrids inden for kabeltracéet. Keramik, trækul, flint og knogler er fortrinsvist hjemtaget fra gruber på stedet

FMN 1036 Lisbeth Christensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

213. Bodehave Sydvest

07.01.12 Tingsted Sogneskel

Andet anlægsarbejde Udateret

sb. 60. Ved prøvegravningen af sogneskellet mellem Tingsted og Ønslev sogne blev der hverken fundet genstande eller fyldskifter under muldlaget

FMN 1039 Bodil Holm Sørensen

Andre anlæg/diverse - Udateret

214. Højgård

07.01.15 Ønslev Gravhøj

Andet anlægsarbejde Oldtid/y.st.

sb. 2. Udvidet prøvegravning af gravhøj anlagt på en morænebakke. Centralgraven var plyndret gennem en 1,5 m dyb og knap 3 m lang nedgravning. Antageligt er dette sket i forbindelse med opførelse af en kampestenslade i 1876-78. Det var muligt at dokumentere to højfaser med stenspor efter opgravede randstenskæder. Den yngste har omkranset en høj på næsten 50 meter i diameter. Lodsejeren har fundet en neolitisk flintøkse på højen

FMN 1042 Bodil Holm Sørensen

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

215. Ønslev Kirkevang Nord

07.01.15 Ønslev Gruber

Andet anlægsarbejde Nyere tid

sb. 80. Prøvegravning af formodet middelalderbebyggelse. I den 100 m lange søgegrøft fandtes udelukkende recente fyldskifter fra et hus, som er nedrevet i nyere tid

FMN 1041 Lisbeth Christensen

Grube - Nyere tid

216. Ønslev Kirkevang Syd

07.01.15 Ønslev

Fyldskifte

Andet anlægsarbejde

Udateret

sb. 81. Negativ prøvegravning af formodet jernalderbebyggelse. Et fundtomt, diffust fyldskifte gav ikke anledning til yderligere undersøgelser

FMN 1040

Bodil Holm Sørensen

Andre anlæg/diverse - Udateret

217. Lundled Gård

07.02.05 Idestrup

Gruber

Andet anlægsarbejde

Br./j

sb. 45. Prøvegravning af formodet bronzealderbebyggelse. Tre gruber, hvoraf den ene indeholdt keramik af bronze/jernalderkarakter, gav ikke anledning til yderligere undersøgelser

FMN 1020

Kirsten Christensen

Grube - Bronzealder

Grube - Jernalder

218. Kringelborg

07.02.05 Idestrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 48. Prøvegravning af formodet bronze-/jernalderbebyggelse på et lille højedrag på baggrund af overfladeopsamling gav en enkelt udateret kogestensgrube. Området er temmeligt nedpløjet, så bebyggelsen må anses for sløjftet på stedet

FMN 1101

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

219. Sønder Vedby Skovhuse

07.02.05 Idestrup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.br./førrom.

sb. 46. Inden for et lavere liggende areal på ca. 6.000 m² er der undersøgt dele af et større bebyggelsesområde keramikdateret til overgangen sen bronzealder/tidlig jernalder. Fire hustomter og 26 affalds- og kogestensgruber undersøgtes foruden et kulturlag og dele af et tyndt udsmidt. Der er hjemtaget keramik fra mindst 29 forskellige lerkar ud over knogler, slibesten, trækul og flint

FMN 1021

Lisbeth Christensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

220. Hasselø Tværvej

07.02.13 Væggerløse

Boplads

Dyrkning

Ældre stenalder

sb. 43. På den nu inddæmmede Hasselø afslørede 36 prøvehuller en ca. 30 m lang forekomst af flint. Kraftige flækker og skafttungespidses peger mod en placering i Brommekultur, men der fandtes også et par Federmesserspidser og adskillige toplede flækkeblokke. I en prøvegrøft i et gammelt søbassin fremkom senglaciale aflejringer med tilhugget flint, trækul, knogler af rype og gedde samt en del sten, antagelig udsnid fra bopladsen

NMI 7725/94

Peter Vang Petersen

Lykke Johansen

Bebyggelse - Palæolitikum

Bebyggelse - Ældre stenalder

221. Hominde

07.03.14 Rødby

Søspærring

Selvvalgt forskning

Vikingetid

sb. 12. Supplerende undersøgelse af søspærring, der dækker et areal på 1.600 m². En række konstruktionsmæssige detaljer blev belyst, bl.a. at de mange tusinde nedrammede egepæle på det dybeste sted i Vestre Skarholmsrenden kunne udgøre et op til 10 m bredt bælte, men ved landfæstet blot 1 m. En C-14 datering har givet en datering til 1020 A.D. ±100 kal

NMF/NSL 65

Anne Nørgård Jørgensen

Sejlspærring - Vikingetid

222. Vestre Skarholmsrende

07.03.14 Rødby

Skibsvrag

Selvvalgt forskning

Middelalder

I 1937 undersøgte Nationalmuseet et skibsvrag i Rødby Fjord, nær Homindespærringen. Ved sondering med spyd og pælebor blev fundstedet lokaliseret i 1994, og det blev konstateret, at vraget var næsten totalt formuldet. Der blev optaget prøver af kalfatringmateriale til naturvidenskabelige analyser

NMF 307

Jan Bill

Vrag - Middelalder

223. Halsted Golfbane

07.04.03 Halsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre stenalder

sb. 27. Diffuse levn af mesolitisk bosættelse (flint af Maglemosekarakter), fundet ved prøvegravning

LFS 72-1993-17

Henrik Schilling

Karen Løkkegaard Poulsen

Bebyggelse - Ældre stenalder

224. Skovfogedfolden

07.04.03 Halsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 27. Undersøgelse af stolpehuller og gruber med keramik af jernalderkarakter, ca. 1,2 km fra Juellinge gravene

LFS 72-1993-17

Henrik Schilling

Rolf Kjær-Hansen

Karen Løkkegaard Poulsen

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Jernalder

225. Søbjerg 3

07.05.13 Tillitse

Boplads

Dyrkning

Ældre stenalder

sb. 22. Udgravning af et stort antal prøvehuller samt den centrale del af en større flintplet fra Hamborgkultur (AUD 1993, 160). Der fandtes store mængder flint, herunder Havelte-spidsler og Zinken, men også Federmesserspidser. Trods senere forstyrrelser må spredningen af især skraber og Zinken afspejle forskellige arbejdsområder

NMI 6973/90

Peter Vang Petersen

Lykke Johansen

Bebyggelse - Palæolitikum

Bebyggelse - Ældre stenalder

226. Anderstrup

07.06.07 Hunseby

Boplads

Vejanlæg

Æ.j./vik./tidl.midd.

Undersøgelse af gruber og stolpehuller fra ældre jernalder, dateret ud fra fund af fintmagret, sortbrændt keramik. Endvidere spor af formodet landsby fra vikingetid/tidlig middelalder, på baggrund af tilstedeværelse af Østersøkeramik og jernkniv; måske en tidlig fase af Anderstrup

LFS 72-1994-22

Kirsten Christensen

Karen Løkkegaard Poulsen

Bebyggelse - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

227. Frejlev Skov

07.06.08 Kettinge

Flinttagningsgruber

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.br.

I en 118 m lang grøft blev der registreret fem flinttagningsgruber. Gruberne er 3-13 m brede og 1,30 - 1,60 m dybe. Fylden er oftest mergel iblandet kridt- og muldklumper. I gruberne fandtes hovedsagelig cortexafslag samt afslag fra den indledende tilhugning af økseplanker, foruden et dolkhåndtag (type 1 eller 6), sekundært brugt som ildsten og to skraber. I et område på 1 km i radius kunne i rodvæltene ses mange afslag fra flintplanker, hvorfor det er sandsynligt, at der i store dele af dette område er flinttagningsgruber og intensiv primær tilhugning af flintplanker

LFS 800-1993-26

Lykke Johansen

Grube - Yngre stenalder

Grube - Ældre bronzealder

229. Hildesvig Skov

07.06.09 Majbølle

Menneskekranium

Andet anlægsarbejde

Udateret

Undersøgelse på stærkt forstyrret fundsted i mose efter fremkomst af menneskekranium, men blot to tænder tilhørende dette fandtes

LFS 800-1994-27

Susanne Kristensen

Karen Løkkegaard Poulsen

Gravplads/grav - Udateret

230. Sognets Hus

07.06.10 Maribo

Kloster

Vejanlæg

Middelalder

sb. 20. Undersøgelse af 6 m fundament fra muren omkring Birgittinerklosterets have, som kendes fra Resens prospekt fra ca. 1670. Et sted fandtes i 40 cm dybde sten med en størrelse på ca. 0,65 x 0,45 cm og med mørtelrester fra muren på oversiden. Fundamentet indgår antagelig i 1800-tals huse på stedet

LFS 72-1994-33

Karen Løkkegaard Poulsen

Kloster - Middelalder

231. Refshale

07.06.11 Maribo Ls

Kirkegård

Dyrkning

Middelalder

sb. 16. Undersøgelse af vestre del af ødekirkegården, afgrænset af en grøft. 30 grave undersøgtes, herunder to hovedrumsgrave og en stengrav. Ud fra de gjorte iagttagelser, armstilling, henføres gravene til den senere del af 1100-tallet og frem til en gang i 1300-tallet. Størstedelen af kirkegården er nu undersøgt

LFS 801-1995-21

Jakob Kieffer-Olsen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

232. Ø-frugt

07.06.23 Våbensted

Depotfund

Dyrkning

Yngre bronzealder

sb. 13. Eftergravning på fundstedet for depotfund (AUD 1993, 163), hvorved der fandtes to bronzefragmenter fra den tidligere fundne armring og bæltegarnituret. En prøvegravning på 6 x 10 m viste gruber og stolpehuller, der kan være jævngamle med depotfundet. Trækul fra et ildsted er sendt til C-14 datering, og undersøgelser i et nærliggende vådområde er foretaget af NNU

LFS 800-1993-11

Karen Løkkegaard Poulsen

Depotfund/skattefund/offerfund - Yngre bro

610. Guldborg Havn

07.06.09 Majbølle

Vrag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

Forundersøgelse af delvist ødelagt vrag på 1-1,5 m dybde, helt dækket af aflejringer. Dendrokronologiske prøver fra det kravelbyggede skrog viser, at skibet kan være bygget 1830-40.

NSL 616-0244, SNS 616-0244

Hanne Marie Myrhøj

Susanne Petersen

Vrag - Nyere tid

Odense Amt

233. Langegade

08.01.05 Kerteminde

Gade/kulturlag

Vejanlæg

Midd./nyere tid

Et par tværgående søgegrøfter og en lille fladeafdækning viste under den moderne vej enkelte gamle kørebaner med svært adskillelige kørelag udfyldt med nævestore stenlag, indlejret i et ca. 0,5 m tykt affaldslag. Heri fandtes dyrekogler, grene, kviste og småskår af middelalderkeramik, herunder stentøj og enkelte andre genstande, der omtrentlig kan dateres til 1300-tallet. Dette lag nær byens kirke hviler på strandvolde med et overfladeniveau omkring +2 m. I den nordlige del af undersøgelsesområdet har der tilsyneladende været en indsnævring af kørebanen i middelalderen. Her frilagdes et lerstampet gulv under den nuværende gade. Under gulvet i et kulturlag fandtes træspåner og stave til bægre, rester af lædersko og diverse metalfund, heriblandt tre borgerkrigsmønter. Endelig blev en gammel, stensat bybrønd sat istand og indgår nu i gadebilledet

KTM 98

Eigil Nikolajsen

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

Vej/bro - Nyere tid

234. Museumshaven

08.01.05 Kerteminde

Kulturlag

Selvvalgt forskning

Midd./nyere tid

sb. 8. På stedet for en i 1930'erne nedrevet bygning udlagdes en 14 m lang søgegrøft. Under det moderne planeringslag kunne det konstateres, at lagene var svært forstyrrede og tilsyneladende af nyere dato. De var aflejrede oven på et tørvelag af ca. 70 cm tykkelse, der igen hvilede direkte på den strandvoldsdannelse, der i denne del af Kerteminde udgør byens undergrund. Tørvedannelsen er givetvis naturlig og må dermed vidne om en tilgroet lagune eller strandsø. På lagets overflade fandtes nogle få middelalderskår, der kan markere tidspunktet for vådområdets tilgroning og tørlægning. Ved udgravningen frilagdes en stensat brønd, formentlig fra forrige århundrede

KTM 83

Eigil Nikolajsen

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

235. Ladby

08.01.06 Kølstrup

Skibsgrav

Diverse

Vikingetid

sb. 6. I forbindelse med optagning af anker og ankerkæde til konservering i Ladbyskibets hal undersøgte skibsaftrykket omkring og under ankeret og ankerkæden. Udgravningen af ankerkæden viste, at denne ved skibets og højens sammensynkning var blevet skubbet ud gennem skibets bagbords side. Under ankerkæden fremkom resten af skibets køl i form af et aflangt ca. 3 cm dybt fyldskifte. Ved udgravningen og den senere afrensning af ankerkæden fandtes flere af skibets klinknagler og spigrer med fastrustedede rester af træstruktur samt tovværk. Selve ankerkæden har bestået af mindst 78 led, og den kan antages at have været mindst 11 m lang

NM I 2400/78

Anne C. Sørensen

Gravplads/grav - Vikingetid

Vrag - Vikingetid

236. Lindhøjvej

08.01.09 Munkebo

Boplads

Andet anlægsarbejde

Førromersk jernalder

sb. 92. Delvis undersøgelse af en stor bopladsgrube med keramik, dyreknogler, flintaffald og blåmuslingeskaller i udkanten af et bopladsområde fra sen førromersk jernalder

FSM 6680

Mogens Bo Henriksen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

237. Sarup Gamle Skole I

08.02.09 Hårby

Stordysse

Dyrkning

Yngre stenalder

sb. 63. Fortsat undersøgelse (AUD 1992, 122), hvorved anlæggets kammer og offerskårlag blev undersøgt. Det 3 x 2,5 m store kammer var desværre blevet gennemgravet flere gange, hvorved stenkonstruktionerne var fjernet, men der var dog en serie oldsager tilbage i kammeret. Af den 3 m lange gang mod SØ var det endnu muligt at se stenspor og en gulvbelægning af fint, ildskørnet flint. Offerskårlaget var meget fundrigt, især med keramik fra MN A Ib. Dette materiale er endnu ikke sat sammen, men der forekommer karformer og mønstre forskellige fra de to andre megalitanlæg, gravet inden for en strækning på 130 m tæt over for Saruppladsen

FHM 3821, FSM 7360

Niels H. Andersen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

238. Kirke Søby

08.02.16 Søby

Boplads

Vejanlæg

Y.st./y.br.

sb. 12. Undersøgelse ud fra bopladsindikationer fra hhv. neolitikum og bronzealder. På førstnævnte lokalitet fandtes ingen anlægsspor, mens der på sidstnævnte blev afdækket stolpehuller, gruber, en stenlægning samt et udstrakt men fundfattigt kulturlag fra yngre bronzealder. Bopladsen ligger i udkanten af det rige bronzealderområde omkring Voldtofte

FSM 7948

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

239. Voldsgård

08.04.14 Verninge

Kogestensgrube

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder

sb. 17. Udgravning af fladbundet, rektangulær kogestensgrube, hvor der fandtes et jernalderskår og et afslag

FSM 9086

Mogens Bo Henriksen

Grube - Ældre jernalder

240. Dalum Kirke

08.04.04 Dalum

Teglovn

Andet anlægsarbejde

Middelalder

70 cm dyb øst-vest grøft gravet nord for Dalum Kirke. Et stendige blev påtruffet to steder samt et afsnit af en gammel kirkesti. Foran præstegården blev fundet tre sider af et formodet firesidet anlæg bygget i munkesten på et fundament af store munkestensbrokker i vestsiden, men ellers uden fundament.

Identificeret som teglovn, selv om bredden kun er 2,9 m, og kun bagvæggen og bageste vestre del er delvist bevaret. Måske brugt til kalkbrænding, idet der pletvis sås et 3-4 mm tykt, farvet glasuragtigt lag. Der er anvendt ler som bindemiddel, og udvendig er konstruktionen beklædt med ler på de nederste skifter. Langs de to indvendige sider og parallelt med, men midt i, er bunden beklædt med munkesten, og imellem disse forhøjninger løber to kanaler af brændt lermørtel vinkelret ud fra bagvæggen NV-SØ

KMO DK 94

Hanne Christensen

Bebyggelse - Middelalder

241. Blangstedgård

08.04.07 Odense

Voldsted

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Der blev gravet en 118 m lang grøft med en dybde på omkring 90 cm. Blangstedgård var i middelalderen et befæstet anlæg med to banker, og en egepæl fra voldgraven er dendrodateret til 1258. I 1988 blev der tegnet en skitse af voldstedet og et syd for placeret frivandløb, der har hørt til et vandmøleri ved Lindved Å kendt fra 1540. Voldgraven viste sig ved denne gravning 5 m længere mod vest end antaget. Frivandløbets fortsættelse mod engen vest for blev bekræftet

KMO BG 94

Hanne Christensen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

242. Claus Bergsgade

08.04.07 Odense

Kirkegård

Andet anlægsarbejde

Middelalder (?)

Et fundament, der må påregnes at stamme fra kirkegårdsmuren til Sortebrødre kirkegård, blev registreret. Fundamentet kan evt. korrespondere med et lignende, der tidligere er set i Overstræde. Kirkegårdsmuren har dannet klosterets sydlige afgrænsning

KMO CG 94

Eskil Arentoft

Kirke/Kirkegård - Middelalder

243. Kongens Have

08.04.07 Odense

Kloster/vej

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Undersøgelse ved Skt. Hans Kloster, hvorved et fundament til en formodet kirkegårdsmur samt fundament til en nu forsvundet økonomibygning blev iagttaget. Sidstnævnte rummede stærkt ødelagte rester af 12-13 ovne/ildsteder. Endelig blev der fundet stykker af brolægning, der kan stamme fra en vej, der har forbundet klosteret med dets ladegård

KMO SH 94

Eskil Arentoft

Kloster - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

Kloster - Nyere tid

Vej/bro - Nyere tid

244. Sanderum

08.04.09 Sanderum

Gruber/boplads

Naturgas

Oldtid(?)

sb. 34. Udgravning af to gruber samt to stolpehuller af uvis datering. Begge gruber var meget trækulsholdige, og en af dem indeholdt desuden enkelte nedbrudte skår af oldtidskarakter. Umiddelbart syd for blev der ligeledes påvist stærkt udviskede og udaterbare bopladsspor

FSM 4169, 9152

Maren Kirstine Stenbak

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

245. Langesøhallens boldbane

08.06.12 Vigerslev

Kogestensgruber/trækulsmiler

Andet anlægsarbejde

Udateret/nyere tid

sb. 26. Fund af to kogestensgruber, som ud fra formen antagelig skal dateres til nyere tid. Endvidere undersøgelse af et system af fire regelmæssige og indtil 1 m dybe grøfter med kompakte lag af trækul og forkullet træ ved bunden. Skår i anlæggene daterer dem til 17-1800-tallet. Antagelig er der tale om trækulsmiler eller evt. hørtørringsanlæg.

FSM 9082

Mogens Bo Henriksen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Grube - Udateret

246. Horsemosegård

08.08.10 Sønder Nærå

Gravplads/boplads

Dyrkning

Førrom./rom.

Undersøgelse af 15 brandpletter fra per. III a inden for et område på 4 x 4 m. Gravene indeholdt store mængder sekundært brændt keramik, to stykker ornamenteret ben fra et skaft(?), enkelte jerngenstande og glittesten. Få meter fra disse grave fandtes seks brandgrave af forskellig type indeholdende bl.a. et sværd, en jernkniv og en syl. Visse forhold tyder på, at der på gravpladsen, der må anses for totalt udgravet, har stået bautasten, måske endda på tuer. I udkanten af gravområdet fremkom stolpehuller og kogestensgruber fra ældre romersk jernalder

FSM 6373

Mogens Bo Henriksen

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

247. Sønder Nærå Møllegård

08.08.10 Sønder Nærå

Boplads

Andet anlægsarbejde

St./udateret

sb. 74. Prøvegravning på basis af overfladefund af flintafslag og brændt flint. Ud over mange stenspor fandtes blot enkelte stolpehuller

FSM 6367

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Udateret

Svendborg Amt

248. Brudager Mark

09.01.01 Brudager

Gravplads

Dyrkning

Romersk jernalder

sb. 12. Afsluttende undersøgelse (AUD 1993, 188), hvor der fandtes ni brandgrave og to jordfæstegrave. Blandt fundene kan nævnes ravperler, glasperler, en guldfolieperle, sølvfibula fra B 2, guldberlok, jerngenstande, lansespids og skjoldbule fra C 1, bronzefibler, sølvhårnål og jernkam. Gravpladsen er nu totalt udgravet, og de 168 grave, der dækker et areal på 5.350 m², er Fyns tredjestørste P.2326/89-000

FSM 3825

Mogens Bo Henriksen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

249. Kisbanke

09.01.02 Gislev

Voldsted

Dyrkning

Middelalder

De udlagte søgegrøfter afslørede rester af voldgrave, og borgbanken synes større end oprindelig antaget. Udgravning bør snarest iværksættes på grund af stadig nedbrydning

SOM A 94.278

Henrik M. Jansen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

250. Gudme I Vest

09.01.04 Gudme

Skattefund/ager

Diverse

J./midd.

Efterundersøgelse på fundsted for et lille skattefund fra germansk jernalder. Kun få anlæg fremkom ved udgravningen, og det må betegnes som sikkert, at der ikke på stedet har ligget et egentligt bopladsområde. I alt fremkom 32 sølvstykker samt et stykke klippeguld, der ikke nødvendigvis behøver at have hørt sammen med sølvskatten. Samtlige sølvstykker blev fundet i pløjelaget på nær tre, der fremkom i agerrener fra middelalderen

SOM A 93.271

Karsten Kjer Michaelsen

Depotfund/skattefund/offerfund - Germansk

Ager/mark - Middelalder

251. Gudmehallerne

09.01.04 Gudme

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.br./y.rom./æ.germ.

Udgravning af et større areal lige nord for det sted, hvor de store halbygninger blev fundet (AUD 1993, 189). Da al muldjord skulle fjernes, blev der, ud over undersøgelse af nogle gruber fra yngre bronzealder, foretaget en omhyggelig afsøgning med metaldetektor, og herved fremkom flere denarer og andre metalgenstande. Blandt disse fund kan nævnes et sølvhængesmykke formet som en drueklase med indlagte røde granater. På arealet fandtes der flere udhuse/staklader, der hører til et gårdsanlæg, som blev anlagt på stedet, efter at de store halbygninger var opgivet. Desuden blev der fundet en mindre bygning med en væggroft, samt en større nord-syd orienteret halbygning, med en væg af samme type som i den store hal. I en affaldsgrube fremkom en dyrefigur af jern, som knytter sig til en række figurer af bronze, som tidligere er fundet i Gudmeområdet. I samme grube fandtes der også fem fibler, flere smykkegenstande af ædelt metal, samt en hel del jerngenstande. Desuden indeholdt gruben et stort keramikmateriale, der sammen med de øvrige fund fra denne kan dateres til yngre romersk jernalder, C 1

NM I 7548/93

Palle Østergaard Sørensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

252. Møllegårdsmarken

09.01.04 Gudme

Ligbrændingsanlæg

Selvvalgt forskning

Y.rom./æ.germ.

sb. 50. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 195), hvor det formodede dødehus viste sig at være et ligbrændingsanlæg, 3,5 x 2,8 m, med spor efter 12 stolpehuller og 21 pælehuller, beliggende midt i den vestlige hulvej. Forholdene viser, at anlægget har været i brug samtidig med hulvejen og gennem et længere tidsrum. I anlægget fandtes aske, hvidbrændt sand og et ca. 20 cm tykt lag af sort bålfuld, hvor sidstnævnte kan følges i hulvejen næsten helt ned til et vadested. Vandsoldning af denne bålfuld viste, at alt guld, sølv, bronze og glas var smeltet til ukendelighed. Bjergkrystal var sprængt til småstykker og den sparsomme keramik kraftigt efterbrændt. En mindre slemmeprøve, soldet i et net med 1 mm masker, indeholdt bl.a. flere hundrede ganske små guldaufsmeltninger. Antagelig har anlægget bestået af en platform med et hul i midten, hævet over jorden for at give bedre træk til ligbålet på platformen. Dateringen er baseret på keramik i bålfulden samt en lille guldindfattet sten fra et smykke i den underliggende vejfyld.

FSM 872

Claus Madsen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

253. Uhrenholtgård

09.01.04 Gudme

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

Efterundersøgelse på fundstedet for skattefund fra yngre romersk/ældre germansk jernalder. Der fremkom ikke yderligere materiale, der med sikkerhed kan forbindes med dette. Tre mindre huse kunne påvises sammen med et hegnsforløb, der gennemskar hele udgravningsfeltet. Det kunne konstateres, at skatten har været nedgravet ved et indgangsparti i hegnet

SOM A 94.285

Karsten Kjer Michaelsen

Bebyggelse - Jernalder

254. Lillebæk

09.01.07 Oure

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 133. Udgravning af bopladsområde syd for Lundeborg. Udgravningen omfattede bebyggelsesspor fra yngre stenalder, bl.a. en brolægning, der måske har haft forbindelse med et hus, i så fald uden for det berørte område

SOM A 94.256

Karsten Kjer Michaelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

255. Markly

09.01.08 Ringe

Landsby

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 80. Undersøgelse af sporene efter den i 1580'erne nedlagte landsby Gammel Boltinge. Der fandtes renæssancekeramik, munkesten og en enkelt trækulsholdig grube

FSM 7949

Mogens Bo Henriksen

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

256. Tudseborg

09.02.03 Rudkøbing

Gulvlag, kælder

Diverse

Nyere tid

sb. 5. Prøvegravning på 2 x 2 m NØ for middelalderbyens centrale del. I udgravningsfeltet fandtes resterne af enstensat kælder mod øst og flere lerstampede gulvlag mod vest. Kælderen havde to, evt. tre, gulvlag og var formodentlig i brug op til nær nedbrydningstidspunktet i 1914. Gulvlagene i feltets vestlige del var fornyet adskillige gange pga. nedsynkning i en tidligere nedgravning. Der fremkom lidt sortgods af middelaldertype, ellers datering mellem 1700 og nedbrydningstidspunktet

LMR 13031

Hugo H. Sørensen

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

257. Tvillinghuse

09.02.09 Tullebølle

Grav

Diverse

Førromersk jernalder

sb. 76. Udgravning af 1,5 x 1,5 m omkring delvist udgravet brandplet på en flad, sandet højning

LMR 13058

Hugo H. Sørensen

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

258. Guldborg

09.03.04 Lindelse

Tilflugtsborg

Selvvalgt forskning

Tidlig middelalder

sb. 89. Fortsat undersøgelse af tilflugtsborg fra begyndelsen af 1100-tallet. Borgens ca. 3.000 m² store topplateau synes at have været befæstet med en randpalisade. Ved en formodet portåbning i syd har der omkring midten af 1100-tallet raset en voldsom kamp, der efter afbrænding af port og den omgivende palisade har resulteret i borgens erobring og nedhugning af flere af forsvarerne og deres pårørende. Der er i år afdækket et stort antal splittede skeletdele af mennesker og husdyr samt to hele skeletter, hvoraf det ene har været delvist dækket af en hestehud med isiddende kranium og underben. Sammen med skeletdelene er fundet rester af husgeråd: kiste og skrinbeslag, nøgler, lerkar kobberkar etc. samt forskelligt personligt udstyr: knive, spænder, perler, bronzesmykker, enkelte mønter mv. Adskillige pile- og spydspidser vidner sammen med dupsko og en sværdhæfteknop om kamphandlingerne på stedet

LMR 12961

Jørgen Skaarup

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

259. Magleby Nor

09.03.06 Magleby

Boplads

Dyrkning

Ældre stenalder

sb. 109. Seminarudgravning af lille Maglemosebosættelse på gytje, kote -0,25 til -0,30. Områder omkring to tidligere konstaterede fundkoncentrationer blev udgravet og en længere grøft udlagt gennem bredzonen. Topografien blev hermed bedre belyst, idet bebyggelsen viser sig at have ligget på en kraftig gytjeaflejring efter en sænkning af vandstanden i søbassinet, hvor kun enkelte udkastede oldsager fandtes

LMR 11372

Hugo H. Sørensen

Bebyggelse - Ældre stenalder

260. Nordenbro Vesteregn

09.03.06 Magleby

Langdysse

Diverse

Yngre stenalder

sb. 19. Lille nødudgravning i østgavlen af langdyssen, hvor en stor gavlstén var ved at skride ned over en offentlig vej. Det lykkedes at placere stenen i en sikker position op mod højens stenfyld

LMR 13029

Jørgen Skaarup

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

261. Østergade/Grønnegade

09.04.06 Fåborg

Gade/kulturlag

Vejanlæg

Middelalder

Fund af en meget fragmentarisk bevaret brolægning ca. 1 m under Østergades østlige del og med samme fald som denne. Brolægningen er en finpikket kompakt konstruktion og lagt i et materiale med stort indhold af muslingeskaller. Nord for Østergade i Grønnegade er iagttaget kraftige gødningslag oven på strandsand. Dette og muslingeskaller knytter an til det nærliggende "Sundet". Det er dog ikke lykkedes at finde sammenhængen mellem by, brolægning og "Sundet". Keramikfundene er yderst sparsomme, men de få skår, der er fundet, peger i retning af 12-1300-årene

KMO FG 94

Lars Madsen

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

262. Bjerregård

09.04.10 Herringe

Boplads/gravplads

Dyrkning

Germ./rom.

sb. 9. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 218), hvor der fandtes tre ødelagte brandgrave, af hvilke en kan dateres til romersk jernalder, samt en 14 x 5 m stor hustomt med buede langsider. Keramik daterer denne til sen ældre germansk jernalder. Brændt lerklining antyder, at huset er nedbrændt. I nærheden fandtes rester af et hegn, måske tilhørende en anden gårdtomt

FSM 3561

Mogens Bo Henriksen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

263. Eskestente

09.04.10 Herringe

Boplads

Andet anlægsarbejde

Rom./midd.

sb. 19. Undersøgelse af i alt fem grøftforløb med divergerende orientering. De fire af grøfterne skal, ud fra enkelte skårfund i et nærliggende kulturlag, formentlig tolkes som hegnsmarkeringer omkring en bebyggelse fra ældre romersk jernalder. Et enkelt grøftafsnit synes at kunne sættes i forbindelse med et marksystem fra middelalder

FSM 9090

Konrad Lambertsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

264. Urnebensager

09.04.10 Herringe

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 24. Udgravning af i alt seks kogestensgruber. Bedømt ud fra form og beliggenhed synes de at have sammenhæng med et nærliggende bopladsområde

FSM 9091

Konrad Lambertsen

Bebyggelse - Jernalder

265. Søbo Hovedgård

09.04.15 Jordløse

Voldsted

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Ved undersøgelsen blev der påvist syv byggefaser ældre end den nu stående hovedfløj, der stammer fra 1720'erne. Den ældste fase kan henføres til tiden omkr. 1400. Bygningerne synes alle at have været i bindingsværk. Terrænet, der består af en halvø i Søbo Sø, er hævet ganske betragteligt gennem tiden ved omfattende opfyldninger. Det oprindelige Søbo blev bygget ret tæt på søens oprindelige vandstand. En nu fuldstændig usynlig voldgrav blev påvist ved boringer

KMO SB 94

Eskil Arentoft

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

266. Flintbjergvænnet

09.04.18 Nørre Broby

Kogestensgrube

Diverse

Udateret

sb. 26. Der blev registreret en enkelt kogestensgrube på et areal ned mod et tidligere vådområde

FSM 9155

Jørgen A. Jacobsen

Grube - Udateret

267. Åvænget, Brobyværk

09.04.21 Sønder Broby

Våbenfabrik

Selvvalgt forskning

Nyere tid

Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 221). Arealet, som hammermøllen har dækket, blev omtrentligt fastlagt, og det blev påvist, hvorledes arealet blev byggemodnet ved, at store mængder grus blev kørt på for at danne et fladt plateau på den i øvrigt skrånende åbrink. En kraftig kampestensmur har dannet fronten mod åen og har desuden båret møllebygningen, samt fungeret som sæde for lejerne til de fem vandhjul. De store mængder af slagge og jern, der har ligget på arealet er formentlig årsag til nogle karakteristiske og omfattende jern- og manganudfældninger i gruslaget. Forud for undersøgelsen blev området opmålt med georadar

KMO BV 94

Eskil Arentoft

Bebyggelse - Nyere tid

268. Valdemars Slot

09.05.02 Bregninge

Slot

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

Frilægning af fundamenter, som havde båret et galleri på det ældste Valdemars Slot. Endvidere rester af den kvaderbeklædte vestfacades fundamenter med fire tøndehvælvede åbninger, der har dannet afløb for slottets hemmeligheder. En femte åbning fandtes på nordfløjens vestgavl. Det er endvidere sandsynligt, at det ældste slot har været projekteret med et åbentvandsområde/voldgrav op til galleriets fundamenter

SOM 245-93

Henrik M. Jansen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

Herregård - Nyere tid

269. Bagergade

09.05.13 Svendborg

Byvold og kulturlag

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Undersøgelse af rester af den oprindelige byvold, der muligvis har været opført i to tempi. Desuden fandtes betydelige rester fra et pottemageri fra 13. årh.

SOM A 244-93

Henrik M. Jansen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

270. Bjørnemose

09.05.13 Svendborg

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

Udgravning af et bopladsområde fra neolitikum med gruber og kulturlag, hvorved der fandtes bearbejdet flint samt en meget velbevaret hestebegravelse. Desværre var graven ikke overlejret af et sikkert dateret lag, men meget tyder på, at den kan være samtidig med bopladsen. En C-14 datering vil foreligge i nær fremtid

SOM A 94.317

Aase Gyldion Andersen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Nyere tid

271. Gerritsgade

09.05.13 Svendborg

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 94. Bl.a. på de oprindelige smalle, dybe matrikler mod Gerritsgade påvistes en vandrende med et kraftigt konstrueret bassin af genanvendt bygningstømmer. Anlægget tolkes som en rende til spildevand fra et garveri. I en grube ved siden af afdækkedes snesevis af rester af kranier med stejler fra okser. Udgravningen forventes fortsat

SOM 222-92

Henrik M. Jansen

Kulturlag - Middelalder

272. Heldager

09.05.15 Tved

Pottemagerværksted

Diverse

Middelalder

Udgravningen skulle afklare, ud fra fund af mange middelalderlige lerkarskår fra 12-1300-tallet, om der var tale om et pottemagerværksted. Dette kunne ikke fastslås med sikkerhed, men på grund af det store fundmateriale, dets varierede sammensætning og ensartede præg, er det dog mest sandsynligt, at det stammer fra pottemageraktivitet på stedet

SOM A 94.303

Karsten Kjer Michaelsen

Bebyggelse - Middelalder

273. Regisse Kilde

09.06.06 Frørup

Helligkilde

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Fund af et stort keramisk materiale fra 12-1800-tallet omkring helligkilde: ubrugte, røde trebenede stjertpotter, enkelte kander, skåle og fade i fynsk sortgods, skår af rhinske stentøjsstobe og glasflasker. Endvidere 30 mønter, herunder nutidige, knapper, jernspir og en salvekrukke i lyst stentøj fra 1400-tallet, antagelig fra Siegburg

FSM 7935

Mogens Bo Henriksen

Andre anlæg/diverse - Middelalder

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

274. Skolegade

09.06.10 Nyborg

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Undersøgelse, der bekræftede tilstedeværelsen af Rosenbækken i form af nedrammede pæle. Bækken dannede her afgrænsningen af det middelalderlige Nyborg mod øst. På Nørretorv blev der undersøgt dele af en "aquadukt", der formodentlig hører til Christian III's befæstning af byen. I Nørregade fandtes blot et tyndt kulturlag fra nyere tid

NOM 6197

Konrad Lambertsen

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

275. Svanedam

09.06.11 Nyborg Ls (Hjulby)

Udsmidslag/kulturlag

Selvvalgt forskning

St./æ.br.

Undersøgelse af righoldigt udsmidslag fra yngre Ertebøllekultur med tværpile, skiveøkser og grove kærneøkser samt nogle få bor og knive på flækker (AUD 1993, 228). Af benredskaber fandtes enkelte prene og dele af en smal flåkniv. Oven for fandtes et tyndt kulturlag fra tidligneolitikum B/C, og fladehugget flint tyder også på aktivitet i ældre bronzealder

FSM 7080

Mogens Bo Henriksen

Kulturlag - Ældre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Kulturlag - Ældre bronzealder

611. Langelandssund v. Lundeborg

09.01.05 Hesselager

Vrag

Diverse

1600-tallet

Supplerende undersøgelse af et tegllastet skudevrag fra omkring 1600 i Langelandssund lidt NØ for Lundeborg. Det ca. 16 m lange, klinkbyggede egetræsfrag ligger på 5 m dybde med en stor del af skroget dækket af lasten af vingetegl mv. Områderne ind til de intakte dele af skroget udgravedes systematisk. Herved afdækkedes flere rester af skibets stående og løbende rig i form af hampetovværk, vantnåle og en velbevaret, 2 m lang mastefisk. I forskibet lå skår af fade, gryder og stjertpotter fra kabysudstyret samt stumper af besætningens personlige ejendele, bl.a. kridtpiber.

LMR 9712

Jørgen Skaarup

Vrag - Nyere tid

612. Langelandsbælt

09.02.08 Tranekær

Vrag, stålskib

Diverse

Nyere tid

Lokalisering og opmåling af et mindre stålskibsfrag liggende på 2,5 m dybde lidt nord for Tranekær Fyr. Det 23 m lange og 5 m brede, nittede stålskib med butte for- og agterstævne har kunnet identificeres som tysk ståltjalk Maria af Hamburg strandet og forlist december 1928.

LMR 13067

Jørgen Skaarup

Vrag - Nyere tid

613. Langelandsbælt

09.03.04 Lindelse Vrag

Diverse 1812

Ud for Illebølle Skov er der på 3 m dybde lokaliseret og undersøgt vragrester fra et stort træskib, der har kunnet identificeres som den engelske handelsbrig "Friendship". Briggen blev i 1812 udskilt fra en sydgående konvoj af det danske kaperskib "Juliane Marie" og grundsat ud for en langelandsk kystskanse. Under en efterfølgende kamp mellem skansen og tre engelske orlogsskibe blev briggen stukket i brand og ødelagt. Talrige kanonkugler og vragdele på havbunden vidner stadig om denne dramatiske episode.

LMR 12716 Jørgen Skaarup

Vrag - Nyere tid

614. Næbbe Revler

09.03.05 Longelse Vrag

Diverse 1800-tallet?

Lokalisering og opmåling af en vragbund af et mindst 25 m langt, klinkbygget fyrretræsskib. Materialerne i skibet og dets byggemåde synes at indicere en baltisk/finsk oprindelse. Det er endnu ikke lykkedes at identificere vraget, der ligger på kun 2 meters dybde

LMR 13066 Jørgen Skaarup

Vrag - Nyere tid

Hjørring Amt

276. Børglum Kloster

10.01.02 Børglum Hustomter

Dyrkning Middelalder

Undersøgelse af hidtil ukendte bygningsrester fra middelalderen beliggende umiddelbart syd for Børglum Kloster. Syldsten, brolægninger og gulvlag fra to måske tre huse påvistes. Hustomterne indeholdt store mængder metalaffald af bly, jern og bronze, hvilket tyder på, at metalhåndværk har været udført på stedet. Undersøgelserne fortsætter i 1995

VHM 215/1992 Torben Nilsson
Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Middelalder

Kloster - Middelalder

277. Tårs Kirke

10.01.14 Tårs Kirke

Andet anlægsarbejde Nyere tid

Under korgulvet fremkom et rektangulært, muret gravkammer med overdækning af to kupler, der midtfor blev båret af en fladbuget ribbe. I kammeret sås en sammensunken trækiste, hvis eneste pynt var en bladomkranset kisteplade i forsølvet jernblik, hvorpå navnet Erich Jessen Trap kunne læses. Gravkammeret må være et af landets yngste, idet Trap døde 1804, samme år som man ophørte med at begrave inde i kirkerne

NM II 786/94 Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

278. Rønbro

10.02.14 Volstrup

Bro

Vejanlæg

Vik./midd.

sb. 176. I forbindelse med ombygning af Rønbro lokaliseredes tilspidsede egepæle fra tidligere brofaser. Dendrokronologiske dateringer viser, at broen har været i brug i 1000- og 1100-tallet

VHM 23/1994

Torben Nilsson

Vej/bro - Vikingetid

Vej/bro - Nyere tid

279. Volstrup

10.02.14 Volstrup

Gravplads

Råstof

Y.germ./vik.

Udgravning af ca. 250 brandgrave, hovedsageligt fra yngre germansk jernalder og vikingetid. Over en af brandgravene var anbragt et tørvebygget gravhus

VHM 737/1977

Torben Nilsson

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Vikingetid

280. Volstrup

10.02.14 Volstrup

Boplads

Råstof

Æ.rom./vik.

sb. 175. Udgravning af en boplads med 20 hustomter fra ældre romersk jernalder samt et parti af et større bopladsområde fra vikingetid

VHM 504/1983

Torben Nilsson

Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

281. Hunetorp

10.04.03 Hune

Gravhøj

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 71. Udgravning af en 13 m bred cirkulær gravhøj, omkranset af randsten. Rester af et centralt placeret stenbygget kammer kunne ses. Acentralt placeret fandtes en brandgrube nedgravet i højfylden. En omrodet ligeledes acentralt placeret stenpakning kan være rester af et kisteleje fra en sekundær begravelse

VHM 12/1994

Torben Nilsson

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

282. Hunetorp

10.04.03 Hune

Hustomt

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 72. Udgravning af sandflugtsdækket tomt efter en staldbygning. Under gulvet var placeret to hestekranier

VHM 13/1994

Torben Nilsson

Bebyggelse - Nyere tid

283. Varbro

10.06.03 Bjergby

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 78. Undersøgelse af 22 m lang og ca. 6,5 m bred øst-vest orienteret toskibet langhustomt og samtidigt aktivitetsområde umiddelbart syd for huset

VHM 28/1991

Torben Nilsson

Bebyggelse - Yngre stenalder

284. Skovlund

10.06.12 Sankt Olai(Hjørring)

Boplads

Råstof

Førromersk jernalder

sb. 79. Udgravning af tre tomter efter langhuse med tilhørende aktivitetsområder. Undersøgelsen fortsætter i 1995

VHM 76/1993

Torben Nilsson

Bebyggelse - Førromersk jernalder

285. Nørlev/Søgård

10.06.14 Skallerup

Boplads

Dyrkning

Vikingetid

sb. 36. Forud for grubning af bopladsområdet foretoges en opklarende arkæologisk undersøgelse. Pga. ejerskifte aflystes grubningen og dermed foreløbig også yderligere arkæologiske udgravninger på området

VHM 43/1992

Torben Nilsson

Bebyggelse - Vikingetid

286. Ugilt

10.06.17 Ugilt

Gravhøj(?)

Råstof

Oldtid

sb. 25. Sonderende undersøgelse på stedet for formodet gravhøj; denne kunne dog ikke lokaliseres

VHM 31/1994

Torben Nilsson

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

615. Pælebakke Klit

10.03.12 Skagen Ls

Vrag

Dyrkning

Nyere tid

Efter sportsdykkers fund af bl.a. tintallerkener ved et vrag foretoges en undersøgelse, hvor det viste sig, at dette var ca. 30 m langt og 6-7 m bredt. De bevarede dele består hovedsagelig af bunden, hele kølen og dele af agterstavnen, medens forstavnen mangler. Sandholdige jernudfældninger, der stammer fra jernkanoner og kanonkugler i lasten, dækker store dele af skroget, der er udsat for kraftige påvirkninger. Herved blotlægges til stadighed både vraget og det fundførende område omkring dette. En dendrokronologisk datering angiver en alder på ikke tidligere end 1660, og stempler i de velbevarede tintallerkener viser, at de er fremstillet i London i 1690'erne. Videre har arkivstudier vist, at et orlogsskib "Spees" er bygget i Stockholm 1666. Dette skibs færden er vel oplyst gennem mange år, også at det som eskortefartøj for svenske og danske handelsskibe på vej til England forliste ud for Gl. Skagen i november 1697. Ovenstående peger på, at vraget vitterligt er resterne af "Spees", og der er planlagt yderligere undersøgelser på stedet

NSL 482

Jørgen Dencker

Jan Larsen

Vrag - Nyere tid

Thisted Amt

287. Hundborg Boldbane

11.03.01 Hundborg

Boplads/ovn/jernudvinding

Andet anlægsarbejde

Vik./midd.

sb. 200. Partiel udgravning (ca. 5.100 m²) med bebyggelse fra vikingetid og middelalder. Der fremkom i alt syv langhuse, heraf de fleste i flere faser, 55 grubehuse og talrige hegnsgroftforløb. Over godt 2/3 af det udgravede område var bevaret kulturlag i 10-110 cm tykkelse. Ved afgravningen af dette blev der systematisk anvendt metaldetektor, hvilket gav en stor mængde metalfund, hovedsagelig dagligdags genstande som knive, søm, nagler etc. Der fremkom dog også flere smykker, bl.a. et trefliget spænde og en lille torshammer af jern. I udkanten af pladsen fremkom i kulturlaget endvidere en hustomt fra højmiddelalder. I modsætning til resten af husene på pladsen var her bevaret lergulve, rester af en kuppelovn på en rektangulær stenlægning, indgangsbrolægning og svage spor af tørrevægge. Huset har indvendigt kun været knap 3,5 m bredt og 10,5 m langt og kan ud fra keramikken dateres til 1250-1350. Umiddelbart under huset fremkom et hårdbrændt lerlag med en stor mængde kalotformede jernslagter

THY 3432

Anne Bjerrekær

Bebyggelse - Vikingetid

Kulturlag - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Jernudvinding - Udateret

288. Nørre Nordentoft

11.03.05 Sjørring

Boplads/brandgrav/landsby/smedje

Vejanlæg

Y.st./br./førrom.

sb. 239, 240, 263. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 247). Der er i alt på pladsen udgravet otte midtsulehuse, heraf to med forsænket østende. Flere af husene kan dateres til senneolitikum eller per. I af ældre bronzealder, mens andre enten er samtidige eller ældre. Dertil kommer fra bronzealder to treskibede huse, halvcirkelgrøft, firestolpeanlæg og resterne af en lille gravhøj med stensat brandgrav. Endelig er undersøgt ca. 75% af en landsby fra førromersk jernalder per. I-II med op til 0,4 m kulturlag. I alt er udgravet ca. 40 treskibede huse samt nogle små huse. Strafigrafisk kunne der flere steder påvises mindst fire faser. Fund af smedeslagger og jern i et af langhusene synes at vise, hvor smeden har boet. Landsbyen har formodentlig haft 10-15 samtidige gårde og kan måske ses som afløseren for de spredte gårdsenheder fra bronzealderen

THY 2456

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

289. Sjørring

11.03.05 Sjørring

Boplads/hus/grubehus

Andet anlægsarbejde

Y.st./vik./midd.

sb. 260. Ved undersøgelsen blev der afdækket et areal på 170 m², hvorved der fremkom en del af et øst-vest orienteret langhus med buede langvægge samt en del af et grubehus. Fra fylden i grubehuset og fra den nederste del af kulturlaget stammer hårdtbrændt keramik fra sen vikingetid/tidlig middelalder. Desuden fandtes et enkelt neolitisk fyldskifte

THY 2198

Jens-Henrik Bech

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

290. Klostergård

11.03.13 Vang

Boplads/huse/stendyngegrav

Råstof

Y.st./æ.br.

sb. 125. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 254). Udgravning af et treskibet langhus på 21 x 8 m med afrundede gavle. Syd for dette hus fremkom endnu en serie af langhuse 16-17 m lange og 6-7 m brede. Ældst i denne husgruppe er et midtsulehus efterfulgt af tre på hinanden følgende treskibede huse, alle opført på samme sted. Store ligheder mellem sulehusene og de treskibede huse hvad angår vægkonstruktion og afstande mellem tagbærende stolper tyder på en nær tidsmæssig sammenhæng og kontinuitet på pladsen. Endvidere fandtes et stærkt nedpløjet stendyngegravsanlæg bestående af to parvise nedgravninger samt to "dødehuse"

THY 2578

Bjarne Henning Nielsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Oldtid

291. Ny Klostergård

11.03.13 Vang

Stenkiste

Andet anlægsarbejde

Ældre bronzealder

sb. 90. Undersøgelse af jordfæstegrav i mandslang stenkiste i overpløjet høj. I kisten, der var plyndret, fandtes et brudstykke af en armring af bronze fra ældre bronzealder

THY 3436

Jens-Henrik Bech

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

292. Bjergby

11.04.02 Bjergby

Boplads

Dyrkning

Oldtid

sb. 3. Ved en mindre arkæologisk udgravning dækkede en formodet overpløjet gravhøj over kulturlag med meget trækulsaske og få ukarakteristiske sideskår P.2918/94-000

MHM 2050x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Oldtid

Kulturlag - Oldtid

293. Dragstrup kirke

11.04.03 Dragstrup

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Udateret

sb. 31. Lige nord for kirkegården blev der i en mindre udgravning fundet op til 0,5 m tykke kulturlag, der indeholdt aske, askeblandet muld, brændt og ubrændt ler. Der blev fundet et enkelt stykke jernslagge i lagene

MHM 2213x

Per Bugge Vegger

Kulturlag - Udateret

294. Bårupgård

11.04.07 Galtrup

Hustomt

Dyrkning

Førromersk Jernalder

sb. 49. Fund af en grebning bygget af hovedstore marksten. Potteskår fundet i grebningen må ud fra form og brænding dateres til førromersk jernalder per. III

MHM 2203x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Førromersk jernalder

295. Jørsby kirke

11.04.08 Jørsby

Gårdtomt

Dyrkning

Nyere tid

sb. 15. Lige øst for Jørsby kirke blev der i en mindre udgravning fundet lergulve, syldsten og en 5 m bred vold bygget af sand og engang støttet af nu forsvundne træstolper. I voldfylden blev der fundet flere stykker importkeramik i pibeler, bl.a. fra glaserede fade dekoreret med hindbærknopper, lertøj, der skal dateres til 1500-tallet og samtidig er et vidnesbyrd om et rigt miljø. Måske en forgænger til det nuværende Jølbygård

MHM 2202x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Nyere tid

296. Søndergård

11.04.09 Sejerslev

Brønd

Dyrkning

Nyere tid

sb. 170. Mindre udgravning af enstensbrønd. Keramik fra brøndfylden antyder en datering til renæssance

MHM 2099x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Nyere tid

297. Øster Jølby Kirke

11.04.15 Øster Jølby

Stolpehul

Andet anlægsarbejde

Udateret

sb. 47. en nygravet grav på den SV-lige del af kirkegården blev der fundet et skrånstillet stolpehul. Måske spor af en klokkestabel eller et vikingetids langhus

MHM 2210x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Vikingetid

Andre anlæg/diverse - Udateret

Kirke/Kirkegård - Udateret

298. Fredsø Mølle

11.05.06 Lødderup

Grubehus/keramikovn

Dyrkning

Vik./midd.

sb. 195. I en større udgravning blev der fundet en keramikovn, der ud fra fejlbrændte skår i bunden af ovnrummet kan dateres til tiden omkring år 1200. I ovnbunden stod der seks større marksten, der må have båret en rist, som keramikken har været opstillet på. Det er vanskeligt at bestemme hvilken type, ovnen har tilhørt, men da alle fejlbrændte skår i ovnrummet lå på et ca. 0,2 m. tykt lag trækul, kan der være tale om en skaktovn, hvor man har fyret under keramikken. I området omkring ovnen blev der fundet tre ovale grubehuse, der alle må dateres til vikingetid

MHM 1600

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Vikingetid

Andre anlæg/diverse - Middelalder

299. Vestermølle

11.05.06 Lødderup

Brønd

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 199. Ved en mindre arkæologisk udgravning fandtes et 0,5 m tykt kulturlag, der bestod af marksten pakket i ler. Laget faldt kraftigt og kan derfor være en pakning omkring en brønd eller mødding

MHM 2200x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Nyere tid

300. Dueholm

11.05.09 Nykøbing M

Brønd, fundament

Selvvalgt forskning

Nyere tid

Ved en mindre arkæologisk udgravning blev fundamentet under den yngste tilbygning på Dueholms hovedbygning keramikdateret til anden halvdel af 1700-tallet. I samme udgravning blev der fundet en storstensbrønd, der bedømt ud fra fund i fyldlagene, må have fungeret fra engang i 1500-tallet, til tilbygningen stod færdig

MHM 2128x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Nyere tid

301. Nykøbing

11.05.09 Nykøbing M

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 60. I Nygade blev det muligt at foretage mindre arkæologiske udgravninger. Som forventet viste udgravningerne, at Nygadekvarteret først blev bebygget i forrige århundrede og før denne periode fungerede som losseplads

MHM 2129x

Per Bugge Vegger

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

302. Tuekærgård

11.05.10 Ovtrup

Boplads

Dyrkning

Yngre bronzealder

sb. 56. Undersøgelse af et kulturlag med et stort indhold af keramik, der ud fra form og brænding, kan dateres til yngre bronzealder

MHM 1921x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Yngre bronzealder

303. Højgård

11.05.12 Redsted

Gravhøj/kulthus

Dyrkning

Yngre stenalder

sb. 78. Udgravning af en overpløjet gravhøj. Ældste fund var en velbevaret hustomt med stendækkede væggrøfter, der kan tolkes som et kulthus fra ældre del af mellemneolitisk tid. Under et yngre stentæppe lå der ti fundtomme grave, jordgrave fra tragtæggekultur eller sene enkeltgrave?

MHM 2199x

Per Bugge Vegger

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

304. Svejgård

11.05.15 Vester Assels

Brolægning

Diverse

Udateret

sb. 22. På strandbredden ved Glomstrup Vig udgravede museet en cirkulær stembrolægning med en diameter på ca. 8 m. Brolægningen var lagt i hovedstore sten. Datering og funktion står hen i det uvisse

MHM 2201x

Per Bugge Vegger

Andre anlæg/diverse - Udateret

305. Gammellund

11.05.17 Øster Assels

Voldgrav

Diverse

Middelalder

sb. 38. I forbindelse med naturgenopretning blev dyndlag og nyere opfyld fjernet fra voldgraven ved voldstedet. Voldgraven indeholdt ikke fund ældre end slutningen af 1700-tallet, hvorfor den må være oprenset ved en tidligere lejlighed

MHM 2012x

Per Bugge Vegger

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

306. Tåbel Renseanlæg

11.06.12 Vestervig

Grav/boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./æ.br.?

sb. 417. Udgravning af en 2,7 x 1,45 m stor og 0,8 m dyb, øst-vest orienteret jordfæstegrav, der ud fra gravudstyret, en type I dolk og syv fladehuggede pilespidser, kan dateres til en tidlig del af SN. Op til, men stratigrafisk ældre end graven, og tilsyneladende uden sammenhæng med denne, var en 9 m lang øst-vest gående række stolpehuller, der alle i toppen indeholdt forkullet halm/kviste. Lignende forkullet materiale fandtes også i toppen af flere dybe stolpehuller, der var placeret 2,5 m syd for stolperækken. Anlægget tolkes som en afbrændt trækonstruktion, men om der er tale om et regulært hus er ikke muligt at afgøre, idet området, hvor en eventuel sydlig væglinje til huset skulle være, i dag er ødelagt ved dyrkning. I området var desuden flere stolpehuller, mindre gruber, en enkelt udateret brandgrube samt spor af fire sæt tagbærende stolpehuller, der muligvis skal dateres til ældre bronzealder

THY 3409

Anne Bjerrekær

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

307. Lille Hedegård

11.07.03 Hjortdal

Boplads

Selvvalgt forskning

Føromersk jernalder

sb. 120. I forbindelse med undersøgelsen af et offerskårlag ved en jordfast sten (jf. AUD 1992, 206) blev jeg opmærksom på opløjet keramik ca. 100 meter fra stenen. En større prøvegravning afslørede, at der under det moderne pløjelag og et flyvesandslag ligger velbevarede bopladsrester fra en bebyggelse, der er samtidig med offerskårlaget

ÅHM 3406

Erik Johansen

Bebyggelse - Føromersk jernalder

Ålborg Amt

308. Bakkely

12.02.04 Farsø

Grav

Dyrkning

Romersk jernalder

sb. 174. Undersøgelse af stensat grav, 40 cm dyb, orienteret SØ-NV. Gravbunden var brolagt med mindre sten. I fylden sås blot enkelte ukarakteristiske jernalderskår, og dateringen er derfor baseret på typologi

VMÅ 1998

Susanne Klingenberg

Gravplads/grav - Romersk jernalder

309. Foldbjerggård

12.02.04 Farsø

Grav

Dyrkning

Ældre romersk jernalder

sb. 179. En undersøgelse viste, at der var tale om en stensat grav på 2,2 x 1,8 m, nedgravet 0,6 m i undergrunden. I graven fandtes tre begravelser. Keramik fra den mellemste var delvist optaget af finderen. Ældste gravlæggelse var anlagt på et 1,2 m bredt stentæppe i gravens nordside. Gravgodset bestod af fire lerkar og en kniv. Mellemste begravelse var anlagt på et stentæppe på 1,6 x 0,8 m. Gravgodset bestod af tre-fem lerkar og en jernkniv. Yngste begravelse var anlagt på organisk materiale af skind på 1,0 x 0,6 m og er formentlig en barnegrav. Gravgodset bestod af et lille lerkar og en jerngenstand. Begravelserne er foretaget med meget korte mellemrum. Graven ligger 6 m syd for dem overpløjede høj 119

VMÅ 2050

Susanne Klingenberg

Gravplads/grav - Romersk jernalder

310. Højbjerggård

12.02.04 Farsø

Kirkegård

Diverse

Middelalder

sb. 128. Der blev gravet ca. 160 m søgegrøft, hvorved kirkegårdens vestgrænse i form af en grøft fandtes. Der blev afdækket 52 formodede grave, hvoraf flere var børnegrave. En grav blev tømt, men indeholdt ikke skeletrester eller kistespor. Formen viste dog entydigt, at det var en grav. Af kirken fandtes ingen spor

VMÅ 1968

Susanne Klingenberg

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

311. Myrhøj Plantage

12.02.12 Strandby

Vej

Diverse

Nyere tid

Snitgravninger i vejen mellem Strandby og Fragtrup/Fredbjerg, hvor det vestligste snit viste to vejfaser. Vejen er senest markeret på et kort fra 1814

VMÅ 2049

Mogens Hansen

Susanne Klingenberg

Vej/bro - Nyere tid

312. Fruerlund

12.04.01 Als

Saltsyderi (?)

Diverse

Nyere tid

sb. 20. Saltsyderi (?) blotlagt i kystskrænt ved vinderosion. Fyldskifter indikerer en ca. 14 m lang bygning med centralt ildsted. Inden for langsiden sås tre store stolpehuller. Yngre affaldsdyngte vidner om stor aktivitet på stedet

ÅHM 3267

Jens N. Nielsen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

313. Ørevadgård

12.04.08 Rostrup

Boplads

Plantning

Yngre stenalder

sb. 133. Større prøvegravning på basis af opsamlet flint fra enkeltgravskultur over et område på 75 x 75 m. Under pløjelaget ingen anlægsspor

ÅHM 3402

Erik Johansen

Bebyggelse - Yngre stenalder

314. Møllesig Gårde

12.04.09 Skelund

Kogegruber

Plantning

Yngre bronzealder

sb. 15. Undersøgelse af bunden af seks næsten helt ødelagte kogegruber. Keramik og trækul fra gruberne er hjembragt

ÅHM 3391

Torben Z. Andersen

Erik Johansen

Grube - Yngre bronzealder

315. Glargårde

12.04.13 Visborg

Glashytte

Dyrkning

Nyere tid

sb. 94. Overfladeopsamling og prøvegravning viste spor efter glasfremstilling. Udgravningsgrøfterne var i de fleste tilfælde uden anlægsspor. I en fandtes en velbevaret hyttetomt med væggroft, lergulv og rester fra glasproduktionen. Kan ud fra skriftlige kilder dateres til renæssancen. Færdigudgraves 1995

ÅHM 3221

Jens N. Nielsen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

316. Algade

12.05.16 Aalborg

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 20. Frilægning af gulvlag og tømmerkonstruktioner samt affaldslag. Dendrodatering af tømmer: 1234

ÅHM 3365

Jens N. Nielsen

Kulturlag - Middelalder

317. Algade 19

12.05.16 Aalborg

Kloster/kulturlag/kirkegård

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 28. Undersøgelse af dele af Gråbrødre Kloster (ca. 1250-1530) med fundamenter, murværk, gulvlag og grave fra to kirker, den ene særdeles velbevaret. Spor efter østfløj, ca. 30 x 7 m. Nordligst velbevaret rum, gulv af munkesten, murværk med døråbninger, vinduer, nicher, hvælvansats og kampestensfundament til korsgang m.m. Godt 600 grave med skeletter er undersøgt, og flere kan ud fra seglstamper identificeres. Under kirkerne 1 m tykke kulturlag med gulve m.m. Bevares som monument

ÅHM 2481

Jens N. Nielsen

Stig Bergmann Møller

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Kloster - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

318. Bispensgade

12.05.16 Aalborg

Befæstning, brønd

Andet anlægsarbejde

Middelalder/1700-tallet

sb. 27. Undersøgelse af spor efter vold med pæle, opfyldningslag, plankebygget brønd fra 1700-tallet med lertøj, glas m.m.

ÅHM 3421

Jens N. Nielsen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

319. Lindholm Høje

12.06.08 Lindholm(Nr.Sundby Ls)

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.germ./vik.

sb. 18. Undersøgelse af et grubehus, en del lave gruber samt stolpehuller. Bebyggelsessporene er de sydligste på vestsiden af Lindholm Høje

ÅHM 3388

Erik Johansen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

320. Trehøjgård

12.07.03 Kornum

Boplads

Vejanlæg

Oldtid

sb. 20. Undersøgelse af to stolpehuller og seks gruber. I en af disse lå et kværnstensfragment

VMÅ 2026

Susanne Klingenberg

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

321. Vestervangs Alle Syd

12.07.05 Løgsted

Høj

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 1 og 2. Omfattende prøvegravninger for at finde gravhøjene, men begge var helt fjernede

VMÅ 2030

Susanne Klingenberg

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

322. Sebbersund

12.07.11 Sebber

Handelsplads

Dyrkning

Y.germ./vik.

sb. 26. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 272), der var koncentreret om det sandede plateau nord for Sct. Nikolaj Bjerg, hvor bl.a. luftfotos havde afsløret tilstedeværelsen af op mod 150 grubehuse. Omkring 40 grubehuse liggende i grupper er konstateret og mange er undersøgt. I udgravningsfeltet er endvidere konstateret et stolpebygget langhus. Fra grubehusene er hjembragt et rigt materiale af keramik og metal. Et tidligere omtalt stort langhus, der var konstateret på luftfotos, opløste sig ved udgravning i et tykt og meget fundrigt kulturlag, der er delvist udgravet. Undersøgelsen fortsætter i 1995

ÅHM 2863

Peter Birkedahl
Erik Johansen

Anløbsplads/handelsplads - Germansk jern

Bebyggelse - Germansk jernalder

Kulturlag - Germansk jernalder

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Bebyggelse - Vikingetid

Kulturlag - Vikingetid

323. Egsminde

12.07.14 Vilsted

Skaldyng

Dyrkning

Stenalder

sb. 38. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 273) af de vestlige og østlige dele af Egsminde-skaldyngen, der er stærkt nedpløjet. Endvidere er partier bag dyngen og profiler gennem de marine aflejringer foran dyngen undersøgt. Langs dyngens øvre og nedre begrænsning er udgravet to rækker ildsteder med tilhørende aktivitetslag med flint og knogler. Under dyngen er udgravet smågruber og et flintrigt, sandet kulturlag fra den tidligste bosættelse på stedet. Undersøgelsen giver et unikt indblik i dyngens infrastruktur. Bopladsen har kontinuitet til TN. Undersøgelsen er foretaget som led i "Bjørnsholm Fjord" projektet og agtes afsluttet i 1995

ÅHM 3187, FHM 3822

Søren H. Andersen
Erik Johansen

Skaldyng - Stenalder

Skaldyng - Stenalder

324. Rosenholm

12.08.02 Brorstrup

Kogestensgruber

Plantning

Bronzealder

sb. 93. Udgravningen viste, at der med stor sandsynlighed aldrig har været en gravhøj på stedet. I undergrundsoverfladen undersøgte to nedpløjede kogestensgruber P.2981/94-000

ÅHM 3407

John E. Jeppesen
Erik Johansen

Grube - Bronzealder

325. Svenstrupgårde

12.08.14 Aars

Høj

Selvvalgt forskning

Oldtid

sb. 4. Resultatløs prøvegravning efter højen. Denne er antagelig forkert afsat og ligger på nabomarken, hvor der er spor efter en helt ødelagt høj

VMÅ A942/61.10

Susanne Klingenberg

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

326. Tinghøjvej

12.08.14 Aars

Boplads

Diverse

Oldtid

sb. 128. Ved undersøgelsen fandtes ti stolpehuller og en kogestensgrube, men der blev ikke gjort fund i de tømte anlæg. Bevaringsforholdene var dårlige, da kun ca. 20 cm af enkelte formodede spor af tagbærende stolper var bevaret

VMÅ 1997

Susanne Klingenberg

Bebyggelse - Oldtid

Viborg Amt

327. Dommerby

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 84. Undersøgelse af større, fladbundet grube fra senneolitikum på 1,80 x 1,90 m. Fundmaterialet består af lidt bearbejdet flint, ildskørnede sten og potteskår, heriblandt ornamenterede skår

SMS 363A

John Simonsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

328. Dommerby

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Oldtid

sb. 73. I et felt på 600 m² udgravedes flere anlæg, alle fundtomme. To løsfundne lerkarskår kan dateres til hhv. sten- og jernalder

SMS 542A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Oldtid

329. Jegstrup

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Førromersk jernalder

sb. 78. Enkelte stolpehuller og en lille grube blev udgravet. I gruben fandtes en del skår af et hankekar, ornamenteret med tætstillede fingerindtryk. Enkelte sintrede skår kan muligvis stamme fra smeltedigler

SMS 540A3

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

330. Jegstrup V

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Yngre bronzealder

Udgravning af to treskibede hustomter, begge med fyldskifter efter fem sæt indre, tagbærende stolper og delvist bevarede vægforløb. Husene er omtrent øst-vestvendte og måler henholdsvis 17 x 6 m og 18,5 x 5 m. Desuden er udgravet talrige stolpehuller, kogestensgruber og gruber, hvoraf en del indeholdt meget keramik

SMS 556A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

331. Jegstrup V

13.01.02 Dommerby

Boplads/hus/ardspor

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 73. Udgravning af to fyldskifter beliggende med en indbyrdes afstand af knap 19 m. Fyldskifterne var aflange med en største længde på 8 m og en bredde på 6 m. Dybden var op til 30 cm. Begge fyldskifter indeholdt store mængder skår, enkelte hele karprofiler, mange flintafslag og redskaber især slagsten og skraber. I bunden af begge fyldskifter fandtes et lille cirkulært område med rødbrændt sand. Desuden sås mange mørke striber på kryds og tværs, der bedst tolkes som ardspor. I det ene fyldskifte fandtes i bundlaget endvidere et stenlagt ildsted og en koncentration af 17 kværnsten og løbere lagt med brugsfladen nedad. Hovedparten af keramikken udgøres af kar af Globbs type I og daterer derved anlæggene til sen enkeltgravskultur

SMS 555A

Poul Mikkelsen

Ager/mark - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

332. Ramsdahlsvej

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 48. På en vestvendt skråning undersøgte en række stolpehuller samt en mindre grube, som indeholdt lidt flint og en side af et lille bæger af Globbs type I. Som løsfund fandtes på overgangen mellem overjord og undergrund en lille tapkile af grønsten. Der er muligvis tale om kanten af et bopladsområde, der strækker sig uden for anlægstracéet mod øst

SMS 540A4

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

333. Ramsdahlsvej

13.01.02 Dommerby

Høj

Vejanlæg

Oldtid

Højens vestlige periferi berørtes af anlægsarbejdet. En profil viste en tørveopbygget høj med en mindste diameter på 15 m. Der blev fundet mindre, omrodede stenlægninger og fundtomme smågruber. I pløjemarken uden for anlægstracéet kunne ses en trækulsholdig ringgrøft ca. 10 m i diameter
O.0474/93-000

SMS 540A8

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

334. Ramsdahlsvej

13.01.02 Dommerby

Gravhøj/ardspor

Vejanlæg

Y.st/br./førrom.

Undersøgelse af høj, ca. 20 m i diameter og med 40 cm bevaret højfyld i den centrale del, hvor højfoden i den yngste af tre fase markeres af en række uregelmæssige og buede stenlægninger. Højens midte var forstyrret, men der udgravedes en mindre grube med keramik fra TN, grav(?). I højens periferi mod ØNØ fandtes tre stenomsatte urnegrave; en af urnerne indeholdt en ragekniv af bronze. I vestsiden af højen lå en 2,3 m lang nord-sydvendt fundtom grav. Under højen fremkom ardspor. Ved højfoden mod øst undersøgtes en stor, op mod 3 m dyb grube med masser af lerkarskår fra sen førromersk jernalder. Gruben tolkes som en brønd, der hører til en jernalderboplads ved højen

SMS 543A

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Ager/mark - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

Gravhøj - Udateret

335. Siggård

13.01.02 Dommerby

Grav/boplads

Vejanlæg

Y.st./oldtid

sb. 75. Øst-vestvendt, 2 m lang, 1,2 m bred, delvist opløjet grav. I et område af den bevarede gravbund lå en fladehugget, hjerteformet flintpilespids. Der var ingen spor efter en høj, men i pløjelaget lå mange hovedstore sten. Umiddelbart syd herfor udgravedes en treskibet hustomt med fyldskifter efter fire sæt tagbærende stolper, der markerede indgangspartier. Flere stolpehuller og gruber blev udgravet, de indeholdt ikke daterende oldsager

SMS 540A11

Poul Mikkelsen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

336. Siggård

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Førromersk jernalder

sb. 79. På et jævnt skrånende sydvendt terræn blev der undersøgt 22 huse, af hvilke hovedparten var treskibede, anlagt med beboelsesenden direkte på undergrund, og stald delen nedgravet, op til 0,7 m. Af disse var fire brandtomter, hvoraf to må fremhæves. Et langhus, hvor beboelsesdelen var sønderpløjet, men hvor stald delen var bevaret. Her blev der fundet en spade eller hakke af jern, 99 stykker forkullet træ og tømmer samt dele af syv indebrændte kreaturer og deres gødning. En kælder, ikke sammenhørende med den forrige, med plankevægge var tilsyneladende nedbrændt, efter at den var ophørt med at fungere. Der blev blot fundet et par knuste lerkar på bunden. Kælderen var rektangulær, og målte 2,5 x 2 m. Gulvplanet lå 1,5 m under den nuværende overflade. Kælderen havde to indgange, hvoraf den ene måske blot har fungeret som aftrækskanal

SMS 557A

Christian Aabo Jørgensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

337. Søvang

13.01.02 Dommerby

Boplads

Plantning

Ældre stenalder

sb. 85. Fund af en del omlejret flint i pløjelaget på sydsiden af en holm i den udtørrede Tastum Sø. Flinten består hovedsagelig af store, grove stykker. Af redskaber kan nævnes skiveskraber og en stor kærneøkse. Der fandtes kun naturlige skallag i gytjen ud for bopladsen

SMS 566A

Agner Nordby Jensen

Bebyggelse - Ældre stenalder

338. Vejgård

13.01.02 Dommerby

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 74. I et felt på ca. 90 m² undersøgtes en lille samling stolpehuller og en større grube med flint og keramik fra TRB, MN I. Omkring 50 m sydligere udgravedes en del stolpehuller og gruber uden indhold af daterende materiale

SMS 540A10

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

339. Fly Plantage

13.01.04 Fly

Oldtidsagre

Plantning

Føromersk jernalder (?)

Snitgravning i digevoldinger på agre opmålt af G. Hatt

SMS 554A

Christian Aabo Jørgensen

Ager/mark - Føromersk jernalder

340. Bjerregård

13.01.15 Vridsted

Grave

Selvvalgt forskning

Æ.rom./y.st.

sb. 95. Udgravning af et ringformet grøftanlæg, lokaliseret fra luften. En godt 2 m lang og 1,3 m bred øst-vestvendt jernaldergrav undersøgtes. I vestenden fandtes to hankekar, i østenden et fad. Omkring graven kunne ses en tydelig tørvestruktur. Umiddelbart under jernaldergraven lå en ligeledes øst-vestvendt grav med en kraftig stenramme og kistespor. I gravens østende lå en samling ravperler. Under denne grav anes fyldskiftet fra endnu en grav. Der er tale om en uregistreret overpløjet høj. Udgravningen fortsætter i 1995

SMS 514A

Poul Mikkelsen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

341. Virksund

13.01.17 Ørslevkloster

Boplads

Plantning

Ældre stenalder

sb. 173. Undersøgelse i Ertebølleskaldyngge ved foden af en litorinaskrænt viste, at den nu synes delvist gennemgravet, dog med undtagelse af partier ved skrænten.

SMS 565A

Agner Nordby Jensen

Bebyggelse - Ældre stenalder

Skaldyngge - Ældre stenalder

342. Drontmølle

13.01.18 Ørum

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Germansk jernalder

sb. 92. Mindre plet med kulturlag indeholdende keramik.

SMS 572A

Agner Nordby Jensen

Kulturlag - Germansk jernalder

343. Manhøje

13.02.02 Fur

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

Afrømning af et ca. 300 m² stort areal med nogle gruber og enkelte stærkt nedpløjede stolpehuller fra yngre bronzealder

FUM 107

John Brinch Bertelsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

344. Maren Andersdatters Høj

13.02.02 Fur

Gravhøj

Dyrkning

Ældre bronzealder

sb. 81. Afsluttende undersøgelse af overpløjet høj med indtil 20 cm bevaret højfyld (tørv) (AUD 1993, 283). Fine stenspor og ca. 30 bevarede randsten dannede en næsten komplet randstenskæde med en diameter på 12 meter. Lidt forskudt fra centrum fandtes en helt uforstyrret stenkiste, der rummede et delvist bevaret barneskelet i rygleje med hovedet hvilende på en "pude" af organisk materiale. Ingen gravgaver. Derudover fandtes en nyere nedgravning indeholdende en stor kampesten. Stenen har oprindelig stået oven på højen som en synlig bautasten P.2897/93-000

FUM 105

John Brinch Bertelsen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

345. Stisager

13.02.02 Fur

Gård/agersystem/vej

Selvvalgt forskning

Middelalder

Påvisning af to stenbrolægninger, gulve eller gårdsplads og en agerren, der befinder sig på begge sider af en vej. Agerrenen skærer desuden et ældre grøftsystem. Alle anlæg overlejres af 40-80 cm muld. Stenbrolægningerne og det ældste grøftsystem er udaterede, medens vejen har været i brug indtil sen middelalder, men hvor langt tilbage i tid den har været benyttet er stadig ukendt. Vejen er formentlig en sidevej til Furs gamle "hovedvej", der løb fra vikingetidslandsbyen Nederby ud til øens vestkyst, hvor der fandtes en landingsplads og en stor bebyggelse. "Hovedvejen" kan ses på luftfoto.

FUM 106

John Brinch Bertelsen

Ager/mark - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

346. Gødvad

13.03.04 Gødvad

Grube

Diverse

Førromersk jernalder

sb. 69. Mindre undersøgelse af grube med lerkarskår fra førromersk jernalders per. I

SIM 13/1994

Knud Bjerring Jensen

Grube - Førromersk jernalder

347. Hesselskov

13.03.05 Kragelund

Kogestensgrube

Dyrkning

Udateret

sb. 185. Udgravning af kogestensgrube

SIM 27/1994

Knud Bjerring Jensen

Grube - Udateret

348. Lidegård

13.04.05 Hvidbjerg

Boplads

Råstof

Førromersk jernalder

Undersøgelse af en grube indeholdende en del keramik samt udgravning af nogle kogestensgruber

SMS 580A

Steen Reinholdt

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

349. Resengård

13.04.08 Resen

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre bronzealder

sb. 69. Afsluttende undersøgelse (AUD 1993, 288) af forsænket gulvdel. Der fandtes en del flint og skår, hvor en større samlet skårkoncentration sandsynligvis repræsenterer et helt lerkar

SMS 449A

Steen Reinholdt

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

350. Krabbesholm

13.04.09 Skive

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Oldtid/nyere tid

Prøvegravning hvor der i nogle af sandlagene fandtes enkelte vandrullede flintafslag. Desuden fandtes rester af opfyld og bebyggelse fra nyere tid

SMS 175A9

Poul Mikkelsen

Kulturlag - Oldtid

Bebyggelse - Nyere tid

351. Krabbesholm

13.04.09 Skive

Voldgrav

Diverse

Nyere tid

Oprensning af den vestlige del af voldgraven og genplacering af større sten. Disse markerer dog næppe gravens vestlige afgrænsning

SMS 577A

Christian Aabo Jørgensen

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

352. Granlygård

13.04.10 Skive Ls

Boplads

Vejanlæg

St./br./førrom.

sb. 139. På en vestvendt skråning ud mod engene langs Karup Å fandtes en lang række bopladsspor. Ældst er spredte fund af mikroflint og blokke fra Maglemosekultur, og fra den gamle kystskrænt, hvidpatineret flint, formentlig Ertebøllekultur. En del gruber indeholdt zoneornamenteret keramik fra SN, og blandt disse fund må fremhæves et helt sikar. Tre stolpebyggede huse dateres ud fra konstruktionsmæssige træk til ældre og yngre bronzealder. Endelig er fundet en meget velbevaret hustomt fra førromersk jernalder, per. I. Udgravningen fortsættes i 1995

SMS 560A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

353. Svansøvej

13.04.10 Skive Ls

Boplads/agersystem

Vejanlæg

Y.st./y.br./midd./nyere tid

sb. 140. Undersøgelse af kulturlag med flint og keramik aflejret i en naturlig sækning. Keramikken dateres til MN I, og en mindre grube indeholdt et lignende materiale. Derudover undersøgte to treskibede hustomter med henholdsvis tre og fire sæt tagbærende stolper. Enkelte keramikfund antyder en datering til yngre bronzealder. Endelig registreredes omfattende spor af højryggede agre

SMS 559A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Ager/mark - Middelalder

Ager/mark - Nyere tid

354. Østergård

13.05.06 Houlbjerg

Voldsted(?)

Selvvalgt forskning

Nyere tid

Indgår i et projekt om voldsteders tilstand i en del af museets ansvarsområde. En enkelt, håndgravet søgegrøft viste syldsten fra vestfløjen, og tilhørende kulturlag daterer denne til ca. 1600. Stedet nævnes første gang år 1400, men der var ingen spor efter middelalderlig bebyggelse

KHM A/0258, 0308

Inger Marie Hyldgaard

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

355. Thorsø Kirke

13.05.11 Thorsø

Kirkegård

Andet anlægsarbejde

Middelalder

I et snit gennem det vestre kirkegårdsdige blev der under diget observeret en ca. 50 cm bred rende eller grøft, der var gravet 30-40 cm ned i undergrundens sand. I bunden af renden lå stumper af jernal, et materiale, der er anvendt som bygningssten i den romanske kirke

NM II 1245/94

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

356. Hinge

13.06.05 Hinge

Løsfund

Dyrkning

Vikingetid

sb. 24. Detektorafsøgning og søgegrøfter på fundlokaliteten for et treffliget spænde var resultatløs

VSM 296F

Mette Iversen

Andre anlæg/diverse - Vikingetid

357. Høbjerg

13.06.06 Høbjerg

Boplads

Vejanlæg

Ældre jernalder

sb. 36. Ved en prøvegravning blev der lokaliseret gruber, stolpehuller og en brandgrav, formodentlig fra førrom. I-II. Udgravningen fortsætter i 1995.

VSM 360F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Ældre jernalder

358. Havredal

13.06.10 Lysgård

Høj

Plantning

Yngre stenalder

sb. 49 og 51. Ved prøvegravning i højene konstateredes urørte centrale gravanlæg, hvorfor det besluttedes at friholde dem for beplantning

VSM 24F

Mette Iversen

Gravhøj - Yngre stenalder

359. Bjerring Kirke

13.07.01 Bjerring

Kirkegård

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Ved en påkrævet understøbning af kirkens våbenhus fra 1889 stødte man på en romansk grav, hvis sider var sat af 10-12 cm brede, groft tilhuggede granitsten. Overdækningen udgjordes af flade granitsten og afkløvede stenskaller, og små mellemrum var udfyldt med indkilede granitflækker

NM II 1106/94

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

360. Holmen

13.07.03 Grensten

Gård

Selvvalgt forskning

Nyere tid

sb. 25. Voldstedsprojekt (jf. lb.nr. 354). Stedet nævnes ikke i skriftlige kilder, men kendes fra rekognoscering. Den svage højning blev koteopmålt, og en søgegrøft anlagt. Hvor bevaringsforholdene var bedst, sås et tyndt lag påført sand med spor efter syltsten, medens resten var ødelagt af senere tids dyrkning. Det drejer sig antagelig om en eller flere gårde, der ikke har været befæstede, efter keramikken at dømme fra 16-1700-tallet

KHM A/0258, 0298

Inger Marie Hyldgaard

Bebyggelse - Nyere tid

361. Egehoved

13.07.07 Langå

Grøfter/diger

Selvvalgt forskning

Udateret

Voldstedsprojekt, (jf. lb.nr. 354). En diffus og regelmæssigt afgrænset højning med grøfter og diger. Der blev foretaget koteopmåling, men prøvehuller og søgegrøfter viste, at det drejer sig om en naturlig banke, der ved opmudring fra Gudenå er blevet yderligere forhøjet

KHM A/0258, 0296

Inger Marie Hyldgaard

Andre anlæg/diverse - Udateret

362. Tindbæk Hestehave

13.07.10 Skjern

Boplads

Råstof

Yngre stenalder

Ved prøvegravning konstateredes uregelmæssige lave fyldskifter med skår og flint

VSM 266F

Mette Iversen

Bebyggelse - Yngre stenalder

363. Bjerrevej I

13.07.15 Vindum

Høj

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 16. Højen har haft mindst to faser. Primærhøjen har været ca. 12 m i diameter med randsten mod øst og til dels mod vest. Der var bevaret ca. 0,3 m højfyld med nogle afslag, flækker og enkelte skår. En Ø-V orienteret bulkistegrav lå midt i højen. Den var ganske svagt nedgravet i undergrund, 2,8 m lang og 0,8 m bred. I vestendens sydside lå en tyknakket flintøkse. Et ornamenteret svajet bæger fandtes umiddelbart under pløjelaget og formodes at stamme fra en ødelagt sekundært anlagt grav. Den yngre fase kunne erkendes i form af spredte randsten og har haft en diameter på ca. 18 m. Lige uden for højens NØ-del fandtes en ildgrube med ildsprængte sten. Der fandtes ingen spor efter højen 17 O.0474/94-013.

VSM 325F

Martin Mikkelsen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

364. Bjerrevej II

13.07.15 Vindum

Høj/urnegrav/brandgrav

Vejanlæg

Y.st./y.br./æ.j.

sb. 13. De formodede rester af gravhøjen blev udgravet. Bunden af en N-S orienteret stenlægning fandtes placeret på den oprindelige overflade. Stenlægningen rummede ingen fund. Formodede randsten viser at højen har været ca. 4-5 m i diameter. Umiddelbart uden for randstenene fandtes mod NØ et ravdepot, bestående af mere end 200 stykker rå ravklumper. I højperiferien mod øst fandtes en urne med brændte ben fra yngre bronzealder. Ca. 10 m nord for højen afdækkedes en ildgrube. Endelig fandtes en brandgrav ca. 50 m øst for højen; formodentlig har den været placeret ved nordsiden af højen nr. 14, der er blevet ødelagt ved et tidligere vejarbejde

VSM 363F

Martin Mikkelsen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre jernalder

365. Brandstrup IV

13.07.15 Vindum

Boplads/gravplads

Vejanlæg

Førrøm./æ.rom.

sb. 206. På et mod syd svagt skrående terræn er fundet talrige spor efter en boplads fra førromersk jernalder I-II. En dårligt bevaret hustomt er udgravet, mens resten af bopladsen kun er dækket af søgegrøfter. Samme sted er udgravet en gravplads med seks jordfæstegrave fra ældre romersk jernalder. De to størstestensatte grave var 2,0 m lange, 1,5 m brede og 0,6 m dybe. Den ene havde stenlagt bund. I alle gravene fandtes 4-9 lerkar, i fire af gravene desuden bronzefibulaer mv. Specielt skal nævnes otte tætliggende hårnåle af bronze fra en formodet kvindegrav. Der fandtes ikke spor efter de gravlagte. En samtidig boplads med stenlægninger og gruber er lokaliseret i en søgegrøft 100-150 m øst for gravpladsen

VSM 326F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

366. Brandstrup V

13.07.15 Vindum

Bopladsgruber

Vejanlæg

Ældre jernalder

sb. 211. Ved prøvegravning fandtes en samling gruber med skår fra førrom. I

VSM 358F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

367. Brandstrup VI

13.07.15 Vindum

Boplads

Vejanlæg

Y.br./æ.j.

sb. 212. Ved prøvegravning fandtes gruber og enkelte stolpehuller. Skår fra en af gruberne kan dateres til yngre bronzealder VI eller førrom. I

VSM 332F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

368. Faldborg I

13.07.15 Vindum

Høj?, bebyggelse, Kirkegård, vej

Vejanlæg

Y.st./midd./nyere tid

Den østlige del af kirkegården til den i 1655 nedlagte Faldborg Kirke og et område øst herfra er udgravet. Kirkegården blev sandsynligvis brugt til begravelser også efter kirkens nedlæggelse, men det er uvist hvor længe. Kirkegården har ikke været intensivt benyttet, men hele området har dog været udnyttet, og intensiteten øgedes jo tættere man kom kirken. Der undersøgtes 308 grave, hvoraf der var skeletrester i 203. Et godt 1 m bredt fundtomt bælte synes at markere kirkegårdens afgrænsning. Der blev desuden fundet anlægsspor fra neolitikum (overpløjet høj?), bebyggelsesspor fra middelalder og en vej langs kirkegårdens østside. Vejen, som fortsatte ud i engen mod syd, er formodentlig delvis samtidig med kirkegården

VSM 29F

Ann Bodilsen

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Vej/vejbro - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

369. Faldborg III

13.07.15 Vindum

Huse, gruber, bebyggelse

Vejanlæg

Æ.br./y.br./midd.

Der undersøgtes et 6.000 m² stort areal beliggende nord for den nedlagte Faldborg Kirke. På den sydvendte skråning fandtes to øst-vest orienterede hustomter fra middelalder. Husene, der havde vægstolper sat i rette vægforløb, målte 14,5 x 6 m og 11 x 4,75 m. Centralt i det længste hus fandtes et stenindrammet ildsted delvist opløjet i mulden. Heri lå få, små jerngenstande og skår fra 11-1200-tallet. Desuden blev der påtruffet 2-3 mulige middelalderlige hustomter, en stolpeomsat stenslæbning, gruber og hegn. På toppen af bakken lå et 20 m langt, 6 m bredt øst-vest orienteret hus med bevaret ildgrube i vest. Huset havde afrundede hjørner og dateres ud fra konstruktion og skår til sen ældre bronzealder. Fire store gruber med yngre bronzealderkeramik lå i og omkring huset

VSM 357F

Inge Kjær Kristensen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Grube - Bronzealder

Bebyggelse - Middelalder

370. Fårup Dybdal

13.07.15 Vindum

Boplads

Vejanlæg

Bronzealder?

sb. 218. Ved prøvegravning fandtes ildgruber og evt. nogle stolpehuller, samt enkelte flintafslag og skår, men datering er usikker

VSM 359F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Bronzealder

371. Korshøjgård I

13.07.15 Vindum

Gård/vej

Vejanlæg

Germansk jernalder

sb. 208. Afdækning af 2-3 3-skibede langhuse og tilknyttede hegnsløb. To helt afdækkede langhuse er ca. 18 m lange og 5 - 5,5 m brede med let buede langvægge. Det sidste delvist afdækkede langhus(?) har været over 30 m langt. Der er sandsynligvis tale om mindst tre faser af et gårdsanlæg. Et (samtidigt?) vejforløb går lige øst om gårdsanlægget. Udgravning fortsætter i 1995

VSM 324F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Vandmølle - Germansk jernalder

372. Korshøjgård II

13.07.15 Vindum

Gård/boplads

Vejanlæg

Vik./y.j./midd.

sb. 207. På lokaliteten er der udgravet det meste af et gårdsanlæg samt dele af et andet, begge fra tidlig vikingetid. I det næsten helt udgravede gårdsanlæg er der fundet et stort antal anlægsspor, primært i form af stolpehuller, men uden at det har været muligt at udskille sikre hustomter. Der er desuden udgravet fem runde grubehuse, heraf flere med små stolpehuller rundt langs kanten. I det andet gårdsanlæg er der udgravet et dårligt bevaret treskibet langhus og et grubehus. Lokaliteten har formodentlig rummet flere gårdsanlæg, men det kan på nuværende tidspunkt ikke afgøres, om der er tale om samtidige gårde. Fundene fra begge gårdsanlæg består primært af skår, bl.a. fra stempelornamenterede kuglekar, vævevægte, tenvægte, enkelte skår fra klæberstensgryder mv. På lokaliteten findes desuden spredte anlægsspor fra germansk jernalder, vikingetid og middelalder over et flere ha stort område

VSM 330F

Martin Mikkelsen

Andre anlæg/diverse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Yngre jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Andre anlæg/diverse - Middelalder

373. Korshøjgård III

13.07.15 Vindum

Gård/vej

Vejanlæg

Germansk jernalder

sb. 209. Der er afdækket den vestlige del af et gårdsanlæg fra germansk jernalder. De vestligste 16 m af et ca. 5 m bredt treskibet langhus er udgravet. Et hegn afgrænser gårdsanlægget mod vest og syd. Andre stolpehuller hører enten til hegn, eller en dårligt bevaret hustomt. Et (samtidigt?) vejforløb går lige vest om gårdsanlægget

VSM 331F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Vej/bro - Germansk jernalder

374. Rævmose

13.07.15 Vindum

Kogestensgruber

Vejanlæg

Bronzealder?

Ved prøvegravning afdækkedes seks kogestensgruber i to søgegrøfter inden for et 10 x 15 m stort område. Ingen fund

VSM 409F

Martin Mikkelsen

Grube - Bronzealder

375. Rødkjærbro NØ I

13.07.15 Vindum

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre bronzealder

sb. 214. Ved prøvegravning afdækkedes nogle gruber og størstedelen af et treskibet langhus med kogestensgruber i vestenden. Ud fra konstruktionen dateres det til ældre bronzealder. Udgravningen fortsætter i 1995

VSM 397F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Grube - Ældre bronzealder

376. Skaun Dybdal I

13.07.15 Vindum

Boplads

Vejanlæg

Bronzealder(?)

Ved prøvegravning fandtes nogle gruber med enkelte flintafslag og skår. Datering er usikker

VSM 361F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Oldtid

377. Skaun Dybdal II

13.07.15 Vindum

Boplads/urnegrav

Vejanlæg

Bronzealder

sb. 213. Ved prøvegravning fandtes anlægsspor over et stort område. I et udgravningsfelt afdækkedes en del gruber samt stolpehuller, men uden at der kunne udskilles hustomter, hvorfor videre udgravning blev opgivet. De fleste anlægsspor skal formodentlig dateres til bronzealder, III-V, herunder resterne af en gravurne med brændte ben

VSM 362F

Martin Mikkelsen

Bebyggelse - Bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

378. Vindelsbæk Bro

13.07.15 Vindum

Gruber

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 219. På en højning mellem Tange å og Vindelsbæk fandtes ved prøvegravning enkelte anlægsspor. I en mindre grube fandtes skår ornamenteret med tosnoet snor. En større del af lokaliteten henligger i skov

VSM 327F

Martin Mikkelsen

Grube - Yngre stenalder

379. Vindum

13.07.15 Vindum

Brolægning

Plantning

Nyere tid

Umiddelbart vest for kirken undersøgtes en række fint lagte pikstensbrolægnings af form som stier, centreret omkring et større fundament. Tolkningen er usikker; et lille anlæg omkring et mindesmærke?

VSM 350F

Mette Iversen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Vej/bro - Nyere tid

380. Hald

13.08.03 Dollerup Flugttunnel

Andet anlægsarbejde Nyere tid

De røde barakker ved Hald husede i månederne før besættelsen internerede tyske flyvere. Her gravede de en flugttunnel fra en af barakkerne, under hegnet og ud i den nærliggende skov. Ved renovering af bygningen var der lejlighed til at se tunnelnedgangen og et system af løbegange under gulvet, benyttet til at transportere sand bort

VSM 309F Jesper Hjermand

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

381. Gravene

13.08.15 Viborg Voldgrav

Andet anlægsarbejde Middelalder

Snitgravning i den nordlige del af byen afslørede svage spor af byens befæstning. Bydelens senere matrikulering synes at følge den middelalderlige vold og grav

VSM 302F Jesper Hjermand

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

382. Hjultorvet

13.08.15 Viborg Kirkegård

Andet anlægsarbejde Middelalder

sb. 239. Sct. Mathias Kirke udgjorde en af Viborgs 12 middelalderlige sognekirker. Ved reformationen nedlagdes kirken og kirkegården, hvorefter området udlagdes til torv, det nuværende Hjultorv. Der blev ved undersøgelsen ikke fundet spor af kirkegårdsafgrænsningen. Der blev i alt udgravet 70 grave. Alle kendte gravtyper var repræsenteret: de kisteløse, trækistegrave samt de romanske typer: hovedrumsgrave, stengrave og en muret grav af grøn gnejs. Armstillingerne der kunne konstateret i 31 tilfælde, var hovedsagelig A og B. Gravtyper og armstillinger daterer denne del af kirkegården til tidlig- og højmiddelalder. Der er foretaget køns- og aldersbestemmelse af skeletmaterialet samt en patologisk undersøgelse

VSM 804E Lis Trabjerg

Kirke/Kirkegård - Middelalder

383. St. Sct. Hans Gade

13.08.15 Viborg Hus

Andet anlægsarbejde Nyere tid

Registrering af ældre murværk, vel af 1600-tals karakter. Bygningen er sammen med nabohuset indgået i en række boder, som har løbet langs det meste af den østre side af St. Sct. Hans Gade

VSM 390F Jesper Hjermand

Bebyggelse - Nyere tid

384. St. Sct. Hans Gade

13.08.15 Viborg Hus

Andet anlægsarbejde Midd./nyere tid

Undersøgelse af fundamenterne til et baghus rejst efter den store bybrand i 1726 O.0504/94-000

VSM 390F Jesper Hjermand

Bebyggelse - Nyere tid

385. Svaneapoteket

13.08.15 Viborg

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid/midd

sb. 244. En velbevaret kælder fra 1400- og 1600-årene blev undersøgt med prøvegrøfter. Disse afslørede, skuffende nok, alene et ca. 1 m mægtigt lag af havemuld. Op mod den middelalderlige kælder var der spor efter brand, måske den store bybrand 1726

VSM 370F

Jesper Hjermind

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

386. Hvilsomgård

13.09.05 Hvilsom

Boplads

Dyrkning

Ældre romersk jernalder

Prøvegravning viste, at der stadig var delvist bevarede stenlægninger, men gulvlagene var helt eller næsten bortpløjede

VSM 21F

Mette Iversen

Bebyggelse - Romersk jernalder

387. Betryk

13.10.08 Vejby

Boplads

Dyrkning

Førromersk jernalder

sb. 18. Undersøgelse af et langhus, 12 x 6 m med beboelse i vest og stald mod øst. Især staldenden var ret godt bevaret med en kompakt stenbrolægning og seks båse

SMS 579A

Agner Nordby Jensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

388. Kvorning

13.12.03 Kvorning

Vej

Dyrkning

Yngre bronzealder

sb. 57. Fortsat undersøgelse af den nordlige del af vejanlægget (AUD 1990, 230). Fire 1-2 m brede snit godtgjorde, at der ligger to brolagte vejbaner, én plankevej og et antal gren- og risveje over hinanden. Trods en ganske kort afstand mellem snittene var trævejene til dels forskellige af udseende og materiale, noget som til en vis grad, men næppe udelukkende, kan skyldes reparationer

VSM 910E

Mette Iversen

Vej/brø - Yngre bronzealder

Randers Amt

389. Ørkenen

14.01.01 Anholt

Boplads

Selvvalgt forskning

Yngre stenalder

sb. 31. På den kendte "Riecks Plads" er opsamlet et omfattende og egenartet flintmateriale: skævvægede tværpile, knive, bor og skraber på uregelmæssige flækker samt skiveøkser. Paralleller til dette fund skal søges på vestsvenske bopladser

NMI 7738/94

Peter Vang Petersen

Bebyggelse - Yngre stenalder

390. Dyrbakke

14.01.06 Gjerrild

Boplads/gravplads

Dyrkning

Førrøm./æ.rom./y.j.

sb. 109. Undersøgelse af hustomt fra førromersk jernalder, 10 x 5,5 m med spor efter fem sæt tagbærende stolper og indgangsstolper i begge langsider. I vestenden fire gruber med skår og råler. Desuden undersøgtes to urnebrandpletter med 4-5 lerkar og bl.a. sværd, skjoldbule, spyd og diverse beslag. En 9 x 9 x 0,5 m stor dyngge af kogesten fandtes på et humøst, trækulsholdigt lag sammen med lidt keramik fra germansk jernalder/vikingetid. Ved dynggens sydside en 0,5 m dyb grøft med 1,5 m lange, forkullede træplanker, et brændt, væltet plankeværk (?). Anlæggets funktion er ikke klarlagt

DJM 2550

Lisbeth Wincentz

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Jernalder

391. Glesborg

14.01.07 Glesborg

Boplads/hustomter

Dyrkning

Æ.germ./æ.br.

sb. 119. Undersøgelse i område, hvor der med detektor var fundet ti fibler og en guldring fra ældre germansk jernalder. Der konstateredes rester af kulturlag og skårkoncentrationer ved en mindst 15 m lang hustomt med let buede langsider og spor efter fem sæt tagbærende stolper. Ved husets NV-hjørne iagttoges en stor, sodet plet med mange slaggestykker med glaseret overflade, brændte knogler og keramik. I området var der i øvrigt mange stolpehuller, kogestensgruber og øvnanlæg, heriblandt enkelte fra ældre bronzealder

DJM 2024

Lisbeth Wincentz

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Bebyggelse - Germansk jernalder

392. Laen grusgrav

14.01.07 Glesborg

Agersystem/boplads

Råstof

Y.st./br./førrøm.

sb. 157. Undersøgelse af større areal med agerfelter, stolpehuller, gruber, ildsteder og kulturlag fra yngre bronzealder, forsejlet af et ca. 0,5 m tykt, gult sandflugtslag. Sandflugten kom så pludseligt for ca. 2700 år siden, at klovspor fra kvæg, får og vildt ses urørte i den gamle overflade, ligesom "åbne" gruber med tilhørende opgravede jorddynger. Den største og sandsynligvis sammenhængende ager strækker sig ca. 80 m nord-syd og ytrer sig nærmest som en rundpløjning omkring en lav, flad nu bortgravet bakke. Flint og skår i agerens dyrkningshorisont forekommer så ensartet og findelt, at det må opfattes som spor efter bevidst gødskning. Endvidere er der fundet sløbne økser, tværpile, skraber mv., og i et bevaret kulturlag fandtes et kg tragt bægerkeramik og flintaffald. I et firkantet, brøndlignende anlæg 1,5 m bredt og 0,5 m dybt lå dele af fem lerkar fra yngre bronzealder/førromersk jernalder. Endelig undersøgtes gruber med flint og keramik fra ældre bronzealder, og enkelte stolpehuller antyder, at der kan være tale om jordovne og gruber i et hus

DJM 2505, 1909

Niels Axel Boas

Lisbeth Wincentz

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre bronzealder

Ager/mark - Bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

393. Dybdal

14.01.10 Hemmed

Boplads

Dyrkning

Ældre stenalder

sb. 176. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 314) af tørvedækket Ertebølleboplads med et righoldigt materiale af flintredskaber og affald, ikke mindst omkring et ildsted, hvor der desuden er mange knoglefragmenter. Der er foreløbig undersøgt 57 m² men bopladsens udstrækning er endnu ikke afklaret

DJM 2450

Lisbeth Wincentz

Bebyggelse - Ældre stenalder

394. Voldby Kirke

14.01.18 Voldby

Kirke/klokkerstøbegrube

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Ved undersøgelser i anledning af en indvendig restaurering blev der i det romanske tårn konstateret spor efter et oprindeligt grathvælv samt to plankeoverdækkede vinduesglugger. I skibets midtergang blev der lokaliseret en klokkestøbegrube fra tiden omkring kirkens opførelse i begyndelsen af 1200-årene. Gruben indeholdt brændte lerstumper fra kappen, der gør det muligt at anslå klokkens diameter til o. 50 cm. I skibets sydside var der bevaret betydelige partier af et stærkt nedslidt munkestensgulv. Sliddet, der var koncentreret i striber vinkelret på midtergangen, viser, hvorledes kirkens tidligste faste bænkerækker har været placeret

NM II 958/94

Morten Aamann Sørensen

Birgit Als Hansen

Grube - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

395. Dystrup

14.01.19 Ørum

Boplads

Dyrkning

Bronzealder

sb. 248. På findestedet for et depotfund med bronzesværd (AUD 1993, 315), hvor der også var iagttaget kogesten mv., afdækkedes 560 m². Herved fandtes en 7 x 7 m stor samling af kogesten og tilstødende kulturlag med indhold af keramik fra ældre (?), mellemste og yngre bronzealder samt stykker af grove flækkesegl og et støbeformsfragment. En sikker sammenhæng mellem bronzesværdene og kulturlaget er endnu ikke påvist

DJM 2511

Lisbeth Wincentz

Bebyggelse - Bronzealder

Kulturlag - Middelalder

396. Trudvang

14.01.19 Ørum

Høje/grave/boplads

Plantning

Y.st./br./æ.j.

sb. 247. Undersøgelse af to af i alt fem overpløjede høje. I den ene fandtes to, delvist forstyrrede grave, af hvilke en indeholdt en dupsko og en fragmenteret syl/nål, begge af bronze og fra per. II. I den anden høj sås rester af en helt ødelagt bronzealdergrav, men der fandtes også en nord-syd orienteret hellekiste, der målte 2 x 1 m nord-syd, i hvis nordende lå en type I flintdolk. Desuden registreredes ca. 170 opløjede gruber, ildsteder, stolpehuller og to brandgrave på et større areal. Gruberne er fra yngre bronzealder/førromersk jernalder, medens de to grave kan dateres til romersk jernalder. I en muldfyldt sænkning fandtes keramik fra TN C/MN I

DJM 2568, 2567, 2508

Lisbeth Wincentz

Niels Axel Boas

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre bronzealder

Gravhøj - Bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

Grube - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

397. Askhøj

14.02.01 Albøge

Gravplads/hustomt

Plantning

Ældre jernalder

sb. 101. Undersøgelse af 25 brandgrave og ti skeletgrave fra førromersk og romersk jernalder, stærkt beskadiget ved pløjning. Gravene lå på en sandet/gruset bakketop og en vis horisontalstratigrafi kunne iagttages. I mosen nedenfor, hvor der tidligere er gjort fund fra ældre jernalder, herunder dele af to moselig, lykkedes det at spore kranierne og erhverve det ene. Ca. 70 m nord for gravpladsen undersøgte desuden en hustomt med bl.a. ornamenteret lerarne og keramik fra førromersk jernalder

DJM 2576

Lisbeth Wincentz

Bebyggelse - Ældre jernalder

Gravplads/grav - Ældre jernalder

398. Kumlhøj

14.02.01 Albøge

Gravplads

Dyrkning

Germ./vik.

sb. 97. Fortsat undersøgelse af gravfelt (AUD 1993, 316) ilde tilredt ved pløjning. Til nu er frilagt ca. 1.600 m² og undersøgt 17 jordfæstegrave med ret velbevaret skeletmateriale og 5-6 brandgrave. Gravpladsen menes nu afgrænset mod syd og nord

DJM 2011

Lisbeth Wincentz

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Vikingetid

399. Knudsminde

14.02.03 Feldballe

Brandpletter/boplads

Plantning

Ældre romersk jernalder

sb. 61. Undersøgelse af fire tætliggende brandpletter. Efter hårdhændet pløjning i 60 cm dybde var kun de nederste 25 cm af gravene bevaret intakt. Foruden brændte knogler og skår fra adskillige lerkar indeholdt gravene jernknive. Den lille gravplads lå ved foden af et mindre højdedrag tæt ved et samtidigt bopladsområde

EBM 375

Pauline Asingh

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

400. Voldum

14.03.09 Voldum

Bebyggelse

Andet anlægsarbejde

Midd./æ.rom.

sb. 53. Prøvegravning af ca. 2.500 m², hvor der fremkom en stor mængde stolpehuller og fyldskifter opdelt i tre sektioner af to skelgrøfter. Der kunne ikke erkendes strukturer. Skår daterer anlæggene fra 1100-tallet til ind i 1300-tallet. Desuden fandtes fyldskifter og gruber fra ældre romersk jernalder

KHM 0198

Søren Berthelsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

401. Ebbstrupgårdvej II

14.03.12 Ødum

Jordfæstegrave

Dyrkning

Yngre romersk jernalder

sb. 70. Undersøgelse af to forstyrrede jordfæstegrave. Den ene indeholdt skårene fra fire lerkar, tre uidentificerbare jerngenstande samt en spillebrik af glas

KHM 0419

Ragna Stidsing

Gravplads/grav - Romersk jernalder

402. Tordrup

14.03.14 Ørum

Voldsted

Selvvalgt forskning

Midd./nyere tid

sb. 24. Voldstedsprojekt (jf. lb.nr. 354). Dette voldsted kendes fra skriftlige kilder og mindre undersøgelser og er stærkt medtaget af pløjning. Ud fra luftfotografier og søgegrøfter blev det klarlagt, at anlægget er flerdelt, dækker ca. 2,5 ha og dermed er langt større end hidtil antaget. Borgbanken, beliggende ca. 50 m fra Gudenå, er firsidet, ca. 60 x 60 m og opført af træ, grene og tørv. Fra borgbanken fører en ca. 100 m lang vej eller bro til en naturlig sandbanke, afgrænset af grøfter/grave samt kraftige hegnsspor, hvor de øvrige anlæg findes, de fleste i to, enkelte i tre faser: en central, firkantet borgbanke omgivet af grave, og i sammenhæng med denne en borggård, ligeledes omkranset af grave samt rester af forskellige anlæg, men ingen husrester. En del skår daterer disse konstruktioner til 13-1400 tallet

KHM A/0258, 0294

Inger Marie Hyldgaard

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

403. Norup Vest

14.04.10 Vindblæs

Boplads

Dyrkning

Yngre bronzealder

sb. 136. Inden for et areal af ca. 40 x 60 m er opsamlet flintafslag og skrabere, registreret kogestensgruber, affaldsgruber og enkelte stolpehuller, også en affaldsgrube med en del keramik (per. VI) blev undersøgt

KHM 0301

Helge Nielsen

Ernst Stidsing

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

404. Øster Tørslev

14.04.11 Øster Tørslev

Boplads

Andet anlægsarbejde

Æ.førrom./germ.

sb. 96. Prøvegravning på et ca. 29.000 m² stort område, hvorved der fandtes et fåtal stolpehuller og gruber. Der foretoges ikke yderligere undersøgelse

KHM 0680

Søren Berthelsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

405. Hornsmark

14.07.04 Hvornum

Gruber

Andet anlægsarbejde

Y.br./førrom.

sb. 78. Tre gruber konstateret under nedgravning af vandledning. Profiler opmålt og keramik hjembragt

ÅHM 3346

Erik Johansen

Grube - Yngre bronzealder

Grube - Førromersk jernalder

406. Jordhøj

14.07.06 Mariager Ls

Jættestue

Restaurering

Yngre stenalder

Den fredede jættestue undersøgtes i 1964-65 af P. Kjærum, Forhistorisk Museum. Ved et mindre istandsættelsesarbejde genåbnedes en del af det gamle udgravningsfelt for udtagning af prøver til pollenanalyse ved S. Th. Andersen, DGU. Prøverne har siden vist sig at være positive.

SNS 613-0182, NM I 7762/94

Torben Dehn

Svend I. Hansen

Lars Holten

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

407. Kongehøj

14.07.06 Mariager Ls

Langhøj

Restaurering

Yngre stenalder

I forbindelse med mindre istandsættelsesarbejde i de to fredede stordyssekamre kunne iagttages detaljer i opbygningen omkring kamrene; S. Th. Andersen, DGU, udtog prøver til pollenanalyse, som senere har vist sig at være positive

SNS 613-0098, NM I 7761/94

Torben Dehn

Svend I. Hansen

Lars Holten

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

408. Ormehøj

14.07.06 Mariager Ls

Jættestue

Restaurering

Yngre stenalder

Da det fredede jættestuekammer uden dæksten har ligget urørt siden V. Boyes undersøgelse i 1890, var det nødvendigt at foretage en gennemgribende istandsættelse og sikring. Herved var der mulighed for at iagttage detaljer i opbygningen og at udtage prøver fra højfyld og muldhorisont til pollenanalyse hos S. Th. Andersen, DGU. Prøverne har siden vist sig at være positive

SNS 613-0100, NM I 7763/94

Torben Dehn

Svend I. Hansen

Lars Holten

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

409. Brødregade

14.09.08 Randers

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 63. Undersøgelse i baggård til 1600-tals hus (AUD 1993, 329), hvor der fandtes stolper, brolægning og kulturlag. Skår daterer lag og anlæg til 1500-tallet

KHM 0290

Inger Marie Hyldgaard

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

410. Helenestræde

14.09.08 Randers

Bebyggelse

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 76. Undersøgelse af kulturlag samt bebyggelsesrester i form af ovnanlæg, brønd, gulvlag og gruber. Undersøgelsen fortsætter i 1995

KHM 0681

Inger Marie Hyldgaard

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

411. Vestergrave/Hospitalsgade

14.09.08 Randers

Brønd

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 77. Plankebrønd opfyldt i 17-1800-tallet. Opførelsestidspunktet er usikkert, men formentlig nyere tid

KHM 0628

Inger Marie Hyldgaard

Bebyggelse - Nyere tid

412. Slettengård

14.10.01 Auning

Gravhøj/ardspor

Dyrkning

Ældre bronzealder

sb. 23. Efterundersøgelse, som afslørede en næsten intakt randstensskæde, 18 m i diameter, et fundtomt centralgravsanlæg, diverse stenlægninger, gruber, fyldskifter og ardspar

KHM 11/1961

Søren Dyrskjød

Ernst Stidsing

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Ager/mark - Oldtid

413. Fløjstrup Skovgård

14.10.06 Hørning

Kulturlag/boplads

Dyrkning

Y.st./æ.rom.

sb. 37. Fortsat undersøgelse af indhegnet gårdsanlæg med mindst tre faser (AUD 1990, 265) med huse med stensat indgangsparti og arne. I feltets nordøstlige del er fremkommet et kulturlag med tværpile. Udgravningen forventes fortsat

KHM 422/72

Søren Dyrskjød

Ernst Stidsing

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

414. Kongsager

14.10.06 Hørning

Sarupanlæg(?)/hustomter

Plantning

Yngre stenalder

Undersøgelse af et 43 m langt og op til 16 m bredt, øst-vest vendt, U-formet grøftanlæg. Mod øst en tværgående grøft, op til 3,2 m bred og 1,3 m dyb, hvor der fandtes en øskenflaske og et tragtbæger. Yderligere to steder i grøften er der fundet skårkoncentrationer. Umiddelbart synes anlægget nært beslægtet med Sarupanlæg. De fundne hustomter er enskibede med forsænket østdel, men til nu blot registreret i fladen. Undersøgelsen fortsætter i 1995

KHM 180

Reno Fiedel

Bebyggelse - Yngre stenalder

Sarupanlæg - Yngre stenalder

415. Stavnsager

14.10.06 Hørning

Boplads

Skovrejsning

Vikingetid

sb. 57. Ved mindre prøvegravning konstateredes to grubehuse og et større antal stolpehuller. Fra et tredje allerede opløjet fyldskifte, formentlig ligeledes et grubehus, haves et stempelornamenteret, kugleformet lerkar. Undersøgelsen forventes fortsat i 1995

KHM 0663

Reno Fiedel

Bebyggelse - Vikingetid

416. Lykkeshøjvej

14.10.08 Kristrup

Boplads

Skovrejsning

Sen førromersk jernalder

sb. 67. Undersøgelse af en opløjet kogestensgrube samt skårbestrøning over et ca. 75 x 75 m stort område. Friholdt for skovrejsning

KHM 0679

Søren Berthelsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

417. Tustrup

14.10.13 Nørager

Dysse

Restaurering

Yngre stenalder

Før restaurering af tømurene mellem randstenene og af højen omkring dyssekammeret afdækkedes en profil fra P. Kjærums undersøgelse i 1950'erne. Her blev der af S. Th. Andersen, DGU, udtaget prøver til pollenanalyse; de har siden vist sig at være positive

SNS 613-0448

Torben Dehn

Svend I. Hansen

Lars Holten

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

418. Tustrup

14.10.13 Nørager

Jættestue/ardspor

Restaurering

Yngre stenalder

Den fredede jættestue blev undersøgt og restaureret i 1950'erne af P. Kjærums, Forhistorisk Museum. I forbindelse med ny restaurering af indgangspartiet og mindre istandsættelser i kammeret blev der i midten af dette lige under gulvets fliser erkendt et aftryk efter en svær stolpe. Bag kammeret genåbnedes en af P. Kjærums profilgrøfter for afklaring af højopbygningen og for at give S. Th. Andersen, DGU, mulighed for udtagning af prøver til pollenanalyse; de har senere vist sig at være positive. Under højen erkendtes et muldlag, hvorunder der var ardspor, og i højens udkant fandtes et sekundært udateret gravanlæg

SNS 613-0448, NM I 7764/94

Torben Dehn

Svend I. Hansen

Lars Holten

Ager/mark - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

419. Søndergård I

14.10.20 Vivild

Gravplads

Dyrkning

Ældre romersk jernalder

sb. 51. Undersøgelse af en urnegrav, otte urnebrandgruber og seks brandpletter på et område på 12 x 40 m. Der blev ikke foretaget en fladeafdækning, hvorfor det kan formodes, at der er flere grave i området

KHM 0645

Søren Berthelsen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

420. Vendehøj II

14.11.04 Hornslet

Landsby/brandgrav

Råstof

Førrom./æ.rom.

sb. 64. Fortsatte undersøgelser på lokaliteten (AUD 1993, 340). Ved undersøgelsen, der omfattede ca. 3.500 m², er der fundet 32 huse, flere mere eller mindre velbevarede hegnsforløb og en brandgrav. Husene fordeler sig med ti langhuse og 22 udhuse. På grund af feltets størrelse og en intensiv bebyggelse i området har det ikke været muligt at udskille klare gårdsanlæg. Et enkelt hus havde buede væggrøfter, således at huset havde en bredde på ca. 7 m ved indgangene og ca. 5,7 m ved gavlene. De buede vægge kunne ikke ses i stolpesætningen, som var meget regelmæssig. Urnebrandgruben indeholdt en kniv og en lansespids. Undersøgelsen fortsætter i 1995

KHM 0244

Bo Ejstrud

Bebyggelse - Ældre jernalder

Gravplads/grav - Ældre jernalder

Århus Amt

421. Store Torv

15.03.11 Århus

Bebyggelse/brønd/vej/kirkegård

Andet anlægsarbejde

Æ.st./vik./midd.

sb. 83. Et areal på henvend 5.000 m² blev berørt af anlægsarbejdet. Under op til 1,5 m tykke kulturlag, afsat i vikingetid og frem til ca. 1300, sås flintredskaber og afslag fra Ertebøllekulturen. Mens der langs Store Torvs sydside blev afdækket regulære sammenhængende kulturlag fra vikingetid, bl.a. med massive indslag af kammageraffald af tak, så var sporene efter vikingetiden under selve torvet begrænset til et grubehus og en del spredte gruber. I tidlig middelalder blev der hentet sand og ler fra området, hvorved store og dybe huller på flere meter opstod. Disse blev siden opfyldt med affald. Skelgrøfter og brønde fra 1100-årene viste, at området gradvist blev bebygget, og i 1200-årene var ikke færre end fem brønde i brug i området. Tre af brøndene var opbygget i bulteknik, og træet i den ene bestod af genanvendt skibs- og bygningstømmer, her imellem en genanvendt dæksplanke med et indridset møllespil. Dendrodatering viser, at dæksplanken formentlig sad på et skib sidst i 1100-årene. Omkring 1300 blev brøndene tilkastet, og området blev ryddet for bebyggelse for at give plads til Store Torv. Midt på torvepladsen blev endnu i 1300-årene opført et ca. 7,5 x 15,5 m stort hus med kælder. Mens vestgavlen og sydfacaden havde haft grundmur, bestod husets "bagsider" formentlig af bindingsværk. Umiddelbart op ad vestgavlen var en stor stensat brønd anlagt. Brønden var eneste brønd på torvet fra 1300-årene og frem til begyndelsen af 1500-årene, hvor den blev tilkastet. Det omtalte hus skæres af ruinen fra det middelalderlige rådhus, som blev nedrevet så sent som i 1857 (udgravet i 1982). Den ældste ruin antages pga. sin centrale placering på det nyanlagte torv at være Århus' første rådhus. Fundene i dette viser, at det var i funktion indtil begyndelsen af 1500-årene, hvorefter det blev nedrevet for at give plads til et endnu større rådhus. Ved torvets vestafslutning påvistes det svære kampestensfundament til den middelalderlige byport, "Borgporten" mod vest, der var omkring 8 m lang. Den blev nedrevet i 1683 og stod præcis, hvor vikingetidens halvkredsvold havde sit forløb. Umiddelbart vest herfor blev voldgraven da også påtruffet. Hvor Store Torv mod øst ender ved domkirken, blev der påvist rester af den i 1305 nedlagte Torngade. Rester af den middelalderlige kirkegårdsmur ved domkirken blev også påvist. Da terrænet vest for domkirken skulle sænkes, måtte mere end 170 skeletter optages fra kirkegården. Skeletmaterialet består af 43% børneskeletter, hvilket er en usædvanlig høj procentdel. Blandt de øvrige skeletter synes kvinderne at være i overtal, så meget tyder på, at denne del af kirkegården var forbeholdt børn og kvinder. Begravelserne synes at datere sig til ca. 1250-1450

FHM 3880

Hans Skov

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

Kulturlag - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Vej/brø - Middelalder

422. Aarhus Katedralskole

15.03.11 Århus

Bebyggelse/kulturlag

Selvvalgt forskning

Vik./midd./nyere tid

sb. 84. Et par mindre udgravningsfelter på i alt 32 m² blev udlagt i et forsøg på at belyse bebyggelsesudviklingen i dette område. Siden vikingetiden er op til 2,5 m tykke kulturlag aflejret på stedet. Fundene fra vikingetiden bestod især af skår fra halvkuglekar og Østersøkeramik. Andre fund var tenvægte, vævevægte, bennåle, klæbersten og kammageraffald af tak. En sølv mønt slået i Viborg under Svend Estridsen markerede overgangen til middelalder. Fra vikingetid og tidlig middelalder viste lergulve og ildersteder, at området var bebygget. Omkring 1200 blev en teglbygning opført. Bygningen skal sandsynligvis knyttes til katedralskolekomplekset, som netop i 1995 kan fejre 800 års jubilæum på stedet. Teglbygningen blev nedrevet omkring 1400, og først i efterreformatortid blev et par bygninger igen opført på stedet. Fra 1200-tals lagene stammer en meget sjælden dobbeltkam; lignende kamme kendes kun fra Slesvig (et stk.), Norge (fire stk.) og Skotland (to stk.). Kammen, der var af elsdyrtak, er formentlig en norsk kamtype til skægpleje

FHM 3833

Hans Skov

Bebyggelse - Vikingetid

Kulturlag - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

423. Store Nor III

15.04.05 Malling

Kulturlag

Dyrkning

Æ.st./førrom.

sb. 39. Ved rekognoscering var der konstateret flintredskaber, sort jord, kogesten og skaller af marine bløddyr på et SV-ventet næs ned mod Norsminde Fjord. Disse iagttagelser gav forventning om tilstedeværelsen af en køkkenmødding under opløjning. Den efterfølgende udgravning viste, at der ikke var nogen skaldyngede, men derimod et op til 0,5 m tykt, sort, fedtet kulturlag med mange kogesten, lidt bearbejdet flint og spredte muslingeskaller, især østers og hjertemusling. Enkelte lerkarskår daterer laget til tidlig førromersk jernalder. Lidt af flinten er primær, mens resten er marint udskyllede og genindlejrede Ertebølletyper. Konklusion: kystnært kulturlag fra ældre jernalder med kogesten, flint og marine bløddyrskaller blandet med lidt ældre, sekundært Ertebølleflint

FHM 3883

Søren H. Andersen

Kulturlag - Ældre stenalder

Skaldyngede - Ældre stenalder

Kulturlag - Førromersk jernalder

424. Hindhøj

15.06.03 Grundfør

Gravhøj

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

Overpløjet gravhøj fra enkeltgravskultur, i hvilken der fandtes en rektangulær, stenomsat grav 2,25 x 1,5 m med bunden ca. 15 cm nede i råjorden. Gravgodset bestod af et svajet bæger ornamenteret med omløbende vinkelbånd på halspartiet (Glob's C-gruppe), en tyndbladet flintøkse, to tværpile og en flække. Graven var omgivet af en cirkelgrøft med en diameter på 5 m, der indeholdt rester af en stenkreds, som synes at have støttet et stolpehegn. I højområdet nordside var bevaret lidt højfyld i forbindelse med en stenlægning, der tilsyneladende har dækket gravhøjen.

FHM 3884

Jens Jeppesen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

425. Hinneruplund I

15.06.03 Grundfør

Gravhøj

Andet anlægsarbejde

Y.st./y.br./æ.j.

Næsten udjævnet gravhøj fra enkeltgravskulturen. I højområdet centrale del fremkom en uregelmæssig stenlægning, og i forbindelse med den fandtes et delvist bortpløjet lerkar. Det drejer sig om et svajet bæger ornamenteret med omløbende snoreindtryk på halspartiet (Glob's A-gruppe). På grund af anlæggets stærke nedpløjning fandtes ingen spor af gravkonstruktion. I højområdets nordside fandtes en isoleret stenlægning, der opfattes som rest af et stentæppe, der har dækket gravhøjen. Denne stenlægning kan evt. markere en yngre højfase, idet den indeholdt spredte keramikforekomster fra yngre bronzealder eller førromersk jernalder

FHM 3885

Jens Jeppesen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravhøj - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Gravhøj - Ældre jernalder

Gravplads/grav - Ældre jernalder

426. Hinneruplund II

15.06.03 Grundfør

Boplads

Vejanlæg

Ældre jernalder

sb. 23. Over en ca. 100 m lang strækning, hvor muldlaget var fjernet i forbindelse med vejanlæg, blev der registreret spredte affaldsgruber med keramik fra tidlig førromersk jernalder. Et par af gruberne blev udgravet

FHM 3886

Jens Jeppesen

Bebyggelse - Ældre stenalder

427. Lisbjerg Kirke

15.06.04 Lisbjerg

Gård/kirke

Diverse

Vik./midd.

sb. 119. Udgravning, der omfattede størstedelen af kirkens skib, opført af frådsten i 1100-årene. Herved fandtes rester af vægbænke og to sidealtre. Desuden var store dele af kirkens primære jordgulv og et lidt senere mørtelgulv bevaret. Lige inden for stenkirkens fundamentsgrøfter fandtes sporene af en nedbrudt trækirke, båret af jordgravede stolper i væglinjen. Trækirkens vægge har på indersiden været beklædt med hvidt kalkpuds prydet med bemaling i forskellige farver. Dette pudslag fandtes i hundredvis af småstykker, der hovedsageligt lå som en bræmme langs væggene, og på dets bagside var der tydelige aftryk af vidjefletværk og i nogle tilfælde også af træplanker. Trækirkens kor og vestparti kunne ikke entydigt påvises, men til kirken kunne i øst og vest knyttes grave, hvoraf nogle var gennemskåret af stenkirkens fundamenter. Under trækirken fandtes markante spor af tre successivt anlagte bygninger, der viste sig i form af to dybe væggrøfter med spor efter tagbærende stolper, samt en række af fire store, ensartede stolpehuller. Væggrøfterne indeholdt enkelte lerkarskår af vikingetidstype. De tre nævnte bygningslinjer forløb parallelt med en indbyrdes afstand af kun ca. 1 m, og de havde et skråt forløb i forhold til stenkirkens og trækirkens væglinjer. Til gengæld korresponderer de helt med orienteringen af det store palisadeindhegnede gårdsanlæg, som tidligere er blevet påvist omkring kirken (AUD 1989, 321). De tre bygninger må derfor antages at have tilhørt dette gårdsanlæg

FHM 3764

Morten Aamann Sørensen

Jens Jeppesen

H.J. Madsen

Bebyggelse - Vikingetid

Kirke/Kirkegård - Middelalder

428. Søften Erhvervsområde III

15.06.06 Søften

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre jernalder

sb. 58. Ved prøvegravning fremkom affaldsgruber, stolpehuller og hegnsforløb inden for et område på ca. 4.000 m². Keramikfund daterer bebyggelsen til førromersk jernalder per. IIIa

FHM 3902

Jens Jeppesen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

429. Søften Erhvervsområde IV

15.06.06 Søften

Gravhøj

Andet anlægsarbejde

Oldtid

Overpløjet gravhøj placeret på en lille naturlig forhøjning. Selve højen var næsten helt nedpløjet. Centralt i højområdet fandtes en nord-sydvendt stenbygget grav, der var 1,90 m lang og 60-70 cm bred udvendig. Indvendig var den kun ca. 40 cm bred. Siderne var opbygget af hovedstore sten, der var væltet lidt ind. Bunden, der lå ca. 20 cm nede i råjorden, bestod af en uregelmæssig stenlægning. Graven var fundtom. Ved højområdets nord- og østside fandtes rester af en stenlægning, der har dækket højen. Stenlægningerne lå næsten vandret og angiver dermed, at gravhøjen var været ganske lav

FHM 3903

Jens Jeppesen

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

Skanderborg Amt

430. Skellerup Nygårde

16.01.05 Linå

Pottemagerovn

Plantning

Førromersk jernalder

sb. 236. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 350) af en pottemagerovn, anlagt i en 3,2 m lang og op til 1,75 m bred, 8-talsformet nedgravning. Den sydlige halvdel af udgravningen, der havde rummet ovnkammeret, var opfyldt af den rødbrændte lerkappe, der var styrtet ned efter den sidste brænding. Et mindre skårmateriale fra ovnkammeret og især fyrgraven foran dette, daterer pottemagerovnen til begyndelsen af førromersk jernalder per. I

SIM 110/1993

Knud Bjerring Jensen

Andre anlæg/diverse - Førromersk jernalde

431. Skellerup Nygårde

16.01.05 Linå

Boplads

Råstof

Yngre bronzealder

sb. 235. Mindre undersøgelse af to kogestensgruber og en affaldsgrube med lerkarskår fra yngre bronzealders periode VI

SIM 10/1994

Knud Bjerring Jensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

432. Falkenlund

16.01.09 Skannerup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre romersk jernalder

sb. 68. På kanten af en bakkeskråning ned mod Gjærn Ådalen udgravedes godt 3.300 m² af et bopladskompleks fra ældre romersk jernalder. Udgravningen viser, at bebyggelsen tilsyneladende har bestået af fire store gårde, der har ligget tæt sammenbyggede i en NV-SØ gående række. De enkelte gårde, hvoraf ca. halvanden totaludgravedes, har været omgivet af hegn, der har afgrænset de ca. 35 x 45 m store gårdspladser. Gennem udskiftninger af huse og hegn kan gårdenes udvikling følges gennem mindst tre faser. Af oldsagsmaterialet skal især fremhæves et lille, ornamenteret miniaturekar af ler, samt en 34 cm lang jernkniv med velbevaret fæste af træ, der var anbragt med spidsen pegende opad, i kanten af et stolpehul

SIM 3/1994

Knud Bjerring Jensen

Bebyggelse - Romersk jernalder

433. Falkenlund

16.01.09 Skannerup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre romersk jernalder

sb. 68. Udgravning af et ca. 2.000 m² stort område med hegnsgrøfter, stolpehuller uden system samt affalds- og arbejdsgruber fra ældre romersk jernalder. Ud over det sædvanlige materiale af lerkarskår, kværnsten, knusesten m.m. rummede flere af gruberne et stort indhold af esseslagger og hammerskæl fra en eller flere smedjer. På en del af slagterne ses aftryk af blæsebælgen, der i flere tilfælde har været usædvanlig stor

SIM 4/1994

Knud Bjerring Jensen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

434. Store Galgehøj

16.01.09 Skannerup

Høje, ardspor

Dyrkning

Y.st./br.

sb. 28 og 29. Udgravning af to sammenpløjede høje. Den sydligste høj, 28, rummede resterne af en 2,6 x 1,7 m stor øst-vestorienteret kammergrav af træ. Kammerets sider var anlagt i en 0,3 - 0,4 m bred og ca. 0,15 m dyb væggrøft med spor efter lodretstående planker, der havde været støttet med sten. Graven var uforstyrret, men desværre fundtom. I den tørveopbyggede højfyld fandtes en del senneolitiske lerkarskår og flintafslag. Under højen fandtes ardspor. Den nordligste høj, 29, viste sig at være pløjet helt ned, men i sydsiden af højen fremkom rester af to urner fra yngre bronzealder

SIM 5/1994 og 16/1994

Knud Bjerring Jensen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravhøj - Bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

Ager/mark - Oldtid

435. Tvilumgård

16.01.14 Tvilum

Høj

Dyrkning

Ældre bronzealder

sb. 84. Centralt i den næsten helt nedpløjede gravhøj fremkom et 2,6 x 1,0 m stort leje af sten til en SV-NØ orienteret kiste. I graven fandtes de stærkt fragmenterede rester af en ensidigt støbt hjulnål samt to 5,0 - 6,0 cm store ringe af bronze, der daterer den primære grav til ældre bronzealders periode II. Over graven havde været opført en høj med en diameter på ca. 14 m, omgivet af et randstensgærde af enkeltstillede, ca. 0,35 - 0,40 m store sten, hvoraf kun enkelte var bevaret. Ved afsøgning med metaldetektor af pløjelaget over højen og dennes nærmeste omgivelser, fandtes fire fragmenter af en klinge til et bronzesværd samt en dobbeltknap af bronze, formodentlig fra en nu helt bortpløjet, sekundært anlagt per. III grav

SIM 7/1994

Knud Bjerring Jensen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

436. Tvilumgård

16.01.14 Tvilum

Høj

Dyrkning

Oldtid

sb. 202. Udgravning af en ikke tidligere registreret, overpløjet gravhøj uden bevarede gravanlæg

SIM 15/1994

Knud Bjerring Jensen

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

437. Tvilumgård

16.01.14 Tvilum

Gravplads/boplads

Dyrkning

Y.germ./vik./midd.

sb. 203. Detektorafsøgning af markerne nord for Tvilum Kirke. Inden for et lille område fremkom så mange fund af tenvægte, beslag, mønter, fibler m.m. fra vikingetid og middelalder, at der kan være tale om en boplads med særlige aktiviteter. Desuden antyder fragmenter af mere eller mindre smeltede bronzefibler, at en gravplads med brandgrave fra yngre germansk jernalder er ved at blive pløjet i stykker

SIM 25/1994

Knud Bjerring Jensen

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

438. Katrinelund

16.01.15 Voel

Boplads/handelsplads

Dyrkning

Y.rom./germ./vik./midd.

sb. 198. Fortsatte detektorundersøgelser på pladsen, hvor der tidligere er udgravet dele af en omfattende bebyggelse fra yngre romersk og germansk jernalder (AUD 1987, 339). De mange metalgenstande skiller efterhånden pladsen ud fra de "almindelige" bopladser. Siden 1984 er fra romersk og germansk jernalder fremkommet syv romerske sølvdenarer, otte fibler, et par glasperler, et par bronzenøgler, samt en punsel eller et lille stemmejern. Fra vikingetiden to nåle til ringspænder, den ene med en forgyldt maske, et dyrehoved af bronze evt. også til et ringspænde, dele af to smykkeplader i Borrestil, to fuglefibler, en kufisk sølv mønt og to vægtlodder. Desuden en del små stykker smeltet bly og bronze, heriblandt et par støbekegler fra bronzestøbning. Fra middelalderen syv mønter, heraf fire borgerkrigsmønter, to tenvægte samt en pirk af bly

SIM 565/1984

Knud Bjerring Jensen

Anløbsplads/handelsplads - Romersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Anløbsplads/handelsplads - Germansk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Bebyggelse - Vikingetid

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

439. Brunhøjvej

16.02.03 Dover

Boplads

Andet anlægsarbejde

Æ.rom./førrom.

sb. 213. Der afdækkedes bebyggelsesspor i form af et vinklet hegnsløb af tætstillede stolper, en mulig fægyde, en stenrække/væggroft, otte kogestensgruber, 16 andre gruber samt mange spredte stolpehuller, der ikke indgik i klare konstruktioner. Genstandsmaterialet taler for samtidighed med fundene fra tidligere undersøgelse (AUD 1985, 112). I enkelte områder fandtes desuden lerkarskår fra førromersk jernalder per. IIIb

SBM 500

Kirsten Prangsgaard

John E. Jeppesen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

440. Vrold

16.02.08 Skanderup

Kirkegård

Diverse

Middelalder

sb. 42. Forundersøgelse på kirkegården ved den tidligere Vrold Kirke, som blev nedlagt umiddelbart efter 1530. På området blev udlagt fire nord-syd gående grøfter, hvori der blev registreret grave overalt. De mange begravelser var nedgravet i forskellig dybde, og det generelle indtryk er, at der har været aktivitet gennem det meste af middelalderen

SBM 526

Jette Bang

Kirke/Kirkegård - Middelalder

441. Nørregade

16.03.03 Horsens

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 46. Overvågning af nedrivning og genopførelse af to ejendomme fra 17-1800-tallet. Der blev registreret to mindre områder med uforstyrrede kulturlag fra tidlig middelalder

HOM 626

Anders Horsbøl Nielsen

Kulturlag - Middelalder

442. Nørregade

16.03.03 Horsens

Hus/kælder/brolægning/ovne

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

I området nord for Vor Frelser Kirke, det middelalderlige Skt. Jacobs Kapel, blev der udgravet rester af to middelalderlige kældre. Ældst var en trækælder på 5 x 5 m fra tiden lige før 1300. Bevaret var en formodet vægbænk samt hjørnestein, der har båret stolper. I bunden fandtes mange slagter og vinduesglas, der synes at stamme fra aktiviteter i kælderen. Omkring 1300 brolægges hele området, svarende til samtidige brolægninger på byens torv og i de middelalderlige gader. Trækælderen er fyldt delvis op med undergrundssand og en ny stenkælder, lidt større end trækælderen er opført ovenpå i tiden lige efter 1300. Bevaret var de nederste skifter samt en stentræppe i nordsiden. Huset synes ved opførelsen at have ligget alene på pladsen nord for kirken. I perioden 1600-1650 er kælderen fyldt op med tilført fyld og fundamenterne udnyttet til et bindingsværkshus. I samme periode anlægges en del ovne på grundens sydlige del. Ovnaktiviteterne fortsætter helt frem til ca. 1900. Antagelig er der tale om bageovne

HOM 624

Hans Mikkelsen

Ole Schiørring

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

Vej/bro - Nyere tid

443. Smedegade

16.03.03 Horsens

Brønd/fiskedamme/grøfter

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 60. Undersøgelse af ca. 220 m² med et system af karpedamme(?) og grøfter i flere faser, der på et tidspunkt er fyldt op med materiale indeholdende middelaldergenstande. Anlæggene kendes fra skriftlige kilder fra slutningen af 1500-tallet. En undersøgt brønd er ældre end dette tidsrum

HOM 626

Anders Horsbøl Nielsen

Andre anlæg/diverse - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

444. Molgjer

16.03.06 Tamdrup

Høj

Dyrkning

Ældre bronzealder

sb. 54. Undersøgelse foranlediget af fund af bronzesværd i 1993. Højen var totalt nedpløjet, og kun to fragmentariske rester af et stenleje til en bulkiste var bevaret. Heri lå brændte knogler og muligvis grebspidsen til det tidligere fundne sværd. Graven dateres hermed til per. III

HOM 767

Orla Madsen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

445. Tamdrup

16.03.06 Tamdrup

Grube

Dyrkning

Førromersk jernalder

sb. 73. Et anlæg med mange store sten tolkedes fejlagtigt som en jordfæstegrav ved en forundersøgelse i 1993. Anlægget viste sig at være en 2,3 x 2,9 m stor grube fyldt med sten, mange i størrelsen 50 x 70 cm. Gruben var ca. 1 m dyb og indeholdt skår fra tidlig førromersk jernalder

HOM 483

Orla Madsen

Grube - Førromersk jernalder

446. Løvet Overgård

16.04.03 Grædstrup

Høj

Dyrkning

Y.st./æ.br.?

sb. 52. Fortsættelse af undersøgelse fra 1993 (AUD 1993, 358), hvorved det viste sig, at højens stenkonstruktioner især var bevaret mod øst og vest, medens de stort set var pløjet bort mod nord og syd. Den ældste høj var ca. 12 m i diameter, omkranset af en enkelt række sten. Den tilhørende grav, og her kan der være tale om et stenkammer, nævnt i sognebeskrivelsen, var fjernet ved en stor, moderne forstyrrelse midt i højen. Efter denne ældste fase udvides anlægget med tre nord-syd vendte meget regelmæssige, rektangulære stenrammer/grave, der medfører, at højen bliver nærmest rektangulær, ca. 15 m lang. Der fandtes ingen oldsager, kistespor eller skeletspor i disse stenrammer, hvorfor deres tolkning som grave og dateringen hviler på et spinkelt grundlag. Højens historie afsluttes med bulkistegraven A1, som anlægges lidt syd for det oprindelige centrum. Her fandtes klare skeletspor af en ryglagt person, men ingen oldsager. Til denne grav hører den yderste randstensskæde, der viser, at denne, den yngste høj har været 17 m i diameter

HOM 587

Orla Madsen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

447. Sofielyst

16.04.06 Sønder Vissing

Jordfæstegrav i høj

Dyrkning

Ældre romersk jernalder

sb. 75A. Udgravning af totalt nedpløjet gravhøj uden spor af centralgrav. Lidt vest for højcentrum udgravedes en delvist plyndret 3 m lang, 1,7 m bred øst-vest vendt jordfæstegrav fra tidlig B2. Graven indeholdt skår af syv lerkar, to jernfibler, et jernbæltespænde, en til to nåle, lidt stærkt omdannet sølv (muligvis en perle), en lige kniv og en svajet kniv

HOM 782

Orla Madsen

Gravhøj - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

448. Tønningvej

16.04.09 Tønning Gruber
Andet anlægsarbejde Førromersk jernalder
sb. 59. Undersøgelse af fire gruber fra tidlig førromersk jernalder
HOM 784 Orla Madsen
Grube - Førromersk jernalder

449. Vindingholm

16.04.10 Vinding Gruber
Plantning Førromersk jernalder
sb. 112. Ved en fortsat undersøgelse i forbindelse med plantning af læhegn (AUD 1993, 359), udgravedes en lille grube med skår af tre lerkar fra førromersk jernalder per. I. Skårene var dækket af et kompakt lag af håndstore sten
SIM 111/1993 Knud Bjerring Jensen
Grube - Førromersk jernalder

450. Dørup

16.04.11 Voerladegård Boplads
Andet anlægsarbejde Ældre germansk jernalder
Dele af husvægge og hegn fra boplads fra ældre germansk jernalder undersøgtes i et smalt tracé
HOM 766 Mariann Hahn-Thomsen
Bebyggelse - Germansk jernalder

451. Dørup Vestergård

16.04.11 Voerladegård Boplads
Andet anlægsarbejde Ældre bronzealder
sb. 88. Undersøgelse af en række diffuse fyldskifter og tre gruber fra ældre bronzealder i smalt tracé
HOM 764 Mariann Hahn-Thomsen
Bebyggelse - Ældre bronzealder
Grube - Ældre bronzealder

452. Egebjerg

16.05.02 Hansted Boplads
Vejanlæg Førromersk jernalder
sb. 82. Undersøgelse af to udaterbare kogestensgruber og fire gruber med skår fra tidlig førromersk jernalder
HOM 781 Orla Madsen
Bebyggelse - Førromersk jernalder
Grube - Førromersk jernalder
Grube - Udateret

453. Elbjergvej

16.05.04 Katstrup

Brønd og vandingstrug

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 26. Undersøgelse af et nyere tids vandingstrug og brønd

HOM 779

Orla Madsen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Bebyggelse - Nyere tid

454. Fuldbro Mølle

16.05.10 Tåning

Bro/kajanlæg

Diverse

Vikingetid?

sb. 47. Fortsatte undersøgelser (AUD 1993, 361). Der blev udlagt et felt nord for de tidligere felter. På strandbunden fremkom en næsten intakt øst-vest orienteret træbro eller kajanlæg parallelt med strandkanten. Anlægget var konstrueret af ubarkede ellestammer, støttet af solid grenfletning i begge sider, men blev ikke afgrænset i øst eller vest, hvilket vanskeliggjorde en tolkning. Det drejer sig sandsynligvis om en simpel bro eller kaj. Der afventes dendrodateringer af de lodrette stolper, der har båret fletværket. De tidligere undersøgte anlæg har kunnet dateres til ca. 700-1000

SBM 284

Jette Bang

Andre anlæg/diverse - Vikingetid

Anløbsplads/handelsplads - Vikingetid

Vej/bro - Vikingetid

455. Horndrup Holm

16.05.10 Tåning

Dæmning/fiskegård?

Selvvalgt forskning

Yngre jernalder?

sb. 84. Fortsatte undersøgelser (AUD 1993, 362). Der blev undersøgt to større felter. I det ene, længst væk fra åen, registreredes en firkantet, kasselignende konstruktion af groft tildannede træstykker, heriblandt genanvendte dele. I et ånært felt blev der i dybden registreret en stor mængde pæle af relativt småt dimensioneret tømmer sammen med risfletning i ca. 0,5 m højde. I sand- og tørvelaget omkring dette fletværk fandtes to lerkarskår fra 5. og 6. årh. e.Kr. Desuden fandtes en trækølle. Der afventes datering af pæle og risfletning

SBM 125

Jakob Tue Christensen

Andre anlæg/diverse - Yngre jernalder

456. Tåningvej

16.05.10 Tåning

Boplads

Vejanlæg

Førromersk jernalder

sb. 53. Undersøgelse af ti anlæg: en grube, et kompleks fra førromersk jernalder per. I, en grube fra samme periode, et ildsted, seks formodede stenspor og et anlæg af uvis art og datering

SBM 471

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

457. Vestbirk

16.05.15 Østbirk

Boplads

Andet anlægsarbejde

Oldtid

sb. 164. Mindre prøvegravning, hvorved der afdækkedes et område med stolpehuller og gruber

HOM 796

Anders Horsbøl Nielsen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

458. Østbirk

16.05.15 Østbirk

Boplads/jernudvinding

Andet anlægsarbejde

Y.st./y.br.(?)/j./rom./ y.germ./vik.

sb. 166. Undersøgelse af ca. 60.000 m², hvorved der fremkom gruber fra mellemneolitisk tragtbægerkultur, to huse og et hegn, muligvis fra yngre bronzealder, otte ikke nærmere daterbare jernudvindingsanlæg samt et hus fra ældre romersk jernalder. Endelig en boplads, ikke færdigundersøgt, i mindst tre faser, der tidsmæssigt antageligt strækker sig fra yngre romersk jernalder ind i yngre germansk jernalder. Sidstnævnte boplads er foreløbig blot repræsenteret ved en gård, medens resten af bebyggelsen ligger uden for det undersøgte område. Denne gård skæres af en anden, der hører til en rækkelandsby med syv indhegnede gårde liggende i et øst-vest vendt forløb over 200 x 40 m, hvor husene og hegnene eksisterer i to til fire faser. Hver gård består af langhus og et til to mindre udhuse, evt. staklade, dækkende et område på ca. 30 x 40 m, idet dog to gårde i den sidste fase slås sammen og dermed omfatter et indhegnet område på ca. 70 x 40 m. Vest for denne bebyggelse findes muligvis fortsættelsen med tre gårde omgivet af hegn samt yderligere nogle større og mindre gårde, men her er undersøgelserne uafsluttede, og det samme gælder to gårde helt mod syd, der udgør en sen fase i bebyggelsen (dobbelte vægge). Endelig findes der spredt fire til fem gårde i en bebyggelse, der antagelig har bestået af seks til syv gårde, der repræsenterer den seneste fase i bebyggelsen. Et fragment af en fibula fra yngre germanertid understøtter denne datering. Dateringen af de øvrige faser er mere usikker. Rækkelandsbyen tilhører nok yngre romertids slutning/ældre germansk jernalder, medens bebyggelsen vest herfor bør være fra sidstnævnte periode. Endelig er der antagelig spor af vikingetidsbebyggelse nord for de undersøgte områder. Udgravningerne fortsætter i 1995

HOM 773

Orla Madsen

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Jernudvinding - Udateret

459. Nørremarkshus

16.06.07 Tørring

Boplads

Vejanlæg

Br./æ.førrom./germ.

Fortsat undersøgelse af boplads fra germansk jernalder (AUD 1993, 369). På et ca. 3.000 m² stort areal undersøgte et udsnit af en større bebyggelse fra perioden 5. til 7. årh. I alt afdækkedes helt eller delvist otte hustomter repræsenterende faser i to-tre gårdsanlæg. I feltet fandtes også et bronzealderhus og enkelte gruber fra tidlig førromersk jernalder. Ca. 200 m NV herfor udgravedes i 1993 dele af et gårdsanlæg fra yngre romersk jernalder

VKH 1618

Folmer Christiansen

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

616. Thorsø

16.06.06 Them

Stolpekonstruktion

Diverse

Middelalder

sb. 390. Mindre undersøgelse af svære, firkantet tilhuggede, lodretstående egestolper, dyreknogler samt keramik fra 12-1300 årene. Fundet blev lokaliseret under sportsdykning, på ca. 2 meters dybde i østenden af Thorsøen.

SIM 12/1994

Knud Bjerring Jensen

Andre anlæg/diverse - Middelalder

Vejle Amt

460. Glud Engvej

17.01.04 Glud

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

sb. 58. På en højning i engområde undersøgtes et tyndt brandlag af hvidt sand, aske, trækul og ganske lidt flint, som daterer laget til senneolitikum. Holmen har tidligere været et næs i en sø

HOM 789

Per Borup

Kulturlag - Yngre stenalder

461. Skjold

17.01.10 Skjold

Boplads

Andet anlægsarbejde

Vikingetid

sb. 26. Mindre udgravning, hvorved der fandtes to grubehuse, dele af et hegn, spredte stolpehuller og enkelte gruber. En brønd blev kun delvist udgravet

HOM 776

Anders Horsbøl Nielsen

Bebbyggelse - Vikingetid

462. Skjold Kirkevej

17.01.10 Skjold

Grube

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 27. Udgravning af en større grube fra yngre bronzealder

HOM 785

Anders Horsbøl Nielsen

Grube - Yngre bronzealder

463. Almind I

17.02.01 Almind

Høj, bebyggelse, grav

Råstof

Y.st./br./æ.j./førrom./æ.rom.

sb. 34. Der registreredes to højfaser med to primære og to sekundære grave. Dateringerne, der er noget usikre, baseres på gravtype, stratigrafi og i begrænset omfang fund af flint, bronzefragmenter og keramik. I den ældste fase med en bred stenlægning op ad højsiden er gravlagt mindst to personer i hockerstilling. Senere formodentlig i ældre bronzealder er der foretaget en jordfæstebegravelse i højen, der ved en tørveopbygning udvides fra ca. 12 til ca. 18 m i diameter. De to sekundære grave, der formodentlig er fra yngre bronzealder, er en brandgrav med rensede knogler på flade sten og en brandplet. Tidligere er registreret en yngre bronzealderurne. Op til højen var endnu en grav, et hus og gruber fra per. III b/ældre romersk jernalder

MKH 834

Kirsten Prangsgaard

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

464. Almind II

17.02.01 Almind

Gravhøj

Råstof

Y.st./br./j.a.

sb. 35. Der registreredes to faser med hver en grav. I den ældste fase har højen, der langs højfoden er markeret af en delvis bevaret stenlægning, en diameter på ca. 22 m. Graven i højens centrum havde stensatte sider, og der var medgivet en enkeltgravs flintøkse. I den yngre fase er der foretaget en begravelse i en bådstævn(?), der pga. et ildsted i midten af stævnen var bevaret som et trækulslag. Trækullet er vedbestemt som hassel. Bådstævnen har derfor i givet fald været plankebygget med trænegler. I gravfylden blev der fundet fire lerkarskår, der ikke kan dateres nærmere end til yngre bronzealder/jernalder. En delvist bevaret stenlægning langs højfoden indikerer en høj diameter på ca. 13 m

MKH 835

Kirsten Prangsgaard

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Bronzealder

Gravplads/grav - Jernalder

465. Brødsgård

17.02.03 Harte

Boplads

Vejanlæg

Udateret

sb. 42. Ved prøvegravning afdækkedes stolpehuller og enkelte gruber. Undersøgelserne fortsætter i 1995

MKH 846

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Udateret

Grube - Udateret

466. Havgård

17.02.03 Harte

Boplads

Vejanlæg

Vik./midd.

sb. 39. På 2.200 m² afdækkedes fire huse, et hegn og en mulig brønd. Det ældste hus dateres ud fra hustypologi til sen vikingetid. To af husene dateres ud fra hustypologi, stratigrafi og keramik til 1100-tallet. Det yngste hus dateres ud fra hustypologi, stratigrafi og keramik til høj- og/eller senmiddelalder

MKH 843

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Udateret

467. Nebelsminde

17.02.03 Harte

Boplads

Vejanlæg

Udateret

sb. 40. Ved prøvegravning afdækkedes stolpehuller og enkelte gruber. Undersøgelsen fortsættes i 1995.

MKH 844

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Udateret

Grube - Udateret

468. Sødalgård

17.02.03 Harte

Boplads

Vejanlæg

Udateret

sb. 41. Ved prøvegravning afdækkedes stolpehuller og enkelte gruber. Undersøgelsen fortsætter i 1995.

MKH 845

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Udateret

Grube - Udateret

469. Hatting Bageri

17.04.03 Hatting

Gruber

Andet anlægsarbejde

Tidlig førromersk jernalder

sb. 138. Ved prøvegravning undersøgtes fem gruber og en grøft fra tidlig førromersk jernalder

HOM 566

Orla Madsen

Grube - Førromersk jernalder

470. Annexgården

17.04.08 Store Dalby

Dyssetomt/boplads

Dyrkning

Yngre stenalder

sb. 13. Fortsat udgravning af stærkt forstyrret dysse (AUD 1993, 373). Dyssekammeret var bortsprængt og en del af de sprængte kammersten var nedgravet på stedet. Højområdet var i øvrigt præget af talrige nyere nedgravninger, hvor dels randsten og dels sten fra stenpakninger mv. var nedgravet. I højens periferi fandtes en urørt, stensat grav. Graven var fundtom, men er formodentlig neolitisk. I en stenlægning i højens udkant fandtes et knust tragt bæger. Fund af flintaffald, flintredskaber og skår i højfylden og tilstedeværelsen af enkelte gruber og kogestensgruber viser, at der har ligget en boplads på stedet omkring overgangen tidlig neolitikum/mellemneolitikum P.2731/92-000

VKH 1585

Folmer Christiansen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

471. Tyrsted Kirke

17.04.10 Tyrsted

Kirke

Andet anlægsarbejde

Middelalder

I korets sydvesthjørne var der bevaret et munkestensgulv, der formentlig er samtidig med de senmiddelalderlige hvælvinger. På gulvfladen og i et overliggende sandlag blev der opsamlet talrige stykker vægpuds med kalkmalede dekorationer i klare røde, gule og sorte farver. Afslåede teglskaller på pudsflagernes bagside viste, at kalkmalerierne har prydet korets hvælvinger.

NM II 687/94

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

472. Borgvold

17.08.15 Vejle

Voldsted

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 28. Søgegrøft igennem Vejleborgens tomt. Snittet viste, at selve borgbanken var totalt jævnet. I profilgrøften fandtes tre kraftige tilspidsede egestolper nedrammet i den underliggende tørv. En dendrokronologisk datering forsøgte, men var ikke mulig. I borganlæggets sydside fandtes en lav voldgrav nedgravet i tørv. Graven var fyldt med affald i form af nedskredne klumper af lerklining, dyreknogeter, skår mv. Umiddelbart inden for voldgraven stod en række skråtstillede pæle, der formodentlig er en del af en konstruktion, der har skullet støtte voldfoden. Keramik fra graven dateres til slutningen af 1200-tallet eller (snarere) til 1. halvdel af 1300-tallet.

VKH 1642

Folmer Christiansen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

473. Søndergade

17.08.15 Vejle

Kælder

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 21. Undersøgelse af kampestensbygget kælder i Vejles centrum. Kælderrummet var ca. 3,5 x 3,5 m stort og opført på et 30-35 cm tykt kulturlag med en horisontal lagserie. Fund af keramik, dele af kridtpiber, glas mv. fra disse lag dokumenterer, at ingen af lagene er ældre end 1700-tallet. Fundet viser, at kælderen er opført i midten eller slutningen af 1700-tallet og har været i brug til ind i dette århundrede

VKH 1652

Folmer Christiansen

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

474. Fårupvej

17.09.04 Jelling

Boplads

Andet anlægsarbejde

Tidl.førrom./æ.rom.

sb. 119. På et ca. 1 ha stort areal umiddelbart syd for Jelling undersøgtes en bebyggelse fra ældre romersk jernalder, bestående af 47 hustomter fordelt på 13-14 gårde. Gårdene lå i tre øst-vest vendte rækker på toppen af sydsiden af en bakke, repræsenterende mindst to hovedbebyggelsesfaser.

Landsbyen er samtidig med en stormandsgård med tilhørende høvdingegrav undersøgt i 1986 kun få hundrede meter vest herfor (AUD 1986, 419; AUD 1987, 358). Ud over ældre romertids bebyggelse fandtes i området to gårde fra tidlig førromersk jernalder.

VKH 1635

Folmer Christiansen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Ringkøbing Amt

475. Debjerg

18.01.02 Debjerg

Boplads

Andet anlægsarbejde

Vik./tidl.midd.

Tre grubehuse fra begyndelsen af vikingetid og stolpehuller fra en bygning fra sen vikingetid/tidlig middelalder blev opmålt i tværsnit. Blandt fundene i den sekundære fyld i grubehusene var mange slagger og essesten, samt også en hel, ubrugt essesten i råler, tildannet i størrelsen 30 x 20 cm. Også i stolpehullerne lå store mængder slagger

SKJ 125

Torben Egeberg

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

476. Trøstrup

18.01.06 Herborg

Gravhøj

Plantning

Oldtid

sb. 161. Prøvegravning efter gravhøjen, hvoraf intet spor fandtes

HEM 3316

Hans Rostholm

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

477. Estvadgård

18.02.02 Estvad

Boplads

Vejanlæg

Æ.st./æ.br.

sb. 103. Undersøgelse af boplads med gruber og stolpehuller, delvist forsejlet af erosionslag.

Fundmaterialet består af flintredskaber, flintafslag samt keramik. Selve bopladsområdet skønnes at dække et areal på 3.600 m².

SMS 569A

Christian Aabo Jørgensen

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

478. Højgård

18.02.09 Sevel

Grav

Dyrkning

Ældre bronzealder

sb. 688. Undersøgelse af en fladmarksgrav på ca. 2 x 0,75 m, gravet 0,25 m ned i undergrunden. I en åbning på ca. 1 x 0,25 m i et stentæppe fandtes brændte ben og en bronzekniv, der foreløbig er dateret til per. III.

HOL 20.164

Lis Helles Olesen

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

479. Skank

18.02.09 Sevel

Hus/ardspor

Dyrkning

Yngre stenalder

sb. 691. Undersøgelse af den 10 cm forsænkede, 8 x 5 m store østende af en hustomt, hvortil evt. hører spredte stolpehuller. Fundene var meget få, men et af lerkarskårene stammer fra et klokkebæger. Under hustomten fandtes ardspor

HOL 20.165

Lis Helles Olesen

Poul Mikkelsen

Ager/mark - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

480. Kirkebakke

18.03.05 Gjellerup

Boplads/grave

Andet anlægsarbejde

Y.st./y.br./æ.j./midd./nyere tid

sb. 56. Undersøgelse af ca. 13.500 m² med fund fra flere perioder. Fra yngre stenalder således en lille grube med enkeltgravskeramik samt et 6 x 5,5 m stort, nedgravet hus fra senneolitikum. Fra sen bronzealder og tidlig jernalder undersøgtes flere langhuse, herunder et mindst 27 m langt bronzealderhus. Fra bronzealderen desuden 70 kogestensgruber og syv mindre gruber med fund. Fem urnegrave fra tidlig førromersk jernalder fremkom omkring en højning, forstyrret af sandgravning. I områdets vestlige del undersøgtes 60 fundtomme jordfæstegrave fra middelalder eller nyere tid, placeret over en 92 m lang strækning, i en eller flere rækker. Her fandtes også et udateret firkantet anlæg med et tværmål på 1,4 m og et stort stolpehul i midten. Fem indtil 2,5 m dybe nedgravninger indeholdt store mængder trækul ved bunden og er eventuelt fra yngre stenalder

HEM 3299

Hans Rostholm

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Bronzealder

Grube - Bronzealder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Gravplads/grav - Nyere tid

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

Andre anlæg/diverse - Udateret

481. Kirkebakke

18.03.05 Gjellerup

Gravhøj/grave

Plantning

J./vik.

sb. 57. Udgravning af ikke tidligere registreret gravhøj i plantebælte. Højen var helt nedpløjet og ca. 17 m i diameter. Der var ingen grave bevaret i højens centrale del. I højfylden var talrige bopladsfund fra ældre jernalder. Ved højens syd- og østkant samt uden for højen fremkom jordfæstegrave fra vikingetid. Der undersøgte tre grave, heraf en uden fund. De to andre indeholdt lerkar, hvæssesten, spor efter trækar, jerngenstande, tandemalje, skeletspor og spor efter lodrette kisteplanker. Der synes at være tale om en større gravplads (jfr. AUD 1989, 345; 1991, 329).

HEM 3306

Hans Rostholm

Bebyggelse - Ældre jernalder

Gravhøj - Jernalder

Gravplads/grav - Jernalder

Gravplads/grav - Vikingetid

482. Skovby Nord

18.03.05 Gjellerup

Boplads

Plantning

Førrom./y.br./nyere tid

sb. 58. Undersøgelse af ca. 7.300 m², hvorved der bl.a. fremkom et hus på 7 x 5 m samt talrige stolpehuller og gruber, herunder fire kogegruber og otte affaldsgruber med skår og jernslagge fra tidlig førromersk jernalder. En brønd indeholdt kværne, kohorn og skår af mindst 15 kar fra overgangen bronzealder/jernalder. Desuden fremkom i den østlige del af området lertagningsgruber i forbindelse med teglovne fra nyere tid (jfr. AUD 1993, 398).

HEM 3266

Martin Winther Olesen

Hans Rostholm

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Nyere tid

483. Skovby Syd

18.03.05 Gjellerup

Gruber

Plantning

Oldtid

sb. 60. Undersøgelse af et ca. 2.000 m² stort område, hvorved der fandtes i alt ti nedgravninger fra oldtiden, men ingen daterende fund.

HEM 3315

Martin Winther Olesen

Hans Rostholm

Grube - Oldtid

484. Skovby Sydøst I

18.03.05 Gjellerup

Boplads

Plantning

Førrom./midd./nyere tid

sb. 54. Undersøgelse af ca. 5.300 m² med bl.a. en affaldsgrube fra førromersk jernalder samt stolpehuller, grøfter og ni brønde fra middelalder og nyere tid. De fem af brøndene havde rester af en rektangulær brøndkasse af træ, herunder en del genbrugstømmer. En af brøndene indeholdt mange middelalderskår.

HEM 3313

Martin Winther Olesen

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

485. Skovby Sydøst II

18.03.05 Gjellerup

Boplads

Plantning

Førrom./oldtid

sb. 59. Undersøgelse af ca. 900 m², hvorved der fremkom forskellige anlægsspor fra oldtiden, bl.a. stolpehuller, trækulsmile, kogestensgrube samt en grube med fund fra førromersk jernalder og en ca. 2 m dyb brønd(?) uden daterende fund.

HEM 3314

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Oldtid

Bebyggelse - Udateret

486. Virkelyst

18.03.05 Gjellerup

Boplads

Plantning

Y.br./førrom.

sb. 61. Ved undersøgelse af i alt 530 m² i et bredt plantebælte fremkom tre kogestensgruber og fire større gruber med fund fra overgangen bronzealder/jernalder.

HEM 3308

Hans Rostholm

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

487. Herning Torv

18.03.06 Herning

Boplads/grave/jernudvinding

Andet anlægsarbejde

Æ.germ./vik.

sb. 33. Undersøgelse af ca. 4.800 m². Midt på torvet fremkom et indhegnet gårdsanlæg på ca. 50 x 60 m. Øst herfor fremgravedes en del af et tilsvarende anlæg. Desuden undersøgte spredte huse, stolperækker, en brønd, flere gruber med skår og tre gruber fra jernudvinding. Brønden var ca. 2,5 m dyb og indeholdt skår fra ældre germansk jernalder samt nederste del af en træstige, en træskål og en 80 cm lang, rørformet trægenstand. I den sydlige del af området fremkom tre jordfæstegrave fra vikingetid, alle med tydelige kistespor. De to indeholdt fund i form af et lerkar, tre jerngenstande, en tenvægt, fire glasperler og tekstilrester.

HEM 3312

Hans Rostholm

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Gravplads/grav - Vikingetid

488. Holing

18.03.06 Herning

Boplads

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 31. I fortsættelse af udgravninger i 1992-93 (AUD 1992, 337; 1993, 399) undersøgte flere mindre områder, i alt 1.250 m², på den SV-lige del af Holing-knuden. Der fremkom rester af langhuse og hegn samt forskellige gruber, en brønd og et grubehus med tre vævevægte.

HEM 3176

Martin Winther Olesen

Hans Rostholm

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Jernalder

489. Holing Nordøst I

18.03.06 Herning

Boplads

Andet anlægsarbejde

Førrom./æ.rom.

sb. 32. Undersøgelse af ca. 1.180 m² på den østligste del af et stort bopladsområde på Holing-knuden (AUD 1993, 399). Der fremkom en del stolpehuller uden synligt system samt 13 gruber, hvoraf de otte indeholdt skår fra mindst 74 forskellige lerkar og mindst to ildbukke. Skårene spænder fra førromersk jernalder per. II til tidlig ældre romersk jernalder.

HEM 3291

Martin Winther Olesen

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

490. Holing Nordøst II

18.03.06 Herning

Boplads/grave

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 32. Der undersøgtes ca. 20.400 m² på den NØ-lige del af et stort bopladsområde (AUD 1993, 399). Der fremkom rester af mindst otte indhegnede gårdsanlæg, til dels med flere faser. Kun et af gårdsanlæggene kunne helt fremgraves. Der blev undersøgt i alt otte brønde, alle med daterende skår. Brønde og gårdsanlæg er fra yngre romersk jernalder og germansk jernalder. Uden for indhegningerne fandtes bl.a. et stort hus, talrige stolpehuller uden synligt system og en stor affaldsgrube fra førromersk jernalder. Desuden fremkom seks små brandgrave, som var meget nedpløjede og lå i grupper med to og fire grave.

HEM 3291

Hans Rostholm

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

Gravplads/grav - Jernalder

491. Norgesvej

18.03.20 Vildbjerg

Boplads/grave

Andet anlægsarbejde

Jernalder

sb. 49. Undersøgelse af ca. 9.750 m² på den østlige del af et stort bopladsområde (AUD 1993, 405). En mindre del af bebyggelsen var fra førromersk jernalder, bl.a. 17 gruber med skår mv., en brønd samt hegn og huse. Fem huse i den sydlige del var omgivet af hegn fra per. I-II og i den nordlige del af et kompliceret hegnsgrøftsystem og to huse fra per. IIIa. Hovedparten af fundene er fra 4.-5. årh., hvorfra der på den sydlige del kunne udskilles fire faser med indhegnede bebyggelser oven i hinanden. Hver fase omfattede et stort hus og op til tre mindre huse samt en brønd. Hertil hører endvidere 34 gruber fra jernudvinding. På den nordlige del af området fremkom to gårdsanlæg fra 4.-5. årh., det ene med tre faser. Ved udgravningen fandtes endvidere to brandgrave.

HEM 3220

Bo Steen

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

Gravplads/grav - Jernalder

Grube - Jernalder

Jernudvinding - Jernalder

492. Kjeldgård

18.04.05 Hover

Boplads

Andet anlægsarbejde

Førromersk jernalder

sb. 110. Fund af skår, knusesten m.m. En længere profil og et par mindre blev afrenset, og et ca. 10 cm tykt kulturlag, indlejret i flyvesand, blev dokumenteret. Dette var flere steder todelt med et mellemliggende lyst lag sand. I området er der en større indsande, der ligger lige på kanten af plateauet ved Hover ådal

RIM 7411

Palle Eriksen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

493. Vinkælder

18.04.14 Torsted

Boplads

Dyrkning

Ældre jernalder

sb. 160. I er hul efter mortarsten sad rester af et lerkar. Kun den nederste del af lerkarret var bevaret. Under bunden af karret lå en glittesten. Såvel sten som lerkar må være forsættigt anbragt

RIM 7409

Palle Eriksen

Bebyggelse - Ældre jernalder

494. Koustrup

18.04.16 Velling

Gård/landsby

Dyrkning

Middelalder

sb. 23. Umiddelbart under pløjelaget fremkom de velbevarede rester af et øst-vest orienteret hus. Ydervæggene var markeret af syldsten, der var bevaret i længere forløb i de to langvægge og i vestgavlen. Husets østende blev af tidnød ikke udgravet. En udbygning, nærmest en karnap, midt i den nordlige syldstensrække, har rummet et større ovnanlæg. Husets indvendige bredde var ca. 5 m, og dets længde kunne følges over ca. 13 m. De centrale dele var dækket af et lergulv, der delvist var opblandet med nedsunkne lerkapper fra to ovnanlæg. I den østlige del var der opført en slags kule af store marksten. Huset anses for at være stuehus i et større gårdkompleks. Efter genstandsmaterialet at dømme har det været i brug i årtierne omkr. 1300. Undersøgelsen fortsætter i 1995.

RIM 7471

Palle Eriksen

Helle Henningsen

Bebyggelse - Middelalder

495. Vesttarp

18.04.16 Velling

Gravplads

Dyrkning

Ældre germansk jernalder

sb. 26. I et område, hvor der med detektor tidligere er fundet flere fragmenter af varmedeformede, korsformede fibler, blev der undersøgt et 216 m² stort område. Foruden spor efter en tidligere boplads, fandtes seks grave samt stolpehullerne efter et kulthus (?). Der var på nær et tilfælde tale om brandgrave, der er anlagt oven i hinanden. En grav udmærkede sig ved at være særlig stor og have været markeret med en bautasten. Den døde var bl.a. udstyret med en pragtfibula af sølv, helt ødelagt af ligbålet. Et anlæg indeholdt to brandgrave foroven og to kistegrave forned. Blandt fundene fra gravene er en fibula af engelsk oprindelse.

RIM 6618

Palle Eriksen

Helle Henningsen

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Bebyggelse - Oldtid

496. Borbjerg Holmgård

18.05.02 Borbjerg

Boplads

Dyrkning

Y.br./vik.

sb. 637. Undersøgelse på baggrund af opløjede, sorte pletter, ildskørnede sten, flint og keramik, hvorved der fandtes en grube fra yngre bronzealder. Med metaldetektor fandtes på samme mark to spænder fra vikingetid, men to prøvefelter på stedet, ca. 15 x 20 m store, afslørede igen fund fra yngre bronzealder: diverse gruber og husrester.

HOL 20.167

Lis Helles Olesen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Vikingetid

497. Skave

18.05.02 Borbjerg

Bro

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 646. Registrering af resterne af en stenbygget bro, bygget af tilhugne stenkvadre og bevaret i 1,25 m højde i fire skifter. Afstanden mellem fundamenterne var godt 5 m. Broen må være bygget i midten af forrige århundrede i forbindelse med udbygning og regulering af vejstrækningen Holstebro-Viborg-Randers

HOL 20.179

Poul Mikkelsen

Vej/bro - Nyere tid

498. Skave Nord

18.05.02 Borbjerg

Høje

Vejanlæg

Bronzealder

sb. 48, 54 og 55. Undersøgelse ved tre overpløjede høje, hvor 48 ikke kunne lokaliseres, og hvor 54 skulle ligge, udgravedes blot to kogestensgruber. Den tørveopbyggede 55 var bevaret i op til 60 cm højde og havde været ca. 20 m i diameter. Noget acentralt, lidt neddybet i undergrunden fandtes en ca. 3 x 1,5 m stor SV-NØ orienteret, meget forstyrret grav, hvor der i fylden fandtes en del fragmenter af et sværd eller en dolk af bronze. Ved højfoden i NØ fandtes en urnebegravelse, og mod SV en enkelt brandplet.

HOL 20.163

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

Gravplads/grav - Oldtid

499. Trabjerg Bakker

18.05.02 Borbjerg

Høj

Selvvalgt forskning

Tidlig vikingetid

sb. 63. Eftergravning i området ved den overpløjede høj, hvor der tidligere er gjort forskellige fund, bl.a. et trefliget spænde i højens østside. Her fandtes et fyldskifte, sandsynligvis rester af den grav, hvorfra spændet stammer. Straks NNV for højen ligger der antagelig en mindre høj, hvor der sås fyldskifter og sten, sikkert også spor efter grave

HOL 20.083

Palle Eriksen

Gravhøj - Vikingetid

Gravplads/grav - Vikingetid

500. Nørre Ørevejle

18.05.04 Fovsing

Gruber/vej

Råstof

St./udateret

Ved prøvegravning fandtes enkelte udaterede fyldskifter og rester af et vejforløb. Fra området kendes i forvejen en del overfladeopsamlinger af stenalderflint

HOL 20.170

Palle Eriksen

Andre anlæg/diverse - Stenalder

Andre anlæg/diverse - Stenalder

Grube - Udateret

Vej/bro - Udateret

501. Meldgård

18.05.07 Handbjerg

Høj

Dyrkning

Y.st./j.

sb. 1. Total udgravning, bortset fra en lille del af østsiden, af en høj, hvori der tidligere er foretaget undersøgelse. Under højens centrale del fandtes en ca. 10 cm lang flintøkse, antagelig fra enkeltgravskultur. Under hele højens vest- og sydside lå et markant stentæppe fra den yngste højfase, og blandt stenene var ti større og mindre fragmenter af drejekværne. Der har således også været aktivitet ved højen på et tidspunkt i jernalderen.

HOL 15.521

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Andre anlæg/diverse - Jernalder

502. Vester Ølby

18.05.17 Ølby

Høj

Diverse

Oldtid

sb. 43 og 44. Opmåling af profil i fredet jorddige, hvori disse to høje indgår, den første en C-høj, den anden overpløjet. C-højen havde tre faser, og der sås rester af et plyndringshul ned til en stensat formodet grav. Den overpløjede høj havde kun en fase.

HOL 20.182

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

503. Lønborg Kirke

18.06.05 Lønborg

Løsfund

Selvvalgt forskning

Vik./tidl.midd.

sb. 72. Tæt ved kirken fandtes ved detektorundersøgelse et vægtlod af massiv bronze, tøndeformet, med to plane sider og forsynet med hhv. fem og syv øjne. Vægten er 46 gram.

SKJ 176

Torben Egeberg

Andre anlæg/diverse - Vikingetid

Andre anlæg/diverse - Middelalder

504. Overgård

18.07.13 Resen

Kogestensgrube

Dyrkning

Oldtid

sb. 247. På et højtliggende markareal, hvor der var iagttaget flere mørke fyldskifter, udgravedes en cirkulær kogestensgrube

HOL 20.181

Poul Mikkelsen

Grube - Oldtid

505. Øster Ørsgård

18.07.14 Rom

Grube/vej

Plantning

Udateret/nyere tid

Gravning af søgegrøfter på et område udvalgt dels på grund af topografiske kriterier, dels på grund af nærliggende fund fra enkeltgravskultur. Der udgravedes en mindre fundtom grube. Desuden registreredes en del øst-vest gående vejspor

HOL 20.180

Poul Mikkelsen

Vej/bro - Nyere tid

Grube - Udateret

506. Idumlundvej

18.08.02 Idum

Gruber

Diverse

Oldtid

Undersøgelse af en forhøjning, hvor der var pløjet sten op. Der fremkom herved omkring ti gruber.

HOL 20.168

Lis Helles Olesen

Grube - Oldtid

507. Skadborg

18.08.06 Staby

Boplads/gård

Dyrkning

Vikingetid

sb. 27. Bebyggelse fra vikingetid observeret fra luften. Der kunne bl.a. ses spor af grubehuse, et langhus af Trelleborg-typen samt tofteskel i form af grøfter, hvilket førte til punktundersøgelser af disse anlæg, inkl. nogle kogestensgruber. Det viste sig, at bebyggelsen var meget velbevaret pga. af tykke, dækkende muldlag. Den østligste del af langhuset blev undersøgt. Den indeholdt kulturlag med bl.a. skår af halvkuglekar og tidlige kuglepoter. Langhuset har ligget midt i en toft, der var 70 m bred. På grund af det tykke muld- og kulturlag var det kun de allerdybeste stolpehuller og grøfter, som kunne ses fra luften.

RIM 7422

Palle Eriksen

Helle Henningsen

Bebyggelse - Vikingetid

Kulturlag - Vikingetid

508. Fjand

18.08.07 Sønder Nissum

Boplads/gård

Andet anlægsarbejde

J./midd.

sb. 16. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 416) med udgravning af et 28 m langt øst-vest vendt langhus med et lille rum mod vest. I det 20 m lange beboelsesrum sås bl.a. rester af lergulv, ovn og ildsted. Mellem fundene bør foruden blysynk til fiskeri nævnes et par nedgravede kuglepoter. Gården har mod syd haft en inddiget forgård. Til diger og vægge har været brugt lyngtørv. Under gårdstomten, der er meget velbevaret pga. sandflugt, fandtes spor af ældre bebyggelse, sandsynligvis fra 700-tallet.

RIM 6834

Palle Eriksen

Helle Henningsen

Bebyggelse - Jernalder

Bebyggelse - Middelalder

509. Fjandhus

18.08.07 Sønder Nissum

Voldsted

Selvvalgt forskning

Middelalder

sb. 18. På en lav, dyrket lille højning tæt ved Nissum Fjord er der lavet et par mindre prøvehuller, hvor Fjand Hovedgård, nedbrudt i 1400-tallet, ifølge lokal overlevering har ligget. Der fandtes et 25 cm tykt kulturlag med trækul og teglstumper. Laget var overlejret af et hvidt sandlag, som tiltog i tykkelse væk fra højningens midte. Sandsynligvis er der tale om en såkaldt høgerede. Trækullet vil blive C-14 dateret.

RIM 7488

Palle Eriksen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

510. Svenstrup

18.08.11 Vinding

Høj

Råstof

Y.st./y.br.

sb. 2. Undersøgelse af frigivet, fredet høj, gennemgravet i nyere tid, hvorved en sekundært anlagt stenbygget grav var ødelagt. En del af centralgraven, orienteret NØ-SV, var dog bevaret, og her fandtes en stridsøkse af Glob's type E. I højens sydside fandtes rester af to urnebegravelser, og i østsiden en uforstyrret sådan samt en lille kvadratisk kiste indeholdende brændte ben.

HOL 20.160

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

511. Sønder Tyregård

18.08.11 Vinding

Gravplads

Dyrkning

Romersk jernalder

sb. 228. Undersøgelse hvor der tidligere er fundet grave. Der fandtes herved fem brandpletter og urnebrandgruber indeholdende knive og en fibula.

HOL 20.099

Lis Helles Olesen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Ribe Amt

512. Egtved-Nybro

19.00.00

Diverse anlæg

Naturgas

Oldtid

Rekognoscering og prøvegravninger på den 33 km lange etape af gasledningstracéet Egtved-Nybro. 14 lokaliteter blev udvalgt til prøvegravning, og et sted ved Skonager kunne udgravningen iværksættes med det samme. Af de 14 pladser gav tre oldtidsspor i form af stolpehuller eller kogestensgruber, men ikke så væsentlige at der blev tale om større undersøgelser.

VAM 1258

Lene B. Frandsen

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

513. Vejen Vest-Åkær Å

19.01.00 Diverse anlæg

Vejanlæg Oldtid

Op mod 40 prøvegravninger på denne knap 10 km lange strækning (AUD 1993, 420), der også omfatter arealer, hvor der skal være brorammer, tilstødende veje og regnvandsbassiner, har foreløbig medført kendskab til over 25 nye, regulære arkæologiske fundsteder. På 14 af disse er der til nu foretaget videre undersøgelser, og der resterer endnu et antal prøvegravninger og egentlige udgravninger. Allerede nu tegner der sig et billede, der helt domineres af bopladsfund fra næsten alle oldtidens perioder, ganske som på den tilstødende strækning mod vest .

HBV 433 Per Ole Rindel
Ejvind Hertz

Bebyggelse - Oldtid

514. Hovborg-Egtved

19.01.00 Diverse anlæg

Naturgas Oldtid

Prøvegravning af 42 fundsteder på et 21 km langt ledningstracé på basis af rekognoscering og systematisk fosfatkartering. Seks steder vil der bliver foretaget videre undersøgelser på pladser, der hører yngre romersk og germansk jernalder til, med et indslag af tidlig middelalderbebyggelse .

HBV 620 Lars Chr. Nørbach
Ejvind Hertz

Andre anlæg/diverse - Oldtid

515. Gejsing II

19.01.01 Andst Boplads

Vejanlæg Oldtid

sb. 76. Mindre undersøgelse på en lille banke ca. 150 m vest for Trældiget. Hvor der ved prøvegravningen var påtruffet enkelte stolpehuller og kogestensgruber, åbnedes et mindre felt, men der fremkom ingen hustomter eller daterende fund.

HBV 604 Per Ole Rindel

Bebyggelse - Oldtid

516. Gejsinggård I

19.01.01 Andst Boplads

Vejanlæg Førromersk jernalder

sb. 100. Undersøgelse af bopladsområde fra førromersk jernalder per. I på den samme lille bakke, som Trældiget forløber på inden for motorvejstracéet. Bebyggelsessporene blev, tillige med Trældigets voldgrav, frilagt i et felt på ca. 3.600 m². Herved fremkom talrige gruber, kogestensgruber og spredte stolpehuller, men det lykkedes ikke at påvise egentlige hustomter. Bebyggelsessporene ligger hovedsagelig på bakkens højeste del, dvs. øst for Trældiget, som forløber på bakkens vestvendte skråning, men de strækker sig også ned ad bakkens vestside, vest for Trældiget. Særlig vigtig er en større grube med store sammenhængende karsider af bopladskeramik fra førromersk jernalder per. I, idet denne grube er stratigrafisk ældre end Trældigets voldgravs yngre fase og i øvrigt ligger umiddelbart øst for voldgraven, hvorfor gruben sandsynligvis er blevet forsegleet af Trældigets vold, yngre fase, da denne blev anlagt.

HBV 605 Per Ole Rindel

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

517. Gejsinggård III

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Oldtid

Mindre undersøgelse, hvor der på en lille bakketunge ca. 150 m øst for Trældiget var påvist spredte stolpehuller og en kogestensgrube. Her åbnedes et felt på ca. 225 m², men der fremkom kun sporadiske anlægsspør og ingen daterende fund.

HBV 607

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Oldtid

518. Gejsinggård IV

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Førromersk jernalder

sb. 90. Mindre undersøgelse af boplads fra sen førromersk jernalder, ca. 300 m øst for Trældiget. Ved prøvegravningen var på det lerede bakkedrag påvist lertagningsgruber med keramik, men der kunne ikke inden for motorvejstracéet påvises bevarede hustomter. Undersøgelsen koncentreredes om en systematisk udgravning af et udsnit af de udsmidslag, som ved prøvegravningen var påvist i kanten af et dødsihul på sydøstsiden af bakkedraget. Fundmængden i udsmidslagene var relativt beskedne, men der foreligger et daterende keramikinventar, og der blev udtaget prøver af de fundførende lag med henblik på naturvidenskabelig undersøgelse.

HBV 608

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Førromersk jernalder

519. Gejsinggård V

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Ældre romersk jernalder

sb. 102. Mindre undersøgelse af boplads fra ældre romersk jernalder, ca. 600 m øst for Trældiget. Undersøgelsen koncentreredes først og fremmest om en systematisk udgravning af et udsnit af de meget rige udsmidslag, som var påvist ved prøvegravningen. Herved fremkom et stort keramikinventar fra ældre romersk jernalder, fordelt på adskillige veldefinerede gytjelag, hvoraf de øverste dog synes at repræsentere omlejet materiale, udvasket fra de ældre lag i den mest brednære zone. Tillige udtoges prøver af gytjelagene med henblik på naturvidenskabelig undersøgelse. Udsmidslagene ligger i et lille vådområde på sydsiden af en lille flad bakketunge, hvor selve bebyggelsen utvivlsomt har ligget. Kun det yderste af bakketungen ligger inden for motorvejstracéet, og her anlagdes to små felter, i alt ca. 200 m², hvor de mest regulære stolpehuller var påtruffet i prøvegrøfterne. Der blev ikke påvist egentlige hustomter, men de kan meget vel ligge lidt højere i terrænet, umiddelbart nord for motorvejstracéet. Lignende udsmidslag fra ældre romersk jernalder blev truffet i et lille mosehul på bakketungens nordvestside.

HBV 609

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

520. Havgård I

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Y.rom./æ.germ.

sb. 84. I et felt på ca. 5.000 m² er der inden for det 60 m brede motorvejstracé frilagt tre velbevarede, indhegnede gårdsanlæg fra den senere del af yngre romersk/ældre germansk jernalder. Også de spinklere stolpehuller i hegn og husvægge er velbevarede. Der er to hovedfaser i gårdsanlæggene, hvor de tre er sammenbyggede på en øst-vest-orienteret stribe, således at de adskillende hegn er fælles. Endnu et indhegnet gårdsanlæg videre mod vest i samme stribe er kun delvist bevaret, idet den vestlige del er sløjftet ved afgravning. Knap 10 m syd for indhegningen til denne vestlige gård ligger et grubehus. Ét af de små langhuse, hus IV, er bemærkelsesværdigt ved sin særlige konstruktion, idet der i den vestlige del blot er ét stolpehul i husets længdeakse, mens de tagbærende stolper har stået parvis i en treskibet konstruktion i den øvrige del af huset.

HBV 589

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

521. Havgård II

19.01.01 Andst

Boplads/jernudvinding

Vejanlæg

Yngre romersk jernalder

sb. 83. Fortsat undersøgelse af bopladsområde fra yngre romersk jernalder med indhegnede gårdsanlæg, grubehuse, brønd og enkeltliggende jernudvindingsovne. Undersøgelsen fortsætter i 1995.

HBV 759

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Romersk jernalder

Jernudvinding - Romersk jernalder

522. Kildegård I

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Y.st./germ./midd.

sb. 104. Undersøgelse af indhegnede gårdsanlæg fra ældre germansk jernalder, evt. også sen yngre romersk jernalder, og langhuse fra tidlig middelalder, i alt ca. 9.000 m². Inden for motorvejstracéet er bebyggelsen opsplittet i to områder på hver sin bakketinge, men mod syd forbindes de terrænmæssigt af et større fladt område, hvor bebyggelsen fortsætter. Gårdsanlæggene fra ældre germansk jernalder er i de fleste områder velbevarede, idet også de spinklere stolpehuller i husvægge og hegn er bevaret. Lidt uden for en af indhegningerne fandtes et grubehus med store mængder keramik og flere tenvægte af brændt ler. Bebyggelsen fra tidlig middelalder er repræsenteret både ved langhuse og to brønde. I den ene brønd var der aftegninger af en tøndeformet, stavbygget brøndkerne. I den anden brønd fandtes adskillige brudstykker af drejekværne af rhinsk basalt, samt ved bunden adskillige velbevarede træsager, heriblandt en intakt, drejet træskål, ornamenteret med tynde omløbende linier under munden. En vidje in situ antyder, at også denne brønd har haft en stavbygget brøndkerne. Bebyggelsen afgrænses mod nord af et markant terrænfald ned mod et mindre vådområde, men fortsætter tydeligvis mod syd. På den vestlige bakketinge fandtes tillige en lille grube med dragtbægerkeramik.

HBV 612

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

523. Noes I

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 106. Mindre undersøgelse af en lokalitet, hvor der ved den forudgående rekognoscering var fundet nakkedelen af en flintøkse fra enkeltgravskultur og ved prøvegravningen påvist forhistoriske bebyggelsesspor i form af spredte stolpehuller og en kogestensgrube. Omkring de mest regulære anlægsspor anlagdes to mindre felter på hhv. 110 m² og 240 m², men der blev kun fundet spredte, fundfattige anlægsspor. På den vestlige del af lokaliteten frilagdes et større sammenhængende areal. Her fandtes i et uregelmæssigt, smalt og langstrakt anlæg et randskår af et forrådskar fra enkeltgravskultur, med kraftigt markeret bølgevulst. Det lykkedes dog ikke at påvise egentlige hustomter i dette område. Lokaliteten ligger højt i terrænet, få hundrede m vest for den markante ådal i tilknytning til Åkær Å.

HBV 614

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Yngre stenalder

524. Nørregård III

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Ældre bronzealder

sb. 81. Mindre undersøgelse af boplads fra ældre bronzealder. I et felt på ca. 450 m² frilagdes et treskibet langhus samt en serie mindre gruber. Hustomten er repræsenteret af kraftige stolpehuller såvel til de indre tagbærende stolper som til vægstolperne. Den rundede østgavl er tydelig, hvorimod placeringen af vestgavlen er noget usikker. Husets bredde er 7 m, længden snarest ca. 21 m. Der fremkom keramik fra ældre bronzealder såvel i gruberne som i en række af husets stolpehuller. Bopladsområdet fortsætter sandsynligvis nord for motorvejstracéet.

HBV 596

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Grube - Ældre bronzealder

525. Nørregård VI

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Stenalder

sb. 78. Undersøgelse af boplads fra tidlig Maglemosekultur, beliggende nær hovedvandskellet, relativt højt i terrænet på den NØ-lige del af en bakketunge, der fra syd skyder sig frem mod et mindre vådområde. Bopladsen ligger trukket mindst 25 m tilbage fra kanten af dette vådområde. Flinten optrådte både i pløjelaget og i en 10-15 cm tyk, let muldet zone i toppen af undergrundssandet i en markant og velafgrænset koncentration, 8-10 m i diameter. Den bearbejdede flint fandtes tillige i en serie mindre, uregelmæssige gruber, op til 0,5 m dybe, inden for samme areal. Flintkoncentrationen udgravedes lagvis i felter á 1/4 m². Herved fremkom et stort inventar af blokke, regelmæssige brede flækker og afslag, samt talrige redskaber, først og fremmest skiveøkser, skivemejsler, kernemejsler, stikler (midtstikler og kantstikler på brud eller retouche), flækkeskrabere og flækkebor. Der er enkelte simple, lancetformede spidser, men ingen geometriske mikrolitter. Mikrostikler er repræsenteret. Blandt skiveøkserne er flere kraftige med konvekse sider og nakkeretouche. Inventaret dateres til præboreal tid og jævnføres med Barmose-komplekset. Efter udgravning af flintkoncentrationen afrømmedes pløjelaget med maskinkraft i en 8 m bred zone øst, vest og syd herfor; mod nord grænser flintkoncentrationen op til tracégrænsen. Der frilagdes herved spredte, mindre gruber, kogestensgruber og enkelte stolpehuller, hvoraf i hvert fald et med sikkerhed er yngre end flintkoncentrationen, idet det indeholder lerkarskår, snarest neolitiske. Anlæg af lignende karakter er påvist spredt over hele bakketungen.

HBV 602

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

526. Refsgård I

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Førromersk jernalder

sb. 103. Mindre undersøgelse af boplads. Fire mindre felter i alt ca. 1.000 m² åbnedes, hvor der ved prøvegravningen var påtruffet regulære anlægsspor i søgegrøfterne. Der frilagdes herved adskillige større og mindre gruber, samt spredte stolpehuller. Der kunne dog ikke påvises egentlige hustomter, hvilket bl.a. kan skyldes kraftig vinderosion i nyere tid af den sandede, flade banke, hvor bopladsen er placeret. Ved udgravning af et udvalg af gruberne fremkom en del bopladskeramik fra førromersk jernalder per. I.

HBV 610

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

527. Rugholm I

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Ældre romersk jernalder

sb. 85. Inden for det 60 m brede motorvejstracé blev der i et system af søgegrøfter og mindre felter over en strækning på ca. 200 m frilagt ti regulære øst-vest-orienterede langhuse, repræsenteret af stolpehuller efter tagbærende stolper og dørstolper. Hertil kommer flere hustomter, som kun er delvist frilagte i de tilstødende søgegrøfter, samt endnu et frilagt langhus ca. 100 m længere mod vest. En serie gruber indeholdt karakteristiske lerkarinventarer fra ældre romersk jernalder, bl.a. hovedparten af et fodbæger. Ingen af de frilagte langhuse overlapper, men to af husene ligger med så kort afstand mellem langsiderne, at de næppe har eksisteret samtidig. 5-6 af husene ligger næsten i forlængelse af hinanden på en øst-vest-orienteret linie og kunne meget vel være samtidige, muligvis med yderligere samtidige huse på én eller flere rækker parallelt hermed. En bebyggelse fra yngre romersk jernalder overlapper med den østlige del af bopladsen. Undersøgelsen fortsætter i 1995.

HBV 588

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

528. Trældiget/Gejsinggård II

19.01.01 Andst

Folkevold

Vejanlæg

Jernalder

sb. 101. Udgravning af et parti af Trældiget, hvor A.P. Madsens kortskitse fra 1894, samt lokale oplysninger om aftegninger i kornet i tørkeår, var et vigtigt udgangspunkt. Der åbnedes et felt på ca. 3.600 m² suppleret med en halv snes søgegrøfter, hvorved anlæggets forløb kunne fastslås over ca. 400 m. Voldgraven var ca. 3 m bred og 0,5 - 1,75 m dyb med et karakteristisk Y-formet tværsnit, og der kunne i øvrigt gøres diverse konstruktionsmæssige iagttagelser om anlæggets art. Volden var helt forsvundet på dyrkede arealer, men bevaret i et markdige, hvor det kunne ses, at den lå øst for voldgraven og følgelig må være opført som værn mod vest. Stratigrafisk kunne det vises, at en bebyggelse fra førromersk jernalder per. I var ældre end Trældiget, og sammen med et gammelt vækstlag i gravens bund, der vil blive forsøgt C-14 dateret, kan der forhåbentlig opnås en nærmere datering, da oldsagsmateriale til belysning af dette spørgsmål ikke kunne tilvejebringes. I øvrigt kunne det vises, at Trældiget tilsyneladende har haft en ældre, mere beskedne forløber, en ca. 1 m bred grav med en smal palisadegrøft øst for voldgraven. Undersøgelser viser desuden, at området har været ret tæt bebygget i ældre jernalder.

HBV 606

Svend Aage Knudsen

Per Ole Rindel

Forsvarsanlæg/voldsted - Jernalder

529. Vanggård II

19.01.01 Andst

Boplads

Vejanlæg

Ældre romersk jernalder

sb. 87. Mindre undersøgelse af boplads fra ældre romersk jernalder. Et langhus, som var påtruffet i en søgegrøft, blev frilagt i et lille felt på 320 m². Huset er repræsenteret ved stolpehuller til tagbærende stolper og dørstolper og har været ca. 22 m langt. I en søgegrøft var tillige påtruffet en større grube, som ligeledes blev frilagt og udgravet. Gruben indeholdt store mængder keramik fra ældre romersk jernalder.

HBV 616

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

530. Damgård I

19.01.02 Bække

Huse/jernudvinding

Naturgas

J./midd.

sb. 153. Undersøgelse af 9.000 m², hvor der fandtes en del keramik fra ældre romersk jernalder. Der undersøgte tre gårdsanlæg og hegn fra yngre romersk jernalder samt fem jernudvindingsovne. Af to brønde kan kun den ene med træforing dateres, antagelig til yngre romersk jernalder ud fra enkelte skår. Til tidlig middelalder henføres, ud fra bygningernes form, et 19 m langt hus og tre mindre bygninger (RAS G.1018/94-006)

HBV 737

Lars Chr. Nørbach

Ejvind Hertz

Bebyggelse - Romersk jernalder

Jernudvinding - Jernalder

Bebyggelse - Middelalder

531. Damgård II

19.01.02 Bække

Huse/jernudvinding

Naturgas

Y.rom./æ.germ.

sb. 156. Undersøgelse af et 26 m langt hus, et par småhuse og to jernudvindingsanlæg. To kraftige hegn formodes at have omgivet gårdsanlæg, der har afløst hinanden. Dateringen af anlægssporene inden for det 2.600 m² store område er baseret på keramikfund og husenes form.

HBV 738

Lars Chr. Nørbach

Ejvind Hertz

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Jernudvinding - Jernalder

532. Romlundgård II

19.01.02 Bække

Boplads

Naturgas

J./midd.

sb. 157. I det 1.200 m² store felt blev der fundet et hus fra middelalderen med spor efter tre sæt tagbærende stolper. Desuden kogestensgruber og en del spredte stolpehuller. Af keramik fandtes kun enkelte skår af jernalderkarakter.

HBV 734

Lars Chr. Nørbach

Ejvind Hertz

Bebyggelse - Jernalder

Bebyggelse - Middelalder

533. Asbøl

19.01.06 Lejrskov

Boplads

Vejanlæg

Oldtid

sb. 59. Ved prøvegravning afdækkedes stenlægninger, stolpehuller og gruber. Der blev fundet flintafslag og keramik. Undersøgelsen fortsætter i 1995.

MKH 851

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

534. Skovdalgaard

19.01.06 Lejrskov

Boplads

Vejanlæg

Udateret

sb. 64. Spredte gruber og stolpehuller, der ikke kan dateres.

MKH 842

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Udateret

535. Skovhavegaard

19.01.06 Lejrskov

Boplads, gård

Vejanlæg

Æ.rom./midd.

sb. 63. Undersøgelse af bebyggelse med spredte gruber med keramik fra ældre romersk jernalder og en enkeltliggende, udflyttet middelaldergård. Gården, der er udflyttet fra Lejrskov By, bestod af et hus med tilhørende hegn. Huset er dateret til 1100-tallet ud fra hustype, keramik og blytenvægte.

MKH 841

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

536. Vanggaard

19.01.06 Lejrskov

Bebyggelse

Vejanlæg

Udateret/midd.

sb. 58. Ved prøvegravning afdækkedes stolpehuller. Der blev fundet enkelte stykker middelalderkeramik. Undersøgelsen fortsætter i 1995.

MKH 850

Kirsten Prangsgaard

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Udateret

537. Hytteballegård

19.01.09 Vamdrup

Vejstenkiste

Dyrkning

Nyere tid

sb. 67. 1 x 4,2 m stor stenkiste sat af granitsten under ældre, nu nedlagt vej.

MKH 815

Kirsten Prangsgaard

Vej/bro - Nyere tid

538. Kirkebro

19.02.01 Bramminge

Boplads

Dyrkning

Y.st./æ.germ.

sb. 82. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 422) af boplads fra 5. årh. e.Kr., der med sine 17.500 m² hermed er totalt udgravet. Der er undersøgt omkring otte gårdsanlæg med tilhørende småbygninger, herunder ti grubehuse. Det skønnes, at fire eller fem gårde kan have eksisteret samtidigt. Uden for hegnene blev der fundet et antal slaggegruber efter jernudvindingsovne, af hvilke en indeholdt forkullet halm samt i nogle fragmenter af ovne. Et større grubeområde tyder på tilstedeværelsen af et smedeværksted, idet der fremkom spor af en esse og blæsebælg. Af fund ud over keramik, herunder offerkar i flere huse, bør nævnes brændte knogler fra større husdyr, især kvæg. Endelig registreredes et fyldskifte med meget keramik fra sen enkeltgravskultur/tidlig senneolitikum, og fra sidstnævnte periode fandtes et ægfragment fra en skafthulsøkse

ESM 2101

Arne Tubæk Naamansen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Grube - Germansk jernalder

Jernudvinding - Germansk jernalder

539. Mosevang

19.02.01 Bramminge

Boplads

Vejanlæg

Stenalder

sb. 83. Systematisk udgravning med soldning af et stort antal felter på 1 m². Fundene består især af mindre flintafslag og enkelte redskaber. Almindeligst er pilespidser, der optræder fra Maglemosekultur til slutningen af yngre stenalder. Pladsen opfattes som en jagtstation ved sammenløbet af to åer.

ESM 1913

Palle Siemen

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Stenalder

Bebyggelse - Stenalder

540. Varhogård

19.02.03 Gørding

Boplads

Råstof

Æ.j./tidl.midd.

sb. 163. Undersøgelse af 32.000 m² i område, der var stærkt forstyrret. Der fandtes kogestensgruber, trækulsholdige gruber og gruber med keramik. Pladsen er antagelig en del af en tidlige undersøgt (AUD 1993, 423). Endvidere fremkom andetsteds i området velbevarede husrester fra tidlig middelalder, mindst et hus fra ældre jernalder samt kogestensgruber mv. Udgravningen forventes fortsat.

ESM 1512

Anne B. Hansen

Ulla Mejdahl

Ingrid Stoumann

Bebyggelse - Ældre jernalder

Bebyggelse - Middelalder

541. Vibæk

19.02.03 Gørding

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 166. Lille undersøgelse, hvor der bl.a. ved soldning fremkom et mindre flintmateriale, især afslag.

ESM 1914

Arne Tubæk Naamansen

Ulla Mejdahl

Bebyggelse - Yngre stenalder

542. Bækmark

19.02.06 Vejrup

Boplads

Vejanlæg

Yngre stenalder

sb. 57. Systematisk soldning af 1 m² felter i et område på ca. 3.000 m² samt muldafrømning af udvalgte områder. Fundene består især af afslag, enkelte skrabere samt en fladehugget pilespid. Muldafrømning i øvrigt viste blot svage bebyggelsesspor.

ESM 1909

Palle Siemen

Bebyggelse - Yngre stenalder

543. Sønder Vejrup

19.02.06 Vejrup

Boplads/landsby

Vejanlæg

Æ.rom./midd./nyere tid

sb. 58. Undersøgelse af middelalderlige småhuse, toftegrænser, gruber og tre brønde af forskellig konstruktion: stensat, pæle/risfletning og tørv. Undersøgelserne forventes fortsat.

ESM 1910

Ulla Mejdahl

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

544. Nørre Holsted

19.03.04 Holsted

Boplads

Vejanlæg

Br./førrom.

sb. 79. Mindre undersøgelse i tilknytning til den tidligere undersøgelse (AUD 1993, 435). Anlægssporene viste sig at være mindst lige så velbevarede under den sløjfede vejbane som i de tilstødende arealer, der har været under dyrkning indtil for nylig. Især kortlægningen af de to faser af den indhegnede landsby fra førromersk jernalder per. III blev herved mere komplet og med vigtige oplysninger om indhegningernes forløb mod NØ. Hegnsforløbene viser, at landsbyen i den ældre fase strækker sig mindst 50 m nord for det hidtil udgravede areal. Museet håber at kunne udgrave den resterende del af jernalderlandsbyen inden for de nærmeste år.

HBV 280

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

545. Lundgård

19.03.08 Vejen

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre stenalder

Undersøgelse af 3.360 m², hvor der fandtes 273 ret diffuse fyldskifter. Omkring områdets højeste punkt var der dog stolpespor efter et formodet toskibet, senneolitisk hus, ca. 5 x min. 20 m og orienteret NV-SØ. Denne datering støttes af keramikfund fra gruber omkring huset. Fund i øvrigt udgjordes af lerkliningsrester og en løber.

HBV 624

Stig Grummesgaard-Nielsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

546. Mariesminde I

19.03.08 Vejen

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre bronzealder

Mindre undersøgelse af et bopladsområde fra ældre bronzealder (AUD 1993, 446). Mulden blev afrømmet i en ca. 7 m bred bane, og der fremkom en del regulære stolpehuller og gruber, men der blev ikke påvist flere hustomter. Der fandtes et par regelmæssige gruber med bronzealderkeramik, snarest fra den senere del af ældre bronzealder.

HBV 465

Per Ole Rindel

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Grube - Bronzealder

547. Karmdal Banke

19.04.02 Hjortlund

Huse/begravelse

Andet anlægsarbejde

Y.st./br.

sb. 39. På et ca. 1,5 ha stort areal, på sydsiden af Kongeåen, blev der på baggrund af topografiske indicier udgravet ca. 2.000 m². Tre adskilte felter, delvis forbundet med søgegrøfter blev nærmere undersøgt. I det ene felt fremkom der en formodet enkeltgrav. Sekundært nedsunken i gravfylden fandtes større dele af et senneolitisk bæger. Det kunne ikke afgøres med sikkerhed, om der har været høj over graven. I usikker stratigrafi med graven lå to fundtomme stolperækker, hver bestående af otte stolpehuller, med en samlet længde på ca. 20 m. Disse tolkes som midtstolperække fra toskibede huse, antagelig fra senneolitikum, evt. ældre. I det andet felt fremkom et forsænket husgulv uden klare stolpesætninger. Kulturlaget indeholdt flintafslag, keramik samt dele af pilespidser og kornsegl, der samlet daterer anlægget til ældre bronzealder, per. I. I et tredje felt fremkom en lille dårligt bevaret hustomt samt en grube, begge fra yngre bronzealder.

ASR 1113

Claus Feveile

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

548. Nederdammen

19.04.06 "Ribe Købstad"

Bebyggelse/vej/dæmning

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Nederdammen, der udgør den nordligste del af dæmningen over Ribe Å, viste sig at ligge på en 3,2 m tyk kerne af marskklæg. Hertil skal lægges knap 3 m tykke opfyldslag/vejlag. Dæmningen, der strækker sig over ca. 360 m, har været et imponerende ingeniørarbejde, når man tager i betragtning, at den er opført senest i første halvdel af 1200-årene. I Nederdammens NØ-ende blev ruinen af Ribe Nørreport frilagt. Nørreport, der blev nedrevet så sent som i 1843, har ikke tidligere været undersøgt arkæologisk. Byporten viste sig at være godt 6 m lang og knap 8 m bred, mindste indvendige bredde var 3,4 m. Byporten var opført på et tykt sandfundament, der var gravet ned gennem lagene i Nederdammen. Murene stod på hovedstore marksten og var udelukkende bygget i røde munkesten sat i tilstræbt munkeskifte. En egestok, der indgik i fundamentet, er dendrodateret til at være fældet 1278/79. Da egestokken ikke bærer spor af sekundær anvendelse, er det rimeligt at antage, at Nørreport er opført ca. 1280. Det arkæologiske fundmateriale støtter til fulde denne antagelse. Et mere end 7 m langt munkestensbygget murforløb fra et senmiddelalderligt hus blev undersøgt i gaden NØ for Nørreport. Huset er efter de arkæologiske fund at dømmes blevet nedrevet i 1700-årene.

ASR 1108

Hans Skov

Andre anlæg/diverse - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

549. Von Støckens Plads

19.04.06 "Ribe Købstad"

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Snit i kulturlagene, der viste samme mønster som den nærliggende Vægtergade (lb.nr. 550) med omfattende affalds/opfyldningslag fra 11-1200-årene. Stedet har været bebygget fra dette tidsrum, men da det undersøgte område var begrænset, lykkedes det ikke at påvise regulære husrester.

ASR 1133

Hans Skov

Kulturlag - Middelalder

550. Vægtergade

19.04.06 "Ribe Købstad"

Kulturlag/vej

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Undersøgelse, hvor det kunne fastslås, at gaden lå på mere end 5 m tykke kulturlag, der var aflejret fra 1100-årene til ind i 1200-årene. Efter omfattende opfyldninger synes gaden, ud fra keramikken at dømme, at være etableret i første halvdel af 1200-årene. Den var oprindelig belagt med planker, der var understøttet af utallige piloteringspæle. En af disse pæle er dendrodateret til at være fældet i 1238, hvilket falder fint i tråd med den arkæologiske datering af gadens etablering.

ASR 1123

Hans Skov

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

551. Torrup

19.05.01 Alslev

Høj

Plantning

Oldtid

sb. 83. Prøvegravning efter den overpløjede høj. Der fandtes ikke antydning af den.

VAM 1261

Lene B. Frandsen

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

552. Solbakkegård II

19.05.02 Brøndum

Boplads

Vejanlæg

Yngre romersk jernalder

Undersøgelse af ca. 3.000 m² over en strækning på 100 m af gårdsanlæg fra 3. årh. e.Kr. Af fem huse havde to spor af kælder centralt i huset. Der udgravedes flere keramikrige gruber, bl.a. med hele bægge, og der fandtes brændte dyrekogler, en fibula og en kniv. 100 m fra denne bebyggelse fremkom endnu en kælder fyldt med keramik, men intet tilhørende hus.

ESM 2118

Arne Tubæk Naamansen

Bebyggelse - Romersk jernalder

553. Grønnegård IV

19.05.03 Esbjerg

Boplads

Plantning

Jernalder

sb. 276. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 465), af gårdsanlæg, hegn og gruber fra omkring Kristi fødsel samt en brønd med bevaret træ og risfletning. I den sydlige del fandtes en eller to gårde fra ældre jernalder og en gårdfase fra yngre romersk jernalder

ESM 1697

Palle Siemen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

Bebyggelse - Jernalder

554. Højdevej

19.05.03 Esbjerg

Gravhøj

Vejanlæg

Oldtid

sb. 226. Undersøgelse af dårligt bevaret, overpløjet høj med en diameter på 12 m og en stor central nedgravning med enkelte store sten. Ingen grave fandtes.

ESM 1853

Anne B. Hansen

Ulla Mejdahl

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

555. Veldbæk IV

19.05.03 Esbjerg

Boplads

Vejanlæg

Br./oldtid

sb. 255. Undersøgelse af hustomt fra bronzealder(?), 15 x 5 m med spor efter fire sæt tagbærende stolper og mellem de vestlige en kogestensgrube.

ESM 1357

Ulla Mejdahl

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Oldtid

556. Veldbæk VI

19.05.03 Esbjerg

Boplads/bebyggelse

Vejanlæg

J./midd./nyere tid

Undersøgelse af ca. 40.000 m². Ældst er resterne af en nedbrændt bebyggelse fra sen førromersk jernalder i flere faser med meget velbevarede brandlag mv. Efterfølgeren til denne boplads ligger ca. 50 m nordligere, og her fandtes blot sporene efter tagbærende stolper og indgangsstolper. I et hus var nedsat et lerkar. Lidt afsides undersøgtes et lille gårdsanlæg fra omkring Kristi fødsel og i nærheden en velbevaret kælder, der vil blive optaget som præparat. To andre kældre lå i tilknytning til huse fra ældre romersk jernalder, og fra disse kældre, der indeholdt et betydeligt keramisk materiale, er der taget jordprøver. Endelig er enkelte huse fra yngre romersk og ældre germansk jernalder blevet undersøgt, ligesom der fandtes rester af gårde fra den nuværende Veldbæk landsbys forgænger gennem middelalder og nyere tid.

ESM 1917

Ulla Mejdahl

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

557. Veldbæk Industri II

19.05.03 Esbjerg

Gravhøj/bebyggelse

Vejanlæg

Y.st./æ.j.

sb. 201. Undersøgelse af høj, 16 m i diameter og med omkring en m bevaret fyld. Centralt, men ikke in situ, fandtes en stridsøkse, der antagelig stammer fra en grav, der er blevet forstyrret ved anlæggelse af en senneolitisk grav. Denne udgjordes af en trugformet stensamling, hvor selve graven var gravet ned i undergrunden. Her lå i gravens centrale dele en flækkeskraber og i østenden 139 ravperler. Endvidere fandtes svage spor efter bebyggelse fra ældre jernalder.

ESM 1705

Palle Siemen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

558. Frøkær

19.05.06 Guldager

Gravhøj

Plantning

Yngre stenalder

sb. 97. Undersøgelse af overpløjet høj, 16 m i diameter og med 0,5 m højfyld bevaret. I højen, hvori der tidligere er foretaget udgravning, fandtes to forstyrrede grave i forlængelse af hinanden og i samme niveau, men der fremkom blot to neolitiske skår og et afslag i disse.

ESM 2119

Arne Tubæk Naamansen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

559. Skonager

19.05.09 Næsbjerg

Boplads/jernudvinding

Naturgas

Førrom./æ.germ.

Udgravning af yderligere 11.000 m² på Skonagerbopladsen, hvilket sammen med det areal, Esbjerg Museum gravede i 1982, bringer det undersøgte område op på 25.000 m². I 1994 udgravedes over en strækning på 860 m 13 huse fra ældre germanertid med 12 tilhørende hegnsforløb. Der blev fundet 63 jernudvindingsgruber, hovedparten placeret i tre koncentrationer. Desuden to grubehuse, fem huse fra FRJ, 31 gruber og otte kogestensgruber. I en af gruberne, dateret til FRJ II, sås et myremalmslag med tegn på ristning. Under udgravningen blev der gentagne gange iagttaget skader fra anlæggelsen af gasledningen i 1982. I det gamle kørespor var iagttagelsesforholdene stærkt forringede, og der sås skader i gruber ned til 35 cm dybde.

VAM 1264

Peter Hambroe Mikkelsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

560. Vestergård I

19.05.10 Nørre Skast

Gravhøj

Vejanlæg

Y.st./br.

sb. 100. Undersøgelse af overpløjet høj, 24 m i diameter med delvist bevaret randstenskæde og omkring 0,8 m højfyld. Der iagttoges fire faser: fra enkeltgravetid, senneolitikum samt to fra bronzealder med tydelig tørvestruktur. Centralgraven udgjordes af en 3,8 x 1,4 m stor øst-vest orienteret stenkiste, der var plyndret. Endvidere var der spor efter to sekundære grave fra senneolitikum, hvor den ene erkendtes ved fund af en flintdolk, medens den anden fremtrådte med et 2,2 x 1,2 m øst-vest orienteret bundleje af sten. Af to urnegrave fra bronzealder sås blot bunden af en stenpakning og nogle brændte knoglestumper.

ESM 1901

Ulla Mejdahl

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Bronzealder

561. Vestergård III

19.05.10 Nørre Skast

Boplads

Vejanlæg

Sen førromersk jernalder

sb. 216. Undersøgelse af velbevarede spor af en mindre landsby fra tiden omkring Kristi fødsel. Tre gårdsanlæg med indhegning bestod hver af langhus og en eller to mindre bygninger samt staklader. Affaldsgruber med et stort keramisk materiale fandtes uden for de enkelte gårdes indhegninger.

ESM 1903

Ulla Mejdahl

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

562. Størsbøl Vest

19.05.15 Vester Nykirke

Bebyggelse

Vejanlæg

Y.st./æ.br./æ.j.

sb. 65. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 469), nu af ca. 30.000 m². Ældst er huse fra sen enkeltgravskultur og senneolitikum med forsænkede gulve. I fylden over disse fandtes lidt keramik og flintaffald samt enkelte redskaber, især pilespidser. Husene har været små, vel næppe over 15 m lange. Større midtsulehuse, over 30 m lange og 6 m brede med spor af jordgravede stolper i væggene, fandtes også. Fra bronzealderen er der treskibede langhuse, antagelig enkeltgårde bestående af et langhus og en mindre bygning i hver fase. I området fandtes også spor af jernalderbebyggelse.

ESM 1906

Palle Siemen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Ældre jernalder

563. Størsbøl Øst III

19.05.15 Vester Nykirke

Gravhøj/boplads

Dyrkning

Yngre stenalder

sb. 25. Helt nedpløjet og ca. 16 m i diameter. Den ældste grav, lidt acentralt beliggende, var orienteret VSV-ØNØ og nedgravet 20 cm i undergrunden. Her fandtes en stridsøkse af Glob's type B, en tyndblandet, sleben flintøkse og en flække. I den ikke-registrerede høj II var der bevaret højfyld med keramik og flint fra sen tragtbægerkultur, ligesom der i pløjelaget fandtes en del sen tragtbægerkeramik og flint. I pløjelaget lå også en fladehugget pilespids fra senneolitikum, formodentlig fra en itupløjet grav, men grave fandtes i øvrigt ikke.

ESM 1916

Arne Tubæk Naamansen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

564. Hulskovgård

19.05.17 Øse

Kogestensgruber

Råstof

Oldtid

sb. 198. Undersøgelse af sorte stenfyldte pletter. I de dybe maskinspor kunne man fire steder iagttage resterne af kogestensgruber. Eventuelle andre spor af bebyggelse var ødelagt

VAM 1257

Lene B. Frandsen

Grube - Oldtid

565. Dejrup

19.07.11 Ovtrup

Grube

Dyrkning

Ældre jernalder

sb. 153. I forbindelse med havearbejde fandtes en del sten og keramik, ikke langt fra hvor der i 1986 er udgravet en grav fra romersk jernalder. Der blev udgravet et område på 15 m²; her fandtes et 3 x 2,5 m rektangulært fyldskifte. Gruben viste sig at være kun 20 cm dyb, og var på nær to tenvægte og enkelte skår fundtom.

VAM 1254

Lene B. Frandsen

Grube - Ældre jernalder

566. Teglladegård

19.07.12 Varde

Kogestensgruber

Naturgas

Oldtid

Fund af to kogestensgruber.

VAM 1258

Lene B. Frandsen

Grube - Oldtid

567. Frisvad

19.07.13 Varde Ls

Boplads

Naturgas

Oldtid

Fund af spredte stolpehuller og enkelte ukarakteristiske oldtidsskår ved prøvegravning.

VAM 1258

Lene B. Frandsen

Bebyggelse - Oldtid

568. Gellerupvej

19.07.13 Varde Ls

Boplads

Plantning

Jernalder

sb. 169. Prøvegravning hvorved der fremkom spredte stolpehuller og gruber samt enkelte skår af jernalderkarakter

VAM 1266

Lene B. Frandsen

Bebyggelse - Jernalder

569. Ralmbæk

19.07.13 Varde Ls

Kogestensgrube

Naturgas

Oldtid

Prøvegravning, hvor der fandtes en enkeltliggende kogestensgrube.

VAM 1258

Lene B. Frandsen

Grube - Oldtid

570. Hesselmed

19.07.14 Ål

Boplads

Dyrkning

Førrøm./æ.rom.

sb. 134. Fortsat undersøgelse af landsby fra overgangen mellem førrømersk og ældre romersk jernalder (AUD 1993, 474). Der er indtil videre fundet ti huse fordelt på fire gårdsanlæg. Karakteristisk for bebyggelsen er tykke kulturlag og intakte stenlægninger. I år koncentrerede arbejdet sig om et meget velbevaret langhus med en stensat grebning i stalden. Endvidere blev der gravet en søgegrøft mod syd, som viste, at der her findes flere huse.

VAM 1179

Lene B. Frandsen

Bebyggelse - Førrømersk jernalder

Kulturlag - Førrømersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

571. Kærgård

19.07.14 Ål

Gravhøj

Diverse

Oldtid

sb. 130, 131. Prøvegravning af to mulige gravhøje i Oksbøl militære øvelsesterræn. Kun 130 var en høj, mens 131 sandsynligvis bare er en naturlig indlandsklit. Udgravningens formål var blot at konstatere, om det var gravhøje af hensyn til den militære anvendelse af området.

VAM 1262

Lene B. Frandsen

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

572. Møllemarksgård

19.07.14 Ål

Boplads/hus

Råstof

Ældre jernalder

sb. 133. Fortsættelse af prøvegravning forud for råstofudvinding idet det ved et tilfælde blev opdaget, at udvindingen uden varsel var iværksat. Desværre var der allerede gravet temmelig meget grus. Af den bebyggelse, vi fra overfladen kendte som opløjede stenlægninger og ildstedspletter, var der kun det nederste af nogle spor efter tagbærende stolper tilbage; i et af disse fandtes en ligger til en skubbekværn.

VAM 1232

Lene B. Frandsen

Bebyggelse - Ældre jernalder

573. Snorup

19.08.04 Tistrup

Boplads/jernudvinding

Plantning

Rom./germ.

sb. 101. Jernudvindingsområdet dækker et areal på 600 x 800 m, ca. 35 ha (AUD 1993, 479). Den magnetiske detektering af dette område afsluttes i 1995. Det samlede antal slaggegruber anslås til 4.000. En udgravet lige række med 14 slaggegruber er bemærkelsesværdig ved, at slaggegruberne er anlagt parvis. Tre af disse slaggegruber var der så lidt tilbage af, at de ikke kunne påvises med magnetometeret. Af landsbyen er udgravet fire huse og en brønd.

VAM 1068

Lene B. Frandsen

Olfert Voss

Bebyggelse - Romersk jernalder

Jernudvinding - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Jernudvinding - Germansk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

574. Yderik

19.08.05 Torstrup

Ringformet struktur

Selvvalgt forskning

Udateret

sb. 112. På et luftfoto fra 1993 ses i en rugmark en tydelig ringformet struktur, lidt mere end 100 m i diameter. Fænomenet blev prøvegravet uden resultat. Der blev gravet over 100 m søgegrøfter på stedet uden, at der fremkom andet en steril undergrund.

VAM 1253

Lene B. Frandsen

Olfert Voss

Andre anlæg/diverse - Udateret

Haderslev Amt

575. Gram Bro

20.02.01 Gram

Spuns- og broanlæg

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

Undersøgelse af fem velbevarede spunsvægge langs den sydlige del af Gram Slotssø. Desuden fandtes en mængde stolper, der må hidrøre fra en ældre bro. Anlægget blev opmålt og en stor mængde prøver udtaget til dendrodatering.

HAM 3115

Per Ethelberg

Lennart S. Madsen

Vej/bro - Middelalder

Vej/bro - Nyere tid

576. Gramgård

20.02.01 Gram

Gravhøj

Diverse

Oldtid

sb. 33. En i 1956 fredet gravhøj, 18 m i diameter og 2,2 m høj, blev anmeldt forsvundet af nuværende ejer. Prøvegrøfter udlagt efter kort og luftfotos bekræftede anmeldelsen. Efter lokale udsagn at dømme er højen antagelig fjernet i begyndelsen af 1960'erne.

HAM 3070

Per Ethelberg

Gravhøj - Oldtid

Gravplads/grav - Oldtid

577. Højgård

20.02.01 Gram

Boplads

Råstof

Bronzealder

sb. 170. Udlægning af et net af søgegrøfter mellem bopladsen og de nærved liggende gravhøje. Der fandtes ikke yderligere spor efter bopladsaktivitet, og pladsen må nu anses for afgrænset.

HAM 1706

Per Ethelberg

Bebyggelse - Bronzealder

578. Tørning Voldsted

20.02.02 Hammelev

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

Undersøgelse umiddelbart nord for foden af det fredede middelaldervoldsted Tørning. Det kunne konstateres, at der her kun fandtes aktivitetsspor fra nyere tid.

HAM 7.1.2

Lennart S. Madsen

Kulturlag - Nyere tid

579. Brdr. Gram

20.02.08 Skrydstrup

Boplads

Råstof

Y.st/æ.br.

sb. 18. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 485), hvor der lokaliseredes endnu en senneolitisk hustomt med midtsulekonstruktion og forsænket østende, samt to treskibede langhuse fra ældre bronzealder beliggende syd for de tidligere undersøgte huse. Det yngste af disse målte 8 x 30 m, hvorimod det ældste var et hus af en ganske anden karakter. Det målte nemlig ca. 10 x 50 m. Taget var båret af 12 sæt stolper, og huset var opdelt i tre rum. I vestenden fandtes en samling af jordovne. I midterrummet samt i østenden fandtes to store, op til 2 m dybe, kældergruber målende henholdsvis 4 x 5 og 3 x 4 m. Bemærkelsesværdigt er desuden påvisningen af klare båseskillerum i husets østende. Fylden i alle gruber og stolpehuller blev soldet, og herved fremkom fra vestenden støberester af bronze. I den ene kældergrube fremkom desuden rester af skiveformede vævevægte. Der er udtaget floteringsprøver til makrofossilanalyser fra et repræsentativt udsnit af stolpehullerne. I det senneolitiske hus fandtes desuden et op til 5 cm tykt lag med et indhold af forkullet korn. Den største hustomt er nu markeret med stolper og kan ses på fundstedet.

HAM 2957

Per Ethelberg

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre bronzealder

580. Kesmajgård 1

20.02.10 Vedsted

Boplads

Andet anlægsarbejde

Bronzealder

sb. 361. Udgravning af to hustomter fra hhv. ældre og yngre bronzealder. I et af husene fandtes en løber og ligger.

HAM 3148

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Bronzealder

581. Kesmajgård 2

20.02.10 Vedsted

Gårdsanlæg

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 359. Udgravning af adskillige affaldsgruber på tomten af den østligste gård i Over Jerstal. Gruberne stammer fra 1400-tallet og frem til sidste århundrede.

HAM 3153

Lars Mortensen

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

582. Lille Klingberg

20.03.04 Haderslev

Hustomt

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 92. Undersøgelse af fundamentresterne af et middelalderligt hus, opført omkring 1400 på stensyld. Der fandtes desuden rester af en ældre bygning.

HAM 3105

Lars Mortensen

Bebyggelse - Middelalder

583. Møllestrømmen

20.03.04 Haderslev

Kulturlag/bolværk

Andet anlægsarbejde

Middelalder

sb. 128. Udgravning af ca. 1.000 m³ middelalderlige kulturlag beliggende umiddelbart nord for Møllestrømmens nuværende nordbred. Ældste aktivitetsspor stammer fra 1100-tallets midte. Omkring 1200 matrikuleres området med fletværkshegn, og der opføres et stavvægsbygget hus samtidig med, at der anlægges bolværk mod Møllestrømmen. Et vejanlæg fra midten af 1200-tallet overlejrer hustomten. Vejanlægget udgør byens sydlige indfaldsvej og står i forbindelse med en bro over Møllestrømmen. Området langs vejen anvendes til forskellige håndværksaktiviteter, fund af jern, ben og læder. Først i 1400-tallet opstemmes Møllestrømmen til Haderslev Dam, og der anlægges nye, kraftigere bolværk. Arealet hæves, og der opføres en senmiddelalderlig stenbygning. I forbindelse med stavhuset fandtes sekundært anvendte fragmenter af fire forskellige både. Bevaringsforholdene for træ var gode, og prøver til dendrodatering blev taget af alt træ, hvis funktion kunne bestemmes.

HAM 3024

Tenna R. Kristensen

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

584. Moltrup Kirke

20.03.07 Moltrup

Kirke/blysmeltegruber

Andet anlægsarbejde

Middelalder

Ved en udskiftning af kirkens gulve blev der ud for norddøren afdækket tre lerforede blysmeltegruber, hvoraf den ene indeholdt en cirkulær klump af ren bly. En nyere grav i midtergangens vestende havde gnavet sig ind i skibets vestfundament under tårnbuen. Den afrensede gravside gav et snit gennem fundament, byggelag og et stilladsstolpehul. Samtidig kunne det konstateres, at der var foretaget en opfyldning med ler på godt 35 cm før kirkebyggeriet påbegyndtes.

NM II 1265/94

Birgit Als Hansen

Grube - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

585. Galsted

20.04.01 Agerskov

Boplads/gravplads

Dyrkning

Æ.br./æ.rom.

sb. 108. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 492). En indhegnet boplads fra 1. årh. e.Kr., hvor den fredede gravhøj 107 i øvrigt ligger, har bestået af 13 gårde omkring et centralt, åbent område som i Hodde. En yngre fase af bopladsen hører til i 2. årh. e.Kr., og her har der været syv gårde, hvor husene er op til 30 m lange. I disse kan findes velbevarede, stensatte ovne. Syd for landsbyen ligger en samtidig storgård, og mod øst den yngste landsbys gravplads(er), 69 urne- og brandgrave. Storgårdens gravplads mod vest bestod af ni urnegrave og en jordfæstegrav. Endvidere fandtes to formodede fladmarksgrave fra ældre bronzealder per. III, begge med brændte ben. Den ene indeholdt bronzedolk, fibula, ragekniv og ildsten, medens den anden var fundtom.

HAM 2908

Per Ethelberg

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

586. Østergård

20.04.02 Bevtoft

Boplads/gravplads

Plantning

Germansk jernalder

sb. 201. Forundersøgelse på 33.000 m² stor boplads fra ældre og sandsynligvis yngre germansk jernalder. Bortset fra hustomter fandtes der spor efter sadeltagshegn, grubehuse samt tre jordfæstegrave. Udgravning vil finde sted i 1995.

HAM 3116

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Tønder Amt

587. Gl. Hviding

21.01.03 Hviding

Huse/gårdsanlæg

Dyrkning

Førrom./rom./vik./midd.

sb. 57. Afsluttende undersøgelse af gårdsanlæg vest for Gl. Hviding Kirke (AUD 1993, 494). Ved årets undersøgelse blev gårdsanlæggets sydlige tredjedel afdækket, hvorved en række huse fra flere arkæologiske perioder blev udgravet. Ud over bopladsrester fra ældre jernalder kan gårdens udvikling og rokering følges inden for et mindre område i 7-8 faser fra begyndelsen af 8. årh. og frem til midten af 12. årh.

ASR 440

Claus Feveile

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Gravplads/grav - Middelalder

588. Klostergade

21.03.04 Løgumkloster

Voldgrav

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

Adskillige snit gennem Klostergade, der løber nord for klosterets kirkegård, viste, at gaden oprindeligt har udgjort en vandførende kanal eller grav, sandsynligvis stammende fra perioden efter klosterets nedlæggelse.

HAM 2475

Lennart S. Madsen

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

589. Åved

21.03.04 Løgumkloster

Gårdsanlæg

Selvvalgt forskning

Nyere tid

sb. 95. Undersøgelse af et gårdsanlæg fra nyere tid. Bortset fra fundet af flere gulvlag, bl.a. et teglstengulv, kunne det konstateres, at den bakke ud mod Brede Å, hvorpå gården lå, var kunstigt forhøjet med tykke tørvelag.

HAM 2158

Tenna R. Kristensen

Bebyggelse - Nyere tid

590. Hvidhøjgård

21.04.05 Ravsted

Boplads/jernudvinding

Plantning

Ældre germansk jernalder

sb. 26. Prøvegravning på en 17.000 m² stor boplads med tilhørende jernudvindingsovne. Det er den østligste forekomst af jernudvinding endnu i Sønderjylland. Pladsen udgraves i 1995.

HAM 3119

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Jernudvinding - Germansk jernalder

591. Nørregade

21.05.03 Tønder

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 34. Undersøgelse ved hjælp af prøvegrøfter af et op til 1,5 m tykt kulturlag på den eneste ubebyggede grund i denne nordlige del af Tønder. Her lå den middelalderlige by ikke.

HAM 3058

Lennart S. Madsen

Kulturlag - Nyere tid

592. Tønder Museum

21.05.03 Tønder

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 31. Udlægning af grøfter for at konstatere, om Tønder Slots voldsted ville blive berørt af et byggeri, men alle spor efter slottet på stedet var fjernet ved nyere aktivitet.

HAM 3140

Tenna R. Kristensen

Kulturlag - Nyere tid

Åbenrå Amt

593. Bolderslev Nord

22.02.01 Bjolderup

Boplads

Andet anlægsarbejde

Y.st./br./y.rom.

sb. 132. Udgravning af et treskibet langhus med tilknyttede gruber og hegn. Der udgravedes desuden et aktivitetsområde fra senneolitikum og bronzealder.

HAM 3089

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

594. Brunde

22.02.04 Rise

Boplads

Selvvalgt forskning

Ældre bronzealder

sb. 161. Fortsat udgravning af udsmidslag i vådområde (AUD 1992, 407). Undersøgelsen understøttede tidligere iagttagelser

HAM 2534

Jens Poulsen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

595. Møllemærsk

22.02.05 Åbenrå

Bolværk

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 64. Undersøgelse af pælerækker og bolværk stammende fra et anlæg med tilknytning til Aabenraas havn. Alle keramikfund er fra 1700-årene. Der blev taget prøver til dendrodatering.

HAM 3076

Annemette Kjærsgaard

Anløbsplads/handelsplads - Nyere tid

596. Storegade

22.02.05 Åbenrå

Kulturlag/vej

Andet anlægsarbejde

Midd./nyere tid

sb. 66. I forbindelse med kloakrenovering i Storegade i Aabenraa undersøgte alle grøfter løbende med henblik på profilopmåling og udgravning. På Storetorv og i gadens sydligste del fandtes middelalderlige gadelag, bl.a. et træbelagt vejforløb, hvorimod der i gadens nordligste del op mod Nicolai Kirke ikke fandtes middelalderlige lag overhovedet.

HAM 3091

Lars Mortensen

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

597. Sortpot

22.03.04 Øster Løgum

Boplads

Andet anlægsarbejde

Ældre bronzealder

sb. 283. Udgravning af et treskibet langhus på 8 x 32 m med en klynge af jordovne mellem de to vestligste sæt tagbærende stolper. En skillevæg var placeret i østenden.

HAM 2858

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Sønderborg Amt

598. Perlegade/Østergade

23.02.08 Sønderborg

Kulturlag

Andet anlægsarbejde

Nyere tid

sb. 76. Nedlægningskontrol, hvor det kunne konstateres, at der ikke var middelalderlige lag i gaderne øst for Perlegade. En indkredsning af den hidtil aldrig påtrufne middelalderlige by er hermed påbegyndt.

HAM 2906

Lars Mortensen

Kulturlag - Nyere tid

599. McDrive

23.02.10 Ulkebøl

Boplads

Andet anlægsarbejde

Yngre bronzealder

sb. 193. Undersøgelse i tilknytning til et tidligere udgravet område (Ulkebøl 337) med bopladsgruber. Det viste sig, at gruberne fortsatte, men de fundne stolpehuller kunne ikke knyttes til huskonstruktioner.

HAM 1076

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

600. Nydam

23.03.04 Sottrup

Våbenofferfund/båd

Selvvalgt forskning

Romersk jernalder

sb. 30. Fortsat undersøgelse (AUD 1993, 507). Blandt årets fund kan nævnes to træskrin, hvor det ene indeholdt en benkam, det anden en mængde ituklippede, drevne bronzestumper, antagelig en smeds materiale til reparationer. Smedens tilstedeværelse fremgår også af fundet af en amboltlignende jernhammer og dele til en blæsebælg. Endvidere fandtes et flot, bemalet skjold. En stor del af rælingsbordet til fyrretræs båden blev undersøgt. Årekejerne lå stadig på række langs bordets kant, hvor der desuden sås udskårne ornament. Vigtige nye oplysninger kan nu udledes om spanter, årer, tovværk mv. Undersøgelsen fortsætter

NSL 217

Flemming Rieck

Depotfund/skattefund/offerfund - Romersk j

Vrag - Romersk jernalder